

Katolički list

Zvonik

GOD. XX. BR. 5 (223) Subotica, svibanj (maj) 2013. 150,00din

GODINA VJERE ²⁰¹²/₂₀₁₃

Tema:

Biti ustrajan – otrcana krepost?

Intervju:

Razgovor s o. Antom Stantićem, OCD

Reportaža:

Stogodišnjica rođenja biskupa Matije Zvekanovića

Blagoslov žita u Maloj Bosni

Kerske kraljice

Photo by: Petar Ud

Sudionici vjeronaučnog kviza u Subotici

Ministranti, sv. Roka u Žedniku

Duhovna obnova franjevačkog trećeg reda

Susret mladih u Baču

Krizmanje šišmiša

Tri župnika razgovaraju o tome kako će se riješiti slijepih miševa u crkvi. Prvi reče: ja sam pokušao zračnom puškom pa sad imam rupe na slikama. Drugi ih je sve skupio i daleko odvezao ali su se opet vratili. Treći župnik je uspio. Sve ih je krizmao i od tada ih u crkvi vidio nije.

Dragi čitatelji, proteklih dana zaredala su se u našim župama slavlja podjele sakramenta Potvrde. Mnogi naši krizmanici dovršili su svoj inicijacijski put uvođenja u vjeru te postali, kako mi to volimo reći, punoljetni kršćani. Mnogi krizmu vole nazvati sakramentom kršćanske zrelosti, dok će ga drugi, možda malo posprudno, ali često utemeljeno u stvarnosti, nazvati sakramentom svečanog oproštaja od Crkve, kada mladi čovjek, poput krizmanog šišmiša, otrpne iz svoje župne zajednice te se, eventualno, vraća kada stasa za ženidbu.

Biskupi, teolozi, pastoralci, župnici... već su se dobrano upljuckali tražeći i objašnjavajući razloge maloprije spomenute stvarnosti. Domislili su više-manje spretne „cake“ kako zadržati mladog čovjeka u krilu Crkve. Ali, čini mi se, da sva naša pastoralna poduzetnost i lukavost ipak nema snage doskočiti jednoj, danas već pomalo zapostavljenoj kreposti, koja je ipak u temelju ovoga problema, a to je ustrajnost.

Biti ustrajan – otrcana krepost? Želja nam je ovim brojem *Zvonika* usmjeriti naša promišljanja prema ovoj, ne samo kršćanskoj, nego općeljudskoj vrijednosti. Na početku sam „opleo“ po kriz-

manicima, no, pitanje ustrajnosti tiče se svake pa i najsitnije stvarnosti našega života. Odgovornost prema donesenim odlukama svakodnevno me stavlja pred izbor: biti dosljedan ili nestalan poput „krizmanog šišmiša“; živjeti od danas do sutra ili graditi život prožet „armaturom“ postojanosti. Tako postojanost postaje kompas koji na zbunjujućim životnim raskrižjima pokazuje pravi smjer, čuva nas od izgubljenosti i diskontinuiteta sa samima sobom i svijetom u kojem se nalazimo. Nije džabe pisac poslanice Hebrejima davno još primijetio važnu istinu te je prenio pokoljenjima kršćana: „Postojanosti vam uistinu treba!“ (10,36).

Tema ovoga broja *Zvonika* rođena je spontano, u susretu i razgovoru s našim suradnikom, karmelićaninom o. Antom Stantićem, koji nas od prvog broja *Zvonika* upoznaje sa slugom Božjim Gerardom Tomom Stantićem. Otac Ante ove je godine zakoračio u 95. godinu života, a slavi i 70 godina svećeništva. Čovjeku staje dah pred ovim ciframa! Ja prvi, a vjerujem i svi vi, pitate se kako je moguće ostati tolike godine ustrajan, postojan u životu i zvanju. Svjedočimo nestalnosti života, nesposobnosti ustrajati u nekom životnom zvanju, odluci... Vjerujem da nam o. Ante ima što poručiti. Stoga mu ovom prigodom čestitamo velike jubileje nadahnjujući se njegovom herojskom ustrajnošću. Kao da nam njegov život želi poručiti: nemojte biti „plašljivi šišmiši“, nego „betmeni“, stameni heroji koji ustrajavaju unatoč svim mijenama života.

Iz sadržaja

Aktualno:

Ukinut sporni
zdravstveni odgoj5

Tema:

Biti ustrajan – otrcana
krepost?6

Događanja:

Tribina o Milanskom
ediktu8

Reportaža:

U čast 100. obljetnice
rođenja biskupa
Matije Zvekanovića24

Intervju:

O. Ante Stantić OCD27

Kutak za katehete:

Vjerska nastava
nema alternativu31

Djeca:

Zlatna harfa u Vajskoj39

Mladi:

Susret mladih
u Baču41

Vjernici pitaju:

Pričest na jezik
ili na ruku?47

Kršćanski stav:

Ka pozitivnom prihvatu
drugoga – slučaj
kršćanstva48

Tihi radnik u nama

Piše: Ana Ivković

Ne znamo mnogo reći o Duhu Svetom. Znamo da je uvijek prisutan, ali nam se ponekad čini da je nedohvatljiv. Naučili smo da dijeli svoje darove, da ih svi imamo i samo ih treba upotrijebiti, ali u nekom se trenu uplašimo da oni zahtijevaju veliku odgovornost i bojimo se da se od nas očekuje nešto čemu nismo dorasli. Naučili smo i to da Duh Sveti donosi mir, da nas savjetuje i tješi, da mu se trebamo prepustiti i da će nas voditi. Ipak, nerijetko zaboravljamo sve to i ne usuđujemo se vjerovati nekome koga ne možemo potpuno razumjeti. Prihvaćamo to da sve vodi, da udahnuje život, da bi nam trebao biti blizak, ali opet je tako apstraktan, nezamisliv i preširok za naše ograničene pojmove. Možda je najbolja riječ – čudesan.

Iako nam je često svima dalek i nismo svjesni njegove blizine, ponekad možemo osjetiti njegovo djelovanje. Duh Sveti djeluje u ljudima i preko njih. Sve ono što je lijepo, dobro, ponekad toliko dobro da iznenađuje, njegovo je djelo u ljudima. On je tihi radnik u nutрини čovjeka koji ponekad i nije svjestan koga udomljuje i kakva dragocjena posjetitelja ima. No, ljudi oko njih čude se što je to tako snažno, a opet mirno u njima da ih čini staloženima i spokojnima u napetim trenucima. Neke od njih čak nervira taj osmijeh koji prati svaku riječ tih Duhom prožetih ljudi. A tek njihov optimizam! To je ono što im najviše bode oči i zbog toga ih znaju nazivati naivnima i zanesenjacima. Ne poznaju izvor njihove nade koja gleda preko zapreka i zidova koji se postavljaju pred njih. No, kad nešto pođe po zlu, kad nema mnogo izlaza ili kad osjete da se u svijetu ne može živjeti pod stalnim teretom neizbježne opasnosti, brige i hladnoće, opet će se obratiti njima. Onima čiji ih je blagi osmijeh znao živcirati i koje su nazivali naivnim dobričinama. Ima nešto posebno u njima. Ne znaju reći što, ali privlači ih jer širi nadu i utjehu.

Duh Sveti sabire. Od izdvojenih pojedinaca čini zajednicu. Samostalne ideje pretvara u zajednička djela. Ono što u početku izgleda nezamislivo, previše dobro da bi bilo stvarno,

on pretvara u djelo. Tako u jednom čovjeku ostavi trag svoje kreativnosti, baci klicu i ona se u njemu razvija. Raste i želi podijeliti svoju raskoš s drugima. Tako nastaju velika djela. Od čovjeka koji o njima počinje sanjati i svojim riječima, odvažnošću i poticajima, ali najviše svojim prepoznatljivim žarom, počinje oduševljavati druge. I oni dobivaju želju sudjelovati, pokrenuti se i činiti dobro. Bivaju oduševljeni istim onim Duhom koji je potaknuo prvi tračak sna koji će se polako pod njegovim vodstvom ostvarivati.

Istraživanje njegovog djelovanja dovelo bi nas i do onih ljudi koji se znaju diviti onome što je za druge sasvim obično i beznačajno. Kao da vide nešto više u svakodnevnim stvarima na koje se naše oko tako priviklo da je njihova posebnost ostala zaboravljena još u onim djetinjim pogledima kada je sve izgledalo tako čudesno i lako moglo zaokupiti svu našu pozornost. Divljenje je promatranje očima koje vide dublje i dalje. Očima koje vide drugu dimenziju koju im obznanjuje Duh Sveti. Takav pogled uočava čuda na svakom koraku. U obraćenju čovjeka, pomirenju prijatelja, snazi za novi početak ili novom danu kao darovanoj prilici. Divljenje koje u nama budi Duh Sveti vjera je u čudo koje se svaki tren može dogoditi, samo ga treba naslutiti i potaknuti. Čudesa počinju u nama samima kada odlučimo povjerovati u njih. Povjerovati u njih znači prepoznati klicu koju je naš tihi radnik posadio u nama i početi je njegovati. Plodovi će doći s povjerenjem, a novost koju donosi Duh Sveti nepredvidiva je, ali uvijek će iznenaditi svojom originalnošću. Bit će takva kakvu je ne možemo ni zamisliti, pa i bolja od toga. Djelovanje tog neuhvatljivog Duha pokazuje se na čovjeku. Na svim ljudima koji pozele zaroniti u dubine na koje ih nešto u njima upozorava. Taj Duh, koga ponekad zaboravljamo u njegovoj tišini, i u nama budi one želje za novim čovjekom, oslobođenim starih navika, strahova i ograničenja. On, koji nam otvara oči za širine kojima on vlada, pomaže nam dospjeti do tih naših dubokih čežnja koje nam sam budi.

Ustavni sud u Hrvatskoj ukinuo sporni zdravstveni odgoj

Ustavni sud pokrenuo je postupak za ocjenu ustavnosti i 22. svibnja ukinuo Kurikulum zdravstvenog odgoja koji je stupio na snagu u veljači te odredio da će se do donošenja novog kurikuluma, usklađenog s ustavnim zahtjevima, predavati sadržaji zdravstvenog odgoja prema programu koji se provodio do početka ove školske godine. Postupak za ocjenu ustavnosti Ustavni sud pokrenuo je na zahtjev udruga Grozd i Reforma, HSP-a 1861 i građana koji su zatražili ukidanje odluke ministra Željka Jovanovića o uvođenju kurikuluma. Premda je sporan tek njegov 4. modul koji obrađuje teme o spolnoj i rodnoj ravnopravnosti te spolno odgovornom ponašanju Ustavni je sud ukinuo cijeli Kurikulum jer se „ustavnopravno sporne točke“ odnose na cijeli dokument.

Vežano uz odluku Ustavnog suda koji je odbacio predloženi Kurikulum zdravstvenog odgoja, Ladislav Ilčić iz udruge GROZD koja je bila predvodnik u aktivnostima oko ukazivanja na sve manjkavosti, a posebice na nezakonitosti vezane za Zdravstveni odgoj, izjavio je: „Ovo je velik dan za hrvatsku demokraciju. Ministar Jovanović i ravnatelj Agencije za odgoj i obrazovanje gospodin Filipović ne samo da su se ponašali protuustavno, već su i inaugurirali potpuno nedemokratski način ponašanja. Oni jednostavno nisu željeli uopće čuti drugo mišljenje, bili su toliko uvjereni u svoje mišljenje koje se pokazalo protuustavno da su uskraćivali slobodu da se drugačije misli i kaže drugačije mišljenje. To je odluka totalitarizma, da postoji samo jedno mišljenje. Svi mi koji smo mislili drugačije bili smo omalovažavani, vrijeđani, klevetani. Logična posljedica toga trebala bi biti ostavka ministra Jovanovića, to je najmanje što bi se moglo dogoditi s obzirom na to da je

ministar rekao da je uvođenje zdravstvenog odgoja najbolja odluka Vlade u dosadašnjem mandatu. Taj potez je protuustavan, postavlja se pitanje kakvi su onda drugi potezi. Mi ne možemo više trpjeti ljude koji su zaposleni u državnim agencijama, koji primaju plaće hrvatskih poreznih obveznika, a ne rade svoj posao.“

Izjavu povodom ovog događaja dao je i mons. Željimir Puljić, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije: „Izjava Ustavnog suda dobra je podrška svima onima čija su prava zakinjuta ili ugrožena. Ona je ujedno i potvrda stvaranja zakonitog ustroja i pravnog poretka naše Države koja ne smije i ne može biti indiferentna prema pravima svojih građana kad je govor o vjerskoj, nacionalnoj, rasnoj, kulturnoj i konfesionalnoj slobodi, usprkos njezine laičnosti i sekularnosti.“

Prikupljen dovoljan broj potpisa za raspisivanje referenduma o braku

Pet dana prije završetka roka za potpisivanje zahtjeva za raspisivanje referenduma građanska inicijativa „U ime obitelji“ objavila je u srijedu 22. svibnja da je u osam dana prikupila više od 380 tisuća potpisa građana koji smatraju da se o potporebi definiranja braka u Ustavu Republike Hrvatske treba odlučivati na referendumu.

Na tiskovnoj je konferenciji istaknuto da su volonteri i podupiratelji građanske inicijative u proteklih tjedan dana bili izloženi različitim pritiscima: od verbalnih ispada, preko fizičkog nasilja do diskreditiranja osoba jer iznose vlastita stajališta.

Različiti su ljudi dali potporu ovoj inicijativi te se ujedinjuju oko toga da je brak zajednica muškarca i žene. Među njima su i oni koji su za Hrvatsku mnogo učinili u području kulture, sporta, glazbe, a koji su sustavno napadani i omalovažavani jer se usuđuju reći isto ono što piše u Obiteljskom zakonu.

Iz inicijative su građane pozvali da i dalje daju svoje potpise za raspisivanje referenduma, kako bi pred predsjednika Sabora izišli s komfornim brojem potpisa, a i onemogućili da se broj potpisa smanji zbog nečitkosti ili proceduralnih grešaka. Zahtjev za raspisivanje referenduma može se potpisati do nedjelje 26. svibnja na više od dvije tisuće lokacija diljem Hrvatske.

Biti ustrajan – otrcana krepost?

Piše: *Karlo Blažević*

Čovjek je nestalno biće

Mnoge su priče o ljudskoj nedosljednosti i nestalnosti. A izreka „kako vjetar puše“ kao da više ne vrijedi samo za pojedince, nego je postala raširen stil života. Čovjek danas misli jedno, sutra drugo. Danas želi studirati filozofiju, sutra ekonomiju. Danas bi oženio Anu, sutra pak Ivanu. Danas bi želio postati benediktinac, sutra dijecezanski svećenik. Danas se odluči za samostan, sutra se vraća u svijet. Danas je oduševljen jednim poslom, sutra je već okrenut sasvim drugim, odjednom važnijim idejama. Svatko katkad upadne u takvu nedosljednost. Netko će pomisliti da je ustrajan onaj tko tvrdokorno ustraje u nečemu i žilavo se i izdržljivo za nešto bori. Ponekad nam tako uporni ljudi mogu ići na živce.

Čovjek je nestalan iz više razloga. Zato jer se priklanja mišljenjima i odlukama drugih. Zato što se preokreće onako kako mu to određuje vlastita korist. Često i zato što nepromišljeno slijedi mentalitet današnjeg društva. Neprestano je, naime, bombardiran nečim novim, koje staro potiskuje u zaborav. Kratko se zadržava kod neke stvari, osobe, posla, jer mu se već nameću mnoge druge koje treba vidjeti, doživjeti, iskoristiti. Okružen je neodržanim obećanjima, promijenjenim uvjerenjima, uvijek novim raspoloženjima.

Kako oživjeti krepost dosljednosti i ustrajnosti, za kojom današnji čovjek i društvo toliko vane, premda promiču sasvim drugačije vrijednosti? Otkrivanjem onoga što je bitno, razboritim izborima, iskrenošću, vjernošću odabranomu, spremnošću na odricanje od drugih mogućnosti, hrabrošću u svladavanju zapreka... Uostalom, svatko bi, ako malo promisli, znao ovaj niz dopuniti prema vlastitim okolnostima. A to je već dobar početak.

Svi se kad tad u životu suočavamo sa situacijama kad je izuzetno važno procijeniti da li u nečemu treba ustrajati ili je bolje ne ići glavom kroz zid i radije svoju energiju usmjeriti nečemu konstruktivnijem. Ponekad se pitamo treba li ustrajati u učenju, u nekom poslu koji ne donosi željene rezultate,

u odgojnoj metodi koja ne pokazuje pozitivne promjene, u očuvanju braka ili veze koja se na očigled raspada, u provođenju dijete koja je prezahtjevna i sl. Ponekad se s opravdanjem zapitamo ne graniči li ustrajnost u pojedinim situacijama s tvrdoglavošću te je li u podlozi svake ustrajnosti snažna motivacija ili možda nešto drugo.

Smisao kreposti

No, što je doista smisao te kreposti? Možemo je opisati kao snagu koja prevladava vrijeme, to jest, promjenu i prolaznost – ali ne kao čvrstoća kamena u krutoj tvrdoj naslaganosti, nego koja životno raste i stvara. Pokušajmo predočiti njezinu sliku. Tu je dvoje ljudi koji su susreli jedno drugoga, zavoljeli su se i odlučuju se za brak. Što u početku nosi tu povezanost jest želja jedne vitalnosti za drugom, jesu osjećaji simpatije, zajednički doživljaji, slaganja u odnosu prema prirodi i ljudima, jednake naklonosti i sklonosti i tako dalje. Sada „živjeti“ znači da taj čovjek raste i u tom se mijenja. Neka svojstva nastupaju kad je on dijete, neka kada sazrijeva, neka tek

Kako oživjeti krepost dosljednosti i ustrajnosti, za kojom današnji čovjek i društvo toliko vane, premda promiču sasvim drugačije vrijednosti?

u kasnim godinama. Tada se može dogoditi da najednom začuđeno jedno drugome rekne: pa ja te više ne prepoznajem! Pa ti nisi bio takav kad sam te zavolio. Može se dogoditi da se osjeća ostavljenim na cjedilu, čak razočaranim, kao da se drugi promijenio, dok je to u stvari bio samo životni razvoj što je kod dotičnog iznijelo nove stranice na vidjelo. Opet je to vrijeme za vjernost da prebrodi tu promjenu i ustraje. I to ne u krutosti i prisili nego tako da jedno drugoga uvijek iznova prihvaća i ponovno mu se priklanja.

Papa Ivan Pavao II. jednom je prilikom izjavio: „Svaka vjernost treba proći kroz najzahtjevniju kušnju, kušnju ustrajnosti. Lako je biti dosljedan jedan dan, nekoliko dana. Teško je i važno biti dosljedan kroz sav život.“ Ustrajnost prevladava promjenjivost. Ona je, naime, odlučnost da je čovjek nešto prihvatio za svoju odgovornost i sada stoji iza toga. Ustrajnost je ono što nadživljava tekuće vrijeme. Ono ima u sebi nešto od vječnosti.

Tvrdoglavost, upornost, ustrajnost, dosljednost, nepokolebljivost, nepopustljivost, neumoljivost itd... sve su to ljudske osobine. Neke tretiramo kao vrline, a neke kao mane. U svakome čovjeku drijemaju zametci velikih sklonosti. Treba ih samo otkriti, pravilno usmjeriti i strpljivo razvijati.

Od mucavog siročeta do velikog retora

Poznat je primjer grčkog govornika Demostena, koji je u sedmoj godini života izgubio bogatog oca. Dječakov lukavi skrbnik utaji i pronevjeri cijelu mu imovinu. Na sudbenoj raspravi mladi Demosten je pažljivo slušao majstorski govor svoga branitelja i gledao kako mu je puk pobjednički klicao dok je izlazio iz sudnice. Tada dječak odluči i sam postati govornikom. Od tog časa taj jedini cilj – postati retorom – lebdio je

dječaku dan i noć pred očima. No, posao nije baš bio nimalo lagan. Prvi mu je javni nastup mnoštvo ismijalo te ga je morao čak i prekinuti. Lutao je utučen gradom, dok ga neki stariji čovjek nije malo ohrabrio uvjerivši ga da se i dalje vježba. Sada se Demosten još većom ustrajnošću prihvatio posla. Protivnici su mu se stalno rugali, no on nije odustajao. Znao bi se povući od ljudi i u samotnim mjestima glasno uvježbavati govore. U izgovoru je dosta mucao. Zato bi, da drugi ne vide, pod jezik stavljao glatke kamenčiće i glasno izgovarao dulje rečenice. Odlazio je na morsku obalu i nadvikivao udaranje morskih valova o hridi. Imao je k tome i slaba pluća. Zato je stalno šetao na svježem zraku i u slobodnoj prirodi jakim glasom deklamirao stihove i govore. Odlazio je u sudnice i pamtio govore raznih tužitelja i odvjetnika, potom je kod kuće sam odvagivao njihovu uvjerljivost, nastojeći riješiti tko od njih ima pravo. I gle – tom neprekidnom i neumornom vježbom – uspio je svladati sve zapreke i postao neodoljivi govornik te još i danas, nakon dvije tisuće i četiri stotine godina, svatko tko poželi uspjeh na polju govorništva proučava Demostenove govore. A kao dječak bio je mucavo siročić u kojemu su drijemale uspavane sile.

„Svaka vjernost treba proći kroz najzahtjevniju kušnju, kušnju ustrajnosti. Lako je biti dosljedan jedan dan, nekoliko dana. Teško je i važno biti dosljedan kroz sav život.“

Bl. Ivan Pavao II.

A ljudi, nekadašnji i današnji, samo žele: Brzo, brzo, što brže! Što prije svršiti posao, što prije zbaciti napor s leđa. O strpljivosti da se ni ne govori. A znate li kako je samo dugo vremena Dante radio na svojoj „Božanstvenoj komediji“? Ravno trideset godina, kako je sam priznao. Čuveni američki povjesnik Prescott u svojoj zreloj dobi već je skoro bio oslijepio, a naumio je napisati poveće povijesno djelo o španjolskim kraljevima. Trebalo mu je poznavanje španjolskog jezika. Deset je godina izučavao jezik i povijest da bi se prihvatilo posla oko uspješnog djela o Ferdinandu i Izabeli Španjolskoj. Kad je umjetnik Ticijan poslao caru Karlu V. svoju čuvenu „Posljednju večeru“, popratio je to posvetom: „Veličanstvo, šaljem jednu sliku na kojoj sam radio sedam godina skoro svakog dana, a ponekad i noću.“ I Tolstoj je također bio strog kritičar svojih djela, jer je strpljivo radio na njihovu usavršavanje. On je često naglašavao da se zlato pojavljuje na svjetlo dana tek nakon dugoga prosijavanja i ispiranja. Kod najvećeg broja njegovih djela tek je treći čitopis bio konačno spreman za objavljivanje. Astronom William Herschel jed-

nom je za svoj teleskop trebao konkavno zrcalo. Prvo je zgotovio, ali nije odgovaralo. Napravio je drugo, ni to nije uspjelo. Izradio je više od dvije stotine konkavnih zrcala, dok na koncu nije uspio. Dvije stotine puta! Pa i genijima i talentima treba mnogo strpljivosti, ustrajnosti i marljivosti.

„Tajna umjetnosti leži u tome da sve svoje sile posvetimo onome na što se odlučimo.“

Joseph Haydn

Pobijedio si?

Govorio je već rimski pjesnik Vergilije: „Labor omnia vincit improbus“ – „Ustrajan rad pobjeđuje svaku teškoću“. Ili, kako bi rekli naši ljudi: „Bez muke nema nauke“. Mogli bismo navesti cijeli niz izvrsno nadarenih ljudi kojima je talent bio na propast. Mnogi su zbog nadarenosti odlično svršili svaki razred, ali su se u životu ipak izgubili zato što nisu naučili mudrost strpljivog napredovanja. Ali bilo je među znamenitim istraživačima i uspješnim vođama naroda i takvih koji su kao učenici bili osrednjih sposobnosti. Ali su željeznom marljivošću, strpljivim i dosljednim radom nadomjestili manjak talenata.

Poznati austrijski skladatelj Joseph Haydn nije uzalud ponavljao: „Tajna umjetnosti leži u tome da sve svoje sile posvetimo onome na što se odlučimo“. Pa kada se postigne cilj, treba ići dalje, kako poručuje i geslo jednoga srednjovjekovnog viteškog reda: „Vicisti vince?“ – Pobijedio si? Raduj se i klič, ali se nemoj previše zaustaviti. Bori se i dalje i ne popuštaj. To bi trebala biti i naša lozinka, ne samo u vjerskom životu, nego i u svakodnevnom obavljanju posla: Pobijedio si, budi ustrajan, pobjeđuj i dalje!

Tribina „Vjerski pluralizam u vrijeme Milanskog edikta“

„Vjerski pluralizam u vrijeme Milanskog edikta – poruke za danas“ bila je tema treće tribine u okviru ciklusa „Izazovi Milanskog edikta danas“, koja je održana 2. svibnja 2013. u Pastoralnom centru „Augustinianum“ u Subotici, a u organizaciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotičke biskupije i Otvorenog sveučilišta. O ovoj temi govorili su sociologinja iz Beograda **dr. Zorica Kuburić** i tajnik Subotičke biskupije **mr. Mirko Štefković**, a moderator tribine bio je ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**.

Tolerancija i sinkretizam

Sociologinja Zorica Kuburić je istaknula kako su vjerske slobode zapravo bile prva ljudska prava za koja su se izborile manjine, što je dovelo do Milanskog edikta kojim je službeno označen kraj vjerskih progona u Rimskom Carstvu. Takva uredba dovela je do vjerskog pluralizma, veće tolerancije i sinkretizma – spajanja različitih vjerovanja. „Bez obzira na vjerovanje, ako netko postane kršćanin, a tako je bilo i kroz povijest, ne mijenja niti način života, kulturu, način prehrane, sve to što jest. Kultura je jedna stvar, a religija druga, ne treba to miješati, te u okviru kršćanstva skupa stavljati i kulturu i državu i sve ostalo. Vjera je uže područje i ako se tako postavi, moguća je veća tolerancija i lakše je uklopiti se u život i sredinu kada se ne mijenja sve drastično, nego se prihvati vjera i religija, a ne sve ono što uz nju ide“, rekla je Zorica Kuburić.

Kršćanstvo je svakako pridonijelo općem boljitku čovječanstva, kazala je sociologinja Kuburić. „Kršćanstvo je pridonijelo i slobodi jer se vjerovalo da je sudbina iznad čovjeka i što ga god snađe ne ovisi o njemu. Znači, čovječanstvo je dobilo u razvoju jer se nije prepuštilo silama sudbine, već je sam čovjek pridonio boljem životu u svim područjima. Naravno da ima i zlouporabe,

da se u ime kršćanstva mnogo što radilo, ali ja to ne bih nazvala kršćanstvom već zlouporabom“.

Religijski pluralizam današnjice

Tajnik Subotičke biskupije mr. Mirko Štefković je ukazao kako je, iako je današnji vremenski kontekst umnogome drugačiji od onog iz vremena Milanskog edikta, religijska ponuda i danas mnogovrsna te da imamo svih vrsta pristupa tom fenomenu, počevši

da Crkva i kršćani sve više trebaju postati ono što predstavljaju: sakrament Božje trojstvene ljubavi prema čovjeku. „Samo ako svojim navještajem i djelima današnjem čovjeku bude znala ukazati na Boga, koji ljubi i prati čovjeka i onda kad ni jedan pokušaj sinteze ili jedinstva vlastite egzistencije nije uspio, Crkva će biti aktualna i nadahnjujuća. I u današnjem društvu se događa spasenje koje nam je Isus Krist postigao. Upravo On je ključ tumačenja i razumijevanja današnjeg pluralizma, u kojemu autentično svjedočanstvo, makar krhkog, kršćanskog života itekako rječitio progovara čovjeku žednom proročkih zna-

Odgovorno življenje vjere itekako je dobar preduvjet za kreativan suživot s pripadnicima drugih religija i svjetonazora, koji svoje uzvišeno mjesto izričaja doživljava na obzorima kulture i lijepoga.

od onih ekskluzivističkih, preko inkluzivnih pristupa, do onih pluralističkih. Po njegovim riječima, pluralizam kod mnogih stvara osjećaj trajne nesigurnosti glede onog što bi trebalo vjerovati i kako živjeti. „Pluralizam kao strukturalna činjenica društva postupno prelazi u našu svijest, utječe na naše iskustvo svijeta. Prijelaz iz pluralnosti kao objektivne, izvanjske činjenice u pluralizam kao činjenicu naše svijesti dijelom ilustrira i religijski pluralizam današnjice“, kazao je Štefković. On je naglasio i kako kršćansko preobražavajuće prihvaćanje pluralizma podrazumijeva

kova koji će mu potvrditi da Bog ipak nije napustio svijet. Zato vjerujemo da je ona vjerna ustrajnost kršćana koja je prethodila i na neki način izborila Milanski edikt upravo to svjedočanstvo osobne vjere, koja prožima cijeli život te daje smisao kako radostima, tako i patnjama. Takvo odgovorno življenje vjere itekako je dobar preduvjet za kreativan suživot s pripadnicima drugih religija i svjetonazora, koji svoje uzvišeno mjesto izričaja doživljava na obzorima kulture i lijepoga“, zaključio je Mirko Štefković.

/HR: D. B. P./

Ponovni sjaj lemeške kapelice

Na brijegu iznad crkve, usred sela, nižu se kalvarijske postaje i penju se ka kapeli Gospe od milosrđa. No, priča o ovom mjestu počinje mnogo ranije. Po zapisima pokojnog župnika **Ivana Beneša**, na tom uzvišenju je postojala crkva zemunica u vrijeme Turaka koju su opsluživali franjevci iz Sombora. Ubrzo po stvaranju sela, 1767. godine, na Duhove, tu je podignuta mala kapelica o čijem postojanju svjedoče rijetke fotografije, a pisanih dokumenata gotovo da i nema. U njoj se održavalo malo proštenje.

Po zatvaranju granice prema Mađarskoj, mogućnost hodočašća u Jud i Bajsku vodicu prestaje. Zbog toga je pokojni župnik **Bolto Agatić** nakanio od Lemeša napraviti hodočasničko mjesto za Hrvate – Bunjevce i Šokce s prostora Bačke. Dozvolom Subotičke biskupije dao je porušiti staru jednostavnu kapelu. Gradnja nove kapele-crkvice počinje 1924. godine. Projektant kapele je bio arhitekt **Josef Basler** iz Sombora. Kapela je rađena u tri razine. Podrumska razina su kripte koje su kupovali Lemešani, a tim novcem je financirana gradnja. Prizemlje je mala crkvića u kojoj se služi bogoslužje. Oltarski dio krasi kip Majke Božje, s lijeve strane je XIV. postaja kako Isusa polažu u grob. Crkvu su krasila još dva kipa:

sv. Mala Terezija i sv. Ana. Ova dva kipa su prenesena u crkvu Rođenja Blažene Djevice Marije. Krov je ravan i na njemu se nalazi XIII. postaja, a služi i kao vidikovac. S njega se pruža prelijep pogled na Sombor, Suboticu, po lijepom vremenu vidi se Julča u Republici Hrvatskoj i Harkanj u Mađarskoj. Uz mnogo napora i truda kapela je završena 1928. godine. Po završetku radova ostalo je još oko 300 tisuća dinara duga. Blagoslovio ju je biskup subotički **Lajčo Budanović**. Hodočasništvo je zaživjelo pa je 1932. godine bilo najviše okupljenog svijeta. Ovo mjesto je bilo posjećivano do kraja Drugog svjetskog rata.

Dolaskom komunizma kapela pada u zaborav. Polovicom osamdesetih godina, komasacijom vlasnik kapele postaje Republika Srbija. Samom ovom činjenicom, početak obnove morao je krenuti od registracije u zemljišne knjige kao i legalizacije objekta. Pored svih ovih problema, zahvaljujući upornim vjernicima kapelica ponovno živi vjerskim životom. Ponovno se služe mise, proštenje je prve subote po Gospi Snježnoj. Kako bi dobila stari sjaj, **Petar Klinovski** sa suprugom **Agikom** i **Željko Zelić** započeli su prikupljanje sredstava da se kapelica obnovi. Dio radova je urađen o čemu svjedoče fotografije **Ivana Horvata**, ali je ostalo još dosta posla. Ovoj akciji donatorstva pridružio se i HBKUD „Lemeš“ uz pomoć prijatelja Subotičkog tamburaškog orkestra. /**Lucia Knezi**/

Lemeš: Donatorski koncert za kapelu Gospe od milosrđa

U lemeškom Domu kulture, 26. travnja održan je donatorski koncert za završetak radova na kapeli Gospe od milosrđa.

Prije početka programa prikazane su fotografije o kapeli od 1922. godine pa do današnjih dana, koje je upriličio **Ivan Horvat**. Domaćini su bili HBKUD „Lemeš“, a po prvi puta u Lemešu je gostovao Subotički tamburaški orkestar. Stručni rukovoditelj orkestra je **Stipan Jaramazović**, dirigentica **Marijana Marki** dok je specijalna gošća večeri bila solistica **Antonija Piuković**. Publika je bila oduševljena izvedenim programom. Orkestar je izveo četiri bloka različita po tematici. Prvi blok su bile melodije koje potječu s ravnice. Koncert je nastavljen klasičnom glazbom (završno kolo iz opere Ero s onoga svijeta Jakova Gotovca i uvertira za operu Figarova ženidba Wolfganga A. Mozarta). Treći blok također su činili klasici kao što su Čajkovski, Brahms i Smetana. Na kraju programa imali smo privilegij slušati program koji će se izvesti na ovogodišnjem Festivalu hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku. Ove skladbe orkestar je prvi put izveo pred publikom (koncert za solo basprim i tamburaški orkestar u A molu Josipa Andrića, „Modre zore“ s Festivala bunjevački pisama izvela je Antonija Piuković). **Ivan Potočnik** izveo je „Šećer na kraju“ i Instrumentalne preobrazbe starohrvatskih pučkih napjeva maestra **Igora Kuljerića**. Prikupljenih devet tisuća dinara predano je na kraju koncerta **Petru Klinovskom** koji je zahvalio domaćinima i gostima na lijepom doživljaju i trudu. Nadamo se da će se ovoj akciji popravka naše kapele pridružiti i drugi iz sela.

Lucia Knezi

Blagdan sv. Marka u Lemešu

Na blagdan sv. Marka evanđelista misno slavlje u crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u Lemešu predslavio je župnik **Antal Egedi**. Tradicionalno za ovaj blagdan HBKUD „Lemeš“ donosi mlado žito na oltar za blagoslov. Ove godine je to uradilo predsjedništvo na čelu s predsjedavajućim **Markom Vilićem**.

U propovijedi, župnik se osvrnuo na život sv. Marka i njegov doprinos širenju evanđelja. Po završetku euharistijskog slavlja vjernici i župnik odlaze do najstarijeg križa u selu, podignutog 1796. godine, pomoliti se za dobar urod i da nas Spasitelj zaštiti od ne vremena. /**Lucia Knezi**/

Duhovna obnova Franjevačkog svjetovnog reda

Redovita proljetna duhovna obnova OFS-a održana je i ove godine, od 15. do 17. svibnja u kapeli franjevačkog samostana u Subotici.

Duhovnu obnovu predvodio je fra Petar Cvekan, duhovni asistent OFS-a Mjesnog bratstva Kaptol iz Zagreba. Kroz ova tri dana sudionici duhovne obnove razmatrali su na teme: „Vrata vjere“, „Vjera sv. Franje koja se temelji na poniznosti“ kao i „Identitet svjetovnog franjevca“.

U okviru duhovne obnove proslavljen je obred primanja dvojice postulanata u novicijat franjevačkog svjetovnog reda, godina oblikovanja, nakon čega su braća i sestre sa svojim duhovnim asistentom fra Marijanom Kovačevićem čestitali i poželjeli dobrodošlicu dvojici braće.

Fra Petar je naglasio važnost bratstva kao zajednice kojoj pripadaju svi članovi OFS-a. Usporedio ju je s glinenom posudom koja je puna blaga i treba ju čuvati. Voditelj je također

istaknuo da je danas još uvijek „moderno“ biti franjevac, da je naš poziv svjetovnog franjevca Božji dar.

Mi, svjetovni franjevci skupa s braćom i sestrama prvog i drugoga reda još uvijek se grijemo na žaru koji je zapalio naš sv. otac Franjo!

Jadranka Lj.

Novinar Glasa Koncila Tomislav Vuković primio nagradu „Ljubica Štefan“

Novinar *Glasa Koncila* i autor knjige „*Drugačija povijest (o Srbu, Jasenovcu, Glini...)*“ Tomislav Vuković dobitnik je ovogodišnje nagrade Hrvatske kulturne zaklade (HKZ) „Ljubica Štefan“ za povijest i publicistiku, koja mu je svečano uručena 27. travnja u prostorijama HKZ-a i „Hrvatskog slova“ u Zagrebu.

Obrazlažući nagradu dr. Josip Jurčević napomenuo je kako još uvijek živimo u jednomljudu kada je riječ o povijesti. *Sjajno uređena i ilustrirana knjiga u izdanju Glasa Koncila donosi niz činjenica koje se odnose na suvremenu hrvatsku povijest, na drukčiji, temeljitiji i pluralan način, istaknuo je dr. Jurčević. Dodao je kako povijest može biti zloupotrijebljena i krivotvorena te da se to uvijek događa na hr-*

vatsku nacionalnu štetu. *Knjiga izabраних појіјесних фелјтона publicistika je koja se temelji na izvorima koje svaki čitatelj može dodatno provjeravati i istraživati, zaključio je. Nagrađeni autor Vuković u riječima zahvale napomenuo je kako se, vođen geslom organizatora „Uvijek za Hrvatsku“, nada kako će povijesna istina kad tad pobijediti, premda je hrvatska situacija, pogotovo u povijesti, prilično loša.*

Uz 18. obljetnicu neprekinutog izlaza tjeđnika *Hrvatsko slovo* dodijeljene su i godišnje književne nagrade „Dubravko Horvatić“ za prozu i poeziju. Autorica najbolje priče objavljene tijekom prošle godine je **Ljubica Kolarić-Dumić** i njezino „*Vestalkino pismo*“. Drugoplasirani je književnik **Josip Balaško** sa zapisom „*Prosjakinjina ispovijed*“, a treću nagradu osvojio je pričom „*Ruška*“ bosansko-hercegovački autor **Vlado Kudić**. Prva nagrada za poeziju pripala je doajenu **Paji Kanižaju**, drugoplasirani je **Enver Mehmedagić**, a treći **Mijo Tokić**. Sve nagradne plakete uručio je glavni urednik *Hrvatskog slova* **Stjepan Šešelj**.

IKA

Hrvatska Zajednica Bračnih susreta na Bunariću

Zajednički skup Hrvatska zajednica bračnih susreta imala je 1. svibnja na Bunariću.

Kao i prethodnih godina, uz naše obitelji bili su gosti iz Republike Hrvatske i to nacionalni tim p. **Josip Sremić** i **Milan** i **Ivanka Došlin**.

Zv

Dobrotvorna večer u subotičkom Népköru

Župa sv. Marije iz Subotice i Mađarski kulturni centar „Népkör“ organizirali su 26. travnja dobrotvornu večer u dvorani „Dezső Kosztolányi“ u Népköru za pomoć Humanitarno terapijskoj zajednici „Hosana“, koja se bavi liječenjem različitih oblika ovisnosti.

Vjernici su u prethodna dva tjedna u crkvi sv. Marije mogli ostaviti svoje donacije namijenjene ovoj zajednici u okviru akcije prikupljanja sredstava. Tijekom večeri čuli smo poučne priče od bivšeg stanovnika zajednice **Andrása Skofljaneca**, koji se već oslobodio od svog ropstva. Ispričao je kako je upao u teško ropstvo droge, što je sve prepatio zbog toga i kako je dospio u terapijsku instituciju „Hosana“ u kojoj se u tri godine izliječio najprije Božjom pomoći i uz pomoć propisanog programa. Nakon svjedočenja razvila se interaktivna rasprava između njega i nazočnih, koji su se sa svojim pitanjima i mišljenjima uključili u razgovor. Prigodni koncert održao je orkestar „Ébredés“, koji je ujedno predstavio novo izdanje svog CD-a, obilježavajući na taj način i desetogodiš-

nju svojega postojanja. Voditelj „Hosane“ **vlč. dr. Marinko Stantić** nije mogao nazočiti koncertu zbog župnih obveza, ali je u svom pozdravu poručio da moli Božji blagoslov za sve one koji su organizirali ovu večer, ali i za one koji sa svojom molitvom ili praktičnom pomoći podržavaju zajednicu „Hosana“. Izrazio je zahvalnost u svoje ime i u ime zajednice naročito gospodinu **Béli Bodrogiju** na pomoći koju im upućuje. Ukoliko je nekomu potrebna pomoć koju pruža ova zajednica, mogu se obratiti župniku crkve sv. Marije **preč. Károlyu Szungyiju**, a na istome mjestu vjernici mogu priložiti svoje donacije. /s. **M. Hermina Kovács**/

Prva pričest u crkvi sv. Nikole Tavelića u Somboru

U crkvi sv. Nikole Tavelića u Somboru, sakrament Prve sv. Pričesti 12. travnja primilo je četvero prvopričesnika ove župe: Ana Čvardić, Jelena Lerić, Danijel Lišćević i Aleksandar Dedić. Prva pričest je podijeljena za vrijeme misnog slavlja koje je predslavio **vlč. dr. Marinko Stantić**.

Poslije više godina kako u ovoj maloj crkvi koja pripada župi sv. Križa nije bilo prve pričesti, vjernici u ovoj crkvi su bili veoma sretni što je ova mala ali duhom jaka skupina primila sakrament baš ovdje. Potpora prvopričesnicima bili su njihovi roditelji koji su ih na početku misnog slavlja dopratili do oltara i nadahnuta propovijed **vlč. Marinka Stantića**. Na kraju, župnik

je zahvalio svima koji su na bilo koji način pridonijeli ljepoti ovoga dana, a završni blagoslov velečasni je uputio malim prvopričesnicima i svima nazočnima. /**Sandra Tucakov**/

Prva pričest u crkvi sv. Marije u Subotici

Na svečanoj svetoj misi 5. svibnja u crkvi sv. Marije u Subotici, 11 vjeronauka koji vjeronauk pohađaju na hrvatskome jeziku, primilo je Prvu pričest. Ove godine u župi sv. Marije bilo je ukupno 79 prvopričesnika (hrvatski i mađarski).

Za susret s Gospodinom u euharistiji prvopričesnici su se pripremali savjesno i marljivo. Na samoj misi su obnovili krsni zavjet, i poslije Pričesti zahvalili svome božanskomu Gostu i obećali mu vjernost i čistoću. Djeca su čitala čitanja, molitvu vjernih, recitirali kao prvopričesnici, pozdravili su svog župnika **preč. Károlya Szungyija** pjesmicom i buketom cvijeća, a i njih su pak recitacijom pozdravili prošlogodišnji prvopričesnici. Tijekom cijele mise oni su pjevali pjesme koje je s njima pripremio kantor **Sándor Tamás**. Svojim aktivnim sudjelovanjem na sve-toj misi i svojom čistom dušom obradovali su ne samo Isusa, svoga dragoga Gosta, nego i prisutne i pridonijeli da sveta misa bude svečanija. Poslije mise okupili su se na zajedničkom agapeu. Molimo se i dalje za njih da u svojem čistome srcu sačuvaju ovaj biser sveti. /s. **M. Hermina Kovács**/

Nova članica Pastoralnog vijeća u crkvi sv. Nikole Tavelića

Crkva sv. Nikole Tavelića u Somboru dobila je 7. travnja novu članicu Pastoralnog vijeća, **Sandru Tucakov**.

Sandra je ovu dužnost preuzela nakon što se prethodna članica Pastoralnog vijeća odselila s područja župe. Na kraju misnog slavlja koje je predslavio **vlč. dr. Marinko Stantić**, Sandra je pred vjernicima pročitala pri segu u kojoj se zaklinje da će kao članica Pastoralnog vijeća crkvene općine sv. Nikole Tavelića u Somboru zastupati vjersko-čudoredne i materijalne interese Crkve i da će se savjesno pridržavati propisa Pravilnika i poslovnika crkvenih općina Subotičke biskupije. /**P. Tucakov**/

Susret vjeroučenika iz Bačkog Monoštora i Sv. Jurja iz Subotice

Vjeroučenici iz Bačkog Monoštora srdačno su dočekali svoje vršnjake iz župe sv. Jurja iz Subotice. Župe Sv. Petar i Pavao iz Bačkog Monoštora i Sv. Juraj iz Subotice i njihovi vjeroučenici susreli su se prvi puta i sjajno se družili.

Po dolasku u Monoštor župnik vlč. Goran Vilov nas je upoznao s mjestom i mjesnom crkvom. U crkvi smo imali igru upoznavanja „Plamen prijateljstva“, nakon koje je bio kratki uvod u kviz u kojem su sudjelovale tri skupine. Nakon uspješnog kviza uslijedio je sportski dio i radionica. U sportskom dijelu bilo je nogometa, skakanja u džakovima, nošenja jaja u žlicama, igra „Uhvati macu za rep“ kao i natjecanje u stolnom tenisu. Dječji osmijesi su govorili sve. U radionici smo pravili ruže od krep papira i ponijeli ih svojim majkama. Kada su

Subotičani krenuli kući, župnik je uzeo svoju gitaru isprativši nas pjesmom „Svi slavimo“. Zajedničkim su snagama župnik Goran, ketehete Stjepan Periškić i Zorica Svirčev kao i kantorica Marijana Šeremešić uspješno iznijeli program do samoga kraja. Zahvaljujemo osobito domaćici župe koja je spremila divne kolače kao i svima koji su joj pomogli da nas tako lijepo ugosti. /Zorica Svirčev/

Ususret 200. obljetnici crkve sv. Jakova u Plavni

U Godini vjere Plavanjci u svojoj maloj župi obilježavaju i 200. obljetnicu crkve sv. Jakova. Završna svečanost ovoga jubileja upriličit će se na spomendan sv. Jakova, 25. srpnja 2013., svečanim misnim slavljem i prigodnim programom.

Sadašnji župnik vlč. Josip Štefković obnovio je ovu crkvu iznutra i izvana te je ona već sada spremna za svoj 200. rođendan. Od 1813. do danas ova župna crkva više je puta obnavljana i renovirana te je, zaslugom svih svećenika koji su bili župnici u ovome mjestu, sačuvana i čak uljepšana. U ovo vrijeme župljani Plavne prisjećaju se vlastitih uspomena i događanja vezanih uz sadašnju crkvu, a neki obnavljaju znanja iz drevne prošlosti, dok su još franjevci iz Bača upravljali ovom župom i kada je u uporabi bila crkva izgrađena 1721. godine, također posvećena sv. Jakovu Starijemu.

Plavna je naselje smješteno jugozapadno od Bača. U šematizmima se spominje kao drevna župa. Međutim, selo se spominje 1522. godine u popisu obveznika desetine (bilo ih je 58). Naziv se naselja nije bitno mijenjao sve do 1904., kada je ugarskim zakonom nazvano Palona. Nakon 1918. opet je vraćen stari naziv. U tursko doba Plavna je bila u sklopu bačke nahije, a prema turskim popisima 1553. - 1554. bila su ondje četiri doma koja su plaćala porez i 13 koji nisu imali poreznih obveza. Već 1570. bila su 23 obveznička doma, a 1590. bilo ih je 27. U popisima nakon izгона Turaka najprije je zabilježeno da su Plavna, Bač, Bogojevo, Bođani i dr. plaćali desetinu prepozitu u Baču. Godine 1699. u naselju je 18 posjedničkih obitelji, 6 konja, 16 volova, 18 krava itd...Prvih go-

dina XVIII. stoljeća bilo je samo 11 gazda, ali 1722. ima ih 23. Područje oko Plavne nije bilo prostrano. Međutim, zanimljivi su zemljopisni nazivi oko Plavne: Sridnja šuma, Vicka, Debeljak, Jankovac, Morocka, Tuk... Plavna je imala svoj pečat koji je bio u uporabi od 1740. Na pečatu je bilo crtalo (dio pluga), raonik i klas, a ispod njih prekrížene motike.

Franjevci iz Bača upravljali su župom u Plavni. Matične knjige bilježe se od 1756., a župa je uređena 1761. godine. Prva crkva bila je iz slabijeg materijala, a od 1809. do 1813.

izgrađena je sadašnja crkva iz čvrstog materijala. Posvećena je sv. Jakovu, a obnovljena je nekoliko puta (1958., 1968., 1979.). U naselju je već tada bila pučka škola, pošta i općinski ured.

Mještani se još uvijek sjećaju renoviranja krova i tornja crkve koji je obnovljen od 10. rujna do 8. studenoga 1979. godine za vrijeme župnika vlč. Stipana Bošnjaka. Tada su skinute eternit ploče s krova a postavljene daske i lim, novi oluci i snjegobrani, dok je toranj ponovno obojen metalik bojom. Te je radove obavio Vladimir Daljac iz Deronja. Tom je prigodom postavljen novi križ kojega je blagoslovio preč. Franjo Vuković, tadašnji katedralni župnik iz Subotice. Novi je križ blagoslovljen 28. listopada, a postavljen je na crkvu 1. studenoga 1979. godine. U starom križu tada su pronađene spomenice iz 1901. i 1934. godine.

Mještani su nekada rado pratili takva zbivanja u svom selu, a danas radovi oko crkve i u crkvi prolaze gotovo neprijetno. Zato se mnogi župljani, kada se pojave u crkvi nakon duljeg vremena, začude promjenama koje su se u međuvremenu dogodile. Nadamo se da će ovaj jubilej donijeti pozitivne duhovne promjene i ojačati vjeru svih župljana Plavne, osnažiti im identitet i zainteresirati ih za aktiviranje u župnoj zajednici. /Zvonimir Pelajić/

Solidarnost s bolesnim svećenicima

Na nedjelju Dobroga pastira čitali smo prvu prigodnu poslanicu novoga pape Franje, u kojoj potiče ljubav prema svećeničkom zvanju i molitvu za nove duhovne pastire. U Melencima, u banji Rusandi, susreli su se svećenici-prijatelji kako bi u praksi pokazali ljubav Dobroga pastira. Tu se, naime, liječi vlč. Lazar Novaković, župnik župe Đurđin kraj Subotice.

Za vrijeme rehabilitacije vlč. Lazara, u Melence je na terapiju stigao i salezijanac **Janez Jelen**, koji je u obilasku teških bolesnika naišao i na bolesnog kolegu Lazara, koji je s velikom radošću primio Tijelo Kristovo. Duhovni i tjelesni lijek te vježbe pomogle su bolesniku da se brže oporavlja. Lazara su tom prigodom posjetile kolege svećenici: **Marijan Vukov** iz Novoga Sada, **Robert Erhard** iz Kupusine, **Janez Jelen** iz Mužlje te **Franjo Lulić** iz Titela. Osim toga, posjetili su ga i njegovi dragi suradnici iz župe Đurđin. Velečasni Lazar je divan primjer kako treba i tako velike kušnje primiti iz Božjih ruku. Bolest ga je snašla baš za vrijeme svete žrtve – i on je tu kušnju sjedinio s Isusovom žrtvom. Njegovi prijatelji vjernici i svećenici nisu ga zaboravili, već ga se rado sjećaju u svojim svetim molitvama, ali ga i rado posjećuju želeći mu što skorije ozdravljenje i povratak u župu. On pak svim svojim

dragim vjernicima, ali i svim čitateljima *Zvonika* te *Hirvivōa* poručuje da i oni sve nevolje i kušnje primaju iz Božjih ruku te ih daruju za naše bolesnike, također za bolesne svećenike i za nova duhovna zvanja. Jer, po njegovim riječima, *mi ne možemo znati zašto su takve kušnje dobre – a Bog ima sigurno s time svoje velike nacрте. Na taj način postajemo njegovi suradnici kod njegovog spasiteljskog djelovanja*, poručuje vlč. Lazar.

Janez Jelen

Blagoslovom žita u Maloj Bosni započela Dužijanica 2013.

Blagoslovom žita na salašu Albe Stipića u Maloj Bosni 25. travnja započela je svetkovina Dužijanice 2013., koja će kroz niz manifestacija različitog sadržaja trajati sve do posljednje nedjelje kolovoza.

Na blagdan svetoga Marka apostola, kojemu se utječe protiv nevremena, za dobro vrijeme i bogatu žetvu, na salašu **Albe** i **Jozefine Stipić** u Maloj Bosni služena je sveta misa koju je predvodio župnik iz Male Bosne vlč. **Dragan Muharem**, a suslavili su **preč. Franjo Ivanković** i **mons. Andrija Anišić** s velikim brojem vjernika iz Male Bosne, okolnih mjesta i Subotice.

Poslije mise procesijom se pošlo u njivu gdje je blagoslovljeno mlado žito u vjeri da će ovogodišnji rod biti bogat. Na ovoj će njivi biti održano i ovogodišnje „Takmičenje risara“.

Blagoslovljen temelj Kopilovićevoг križa

Preko puta njive u kojoj je blagoslovljeno žito u tavančkom ataru posvećen je temelj Kopilovićevoг križa koji će biti obnovljen u sklopu projekta „Bunjevački Put križa“. Temelj je blagoslovio tavančukski župnik **preč. Franjo Ivanković**. /Zv/

Ministrantski izlet

Ministranti župe sv. Roka iz Subotice i sv. Marka iz Žednika imali su 6. svibnja ministrantski izlet u Žedniku kao pripremu za godišnji ministrantski susret.

Izlet je započeo misom u crkvi sv. Marka u Žedniku koju je predvodio **preč. Željko Šipek**, a nakon tog su svi zajedno bili na Jožičevom salašu, gdje su igrali nogomet. Pastoralci i župljani sv. Roka drugu godinu organiziraju ovakav izlet, a ove godine su im se pridružili i Žedničani. Tijekom ručka ministrantima su se pridružili mladi koji su imali duhovnu obnovu na župi sv. Roka s **mons. Andrijom Anišićem**.

Kako je rečeno, ovo je mala ministrantsko-sportska priprema za susret ministranata subotičkih i okolnih župa, koji se tradicionalno održava u Tavančutu, a ove godine će biti 8. lipnja. Svi oni koji imaju ministrante na župama znaju da je služba ministranata rasadnik duhovnih zvanja, te pozivamo i čitatelje *Zvonika* da mole za ove mlade duše, kad osjete Božji poziv, da se na njega i odazovu.

Silvester Bašić, OFS

Na Bonofestu 2013. u Vukovaru i autori iz Vojvodine

Pod geslom „Vjera je dar“, u Vukovaru je 4. svibnja održan osmi po redu Festival duhovne glazbe „Bonofest“, na kojem su osim sudionika iz raznih krajeva Hrvatske te Njemačke, sudjelovali i vjernici iz Vojvodine.

Ovogodišnji Bonofest započeo je radionicama na kojima su mladi izvođači mogli od iskusnih glazbenika i tekstopisaca naučiti neke tajne i pravila u nastajanju dobre duhovne glazbe, te čuti iskustva onih koji su u tom „poslu“ duži niz godina. Radionicu za pjevanje vodile su poznate glazbenice duhovne glazbe, sestre **Ivana** i **Marija Husar**. Kako skladati dobru glazbu, što svirati i kako svirati na misama, čuli su od glazbenih producenata **Gorana Kovačića** i **Saše Miočića**. A kako nastaju tekstovi, otkuda dolazi inspiracija i koja su njezina iskustva, govorila im je **Josipa Dević** iz Subotice.

U prvom dijelu namijenjenom mladim izvođačima koji su prošli natječaj sudjelovalo ih je deset. Među njima bili su i mladi pri VIS-u „Ritam vjere“ iz Subotice, a pri ZS „Ruah“ iz Đakova nastupila je i Subotičanka **Anamarija Skenderović**, studentica prve godine teolo-

gije u Đakovu. Najbolji od sudionika ovoga dijela programa ostvarili su pravo na sudjelovanje u finalnoj večeri festivala iduće godine. Po ocjeni stručnog povjerenstva najbolje pjesme bile su u izvedbi VIS-a „Damjan“ iz Vukovara, te **Dajane Blažević**. Glavna festivalska večer pružila je publici 15 novih pjesama, a nastupili su poznati pjevači duhovne glazbe poput **Antonia Tkaleca**, **Adrijane Baković**, **Ive Šeparovića**, **Čede Antolića**, **Željke Marinović** koja je pjevala tekst **Josipe Dević**. A vrhunac večeri bile su Ivana i Marija Husar, te **Nina Badrić** s pjesmom „Tvoje ime“. Kako bi festival prošao u najboljem redu pobrinuo se organizacijski odbor na čelu s patronom **Ivicom Jagodićem**.

A. S.

Vjeronauk za mlade u Novom Sadu

Vjeronauk za mlade u Novom Sadu održan je 15. svibnja a o temi „Vječno dijete u meni“ govorili su o. Karlo Harmath i voditeljica kuće **Lurko Izabella Ifjú**.

Vodeći brigu o štíćenicima kuće „Lurko“ iz Bečeja, predavači su ispričali kakve poteškoće i prednosti prati život svakoga od nas dok smo još sasvim mali, a potom su iznijeli i konkretne događaje s mališanima u spomenutoj kući. Kroz prezentaciju je prikazan život djece koja su povjerena kući „Lurko“ fondacije „Poverello“. Djeca imaju svakodnevnu higijenu, minimalno jedan topli obrok na dan, vodi se računa o napisanim domaćim zadaćama i pruža im se dušobrižništvo putem vjeronauka. „Poverello“ vodi brigu da ne oskudijevaju u odjeći, obući i školskom priboru. Ponekad se za njih organiziraju kratki izleti ili predstave. Na raspolaganju su im odgojiteljice i otac Karlo, kao i zdravstveni radnici i kuharica. Moguće je volonterstvo, tako da ih ljudi koji su spremni, posjećuju i pružaju pomoć po dogovoru.

Stekli smo dojam da su ova djeca, bez obzira na manjak roditeljske prave brige, vrlo maštovita i s potencijalom da budu među najboljim đacima. Mogu biti nestašna i ponekad neposlušna, ali znaju biti snalažljiva i puna novina koje izmame osmijeh na lice. Snažnih su emocija, znaju oprostiti i cijeniti tuđu brigu koja im je ukazana.

Iako život štíćenika kuće „Lurko“ može biti prilično težak, odgojiteljice se trude svakome od njih vratiti dostojanstvo ljudskog života koje im pripada. Očigledno je da im se boravak u prostorijama kuće dopada.

Danijela Nuspl

Za više informacija posjetite stranicu: www.poverello.org.rs
email: poverello@tippnet.rs

Kuće „Lurko“ – Hajdukovo, Drljan i Bečej; Horgoš – salaš „Esperanca“ na upotrebi za učenike s posebnim potrebama. Pružite pomoć najmlađima, tako što ćete postati volonter ili svojevoljno uplati na žiro račun koji možete pronaći na gore navedenom linku. Svaka pomoć, čak i ona mala, dobro dođe.

Himan Presvetom Trojstvu

Oče naš dobri, i ti, Sine Očev
odvijek rođen Očeva iz krila
jednaki njima, Bože, Duše Sveti,
presveto Trojstvo!

Duboka tajno, predivno otajstvo,
radosti vječna sretnih nebesnika:
tvome životu, svetima u društvo,
sve nas privedi!

Providnost tvoja upravlja i redi
prostorja silna vasiona cijele:
ljubavlju svojom ti nam srca griješ,
svjetlo nebesko!

Združeni, evo, s blaženima tvojim,
pjevamo s njima pjesmu zahvalnicu:
u dvore tvoje, k miru blaženome
ti nas uvedi.

Tragom stare fotografije

Prvopričesnice

Kod nas, katoličkih vjernika, dani ispred Spasova, na sam dan Spasova i poslije, su dani Prvih pričesti. Ova fotografija nas podsjeća na davnu Prvu pričest u Sonti 1943. godine. Na njoj su djevojčice iz Sonte, sestrične po majci, nama s lijeva na desno: Kata Pejić, Opacina, rođena u Sonti, 7. II. 1935., i Eva Miloš, Mežina, također rođena u Sonti, 16. V. 1934. Prvopričesnice su stanovale u istoj ulici i kako su im majke bile sestre, svaki dan su se posjećivale još od vremena kad su ih majke držale na rukama. Skupa su se igrale, išle u školu i sjedile u istoj klupi, jer se u to vrijeme razred sastojao od nekoliko generacija. Bile su dobre učenice i učitelj ih je poticao na učenje. Tada je u Sonti učiteljevaio Mato Šibalin. Vazio je za strogog učitelja, ali tko je kod njega učio školu, još i danas ga se sjećaju bivši učenici, naučio je pravilno čitati, pisati i dobio je solidne upute za budući život.

– Uči, Kato!

– Uči, Eva! – često bi učitelj lupio prutom po klupi kad bi se djevojčice ne prateći nastavu zaigrale ili sanjarile i tako ih „probudio iz drijemeža“.

– Molim, učitelju, mi nećemo it dugo u školu! Samo do trećega razreda! Mi ćemo it kopat kukuruze, čim se škola svrši! – često bi u glas znale reći učitelju.

Ako je učitelj bio raspoložen, odgovorio bi:

– E, dok ste pod mojim prutom morate učiti iz sve snage!

Kad nije bio raspoložen, samo bi kratko rekao:

– Ispružite ruke!

Tada bi pao udarac prutom po dlanovima, ne puno snažan ali bi se dlanovi zacrvenjeli i zasvrbjeli.

Kad su završile treći razred, roditelji su ih povelili na njihovu okopavanje kukuruza. Svaka je dobila motiku i stale su u red kukuruza. Na pitanje znaju li kako se okopavaju kukuruzi, odgovorile su da znaju. Bile su jake vrućine, djevojčice su se zapurile, napadali su ih komarci iz korova, brzo su se umorile i sve više su zaostajale od ostale čeljadi na njivi. Stariji su međusobno komentirali:

– Vidićemo do večeri, jel bolje it u školu, jel bolje kopat. Cigurno će jim to bit dobar nauk!

Radilo se i već se i zaboravilo na Katu i Evu da su nazad u redu kukuruza. Otac jedne od njih se prisjetio i vratio se da im pomogne. Kad je stigao, imao je što vidjeti. Svi kukuruzi su bili posječeni. Zaprepašten ih je upitao:

– Pa, šta ste to uradile, Amen vam vaš dičji?! Sve ste kukuruze posikle?! Jesu tako kopa?!

– Pa, vi ste rekli da idemo kopat kukuruze – odgovorile su u glas naše prvopričesnice.

Poslije ovog ni malo ugodnog iskustva, do sljedeće jeseni su zaključile da je ipak bolje ići u školu.

Ova fotografija je snimljena za vrijeme mađarske države. U to ratno vrijeme, nije se moglo puno praviti svečane nošnje *pulanke*, koje su se nosile na prvim pričestima, te su djevojčice obučene u nešto jeftinije kašmirsko ruho, *kašmarin*, koje se sastoji iz suknje i bluze. Pregača, *pregač*, je dio od svečane nošnje *pulanke*. Obje su očešljane u *pletence*. Kosa im je upletena u dvije kike, ukrštene na potiljku i podignute na tjeme pomoću *pletnjaka* (uzice opletene od šarene vune). Kata je *isprenovana* (*brenovane* kose), na *prenajzli* (*brenajzl*), a Eva nosi frizuru ravne kose. Kata na vratu ima *cvancike* koje je naslijedila od

dobrostojeće *majke* (bake po ocu). Eva ima oko vrata bisere. U ušima imaju srebrne minđuše (*bočiće*), koje su dobile za Prvu pričest. U rukama drže krunicu. Na noge su obule vunenu obuću, rukom rađenu koja nosi naziv *ljoše*. Iza njih, iznad ramena i glava vidimo mali oltarić koji je fotograf osmislio samo za tu priliku. Stoje na malom čilimu, koji se zove *čilimac*. On je izrađen od domaće vune, ručno ispredene, farbane i istkane.

Kata i Eva su djetinjstvo provele skupa po sokacima, vinogradima i voćnjacima Sonte. Skupa su stigle do *švigerica* (tinejđerica) i do djevojačkog doba. Nastavile su se družiti na okupljanjima mladeži, mobama, raznim poslovima i prelina. Djevovala su skupa cijelo djevojaštvo i ostale vjerne druge i rođake. Danas su starice. Rijetko mogu doći do crkve ili groblja, a jedna do druge još rjeđe. Najviše se družu sa svojim ukućanima i susjedima.

Kod Eve u pročelju sobe, na počasnome mjestu iznad *astala* stoji ustakljena i uramljena USPOMENA PRVE SVETE PRIČESTI, koju su djeca obvezno dobivala iz crkve. Na njoj piše:

Miloš Eva je primila Prvu svetu pričest u crkvi Szond, dne 3. juna 1943. U potpisu stoji: Josip Gjurić, župnik i Rang Filip, kapelan.

Ruža Siladev

Emaus svećenika Srijemske biskupije

U svibanjsko jutro šestog dana Marijina mjeseca, svećenici Srijemske biskupije iz svojih župa uputili su se na svoj Uskršni Emaus u Aljmaško svetište Gospe od Utočišta.

U župnom domu ih je dočekaio dugogodišnji aljmaški župnik i rektor svetišta **preč. Ante Markić**, začasni kanonik, poželjevši im dobrodošlicu. Misno slavlje predslavio je **mons. Eduard Španović**, generalni vikar Srijemske biskupije i župnik u Srijemskoj Mitrovici, a uz njega su sumisili koncelebranti: **Jozo Duspara, Berislav Petrović, Stipo Barišić, Božo Lusavec, Dušan Milekić, Željko Štimac, Stipo Klaić, Marko Loš, Željko Tovilo, Ivica Živković, Vjekoslav Lulić, Zdravko Čabrac, Nikica Bošnjaković i Marko Kljajić**. Za puno zajedništvo svećenika Srijemske biskupije nedostajali su **preč. Blaž Zmajić, Marko Lončar i Tomislav Kovačić**, koji su bili spriječeni razlozima objektivne naravi.

Poslije službe riječi svećenici su umjesto molitve vjernika izmolili Molitvu za svećenička i redovnička zvanja u Srijemskoj biskupiji. Na kraju mise srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović** uputio je riječi ohrabrenja i potpore svojim svećenicima s kojima dijeli teret i muku, ali i radost i blagoslov na njihvi naviještanja i sijanja Radosne vijesti, Isusa Krista, u Srijemskoj biskupiji kamo ih je uputila Božja providnost. U kratkim crtama prikazao je i dramatičnu povijest Svetišta Gospe Aljmaške od 1704. do naših dana i napose tešku i bolnu, 1991. Nakon riječi rektora svetišta svećenici su se sa svojim biskupom stavili pod Marijin zagovor posvetnom molitvom Bezgrješnom Srcu Marijinu, koju je predmolio biskup.

Marko Kljajić

Nastavak predavanja u Zemunu

Predavanja prof. Ivice Čatića koja se redovito održavaju u prostorijama knjižnice i čitaonice „Ilija Okrugić“ u Zemunu, u travnju tekuće godine temeljila su se na tumačenju 17. poglavlja evanđelja po Ivanu.

Veličanstveni, mistični i dostojanstveni završetak Isusova govora protumačenog na kraju 16. poglavlja često se označava kao Njegova „Velikosvećenička molitva“ posvećena onima koje šalje u svijet da prenose riječ Božju. U 17. poglavlju naziremo 7 molitava koje bi se mogle tumačiti kao sumarij Isusova oproštajnog govora i cjelokupnog evanđelja po Ivanu, pa samim tim i kao neku vrst oporuke, odnosno posljednje volje Spasitelja kroz molitvu za jedinstvo kršćana.

Isus prvo moli Boga da učenici ostanu vjerni Bogu i Njemu te da se očuvaju od svijeta. Zatim da učenici, pa i oni koji će to kasnije postati, budu savršeno jedno u ljubavi kao što su Otac i Sin jedno. Isus moli Oca da ga proslavi slavom koju je imao u početku jer je izvršio što mu je Otac naložio i objavio Očevo ime. Sin Božji je obećao učenicima da će vidjeti otvoreno nebo nad Sinom Čovječjim. To će se dogoditi kad Isusu bude otvoren bok i kad se iz njega na svijet izlije Božji život. Puninu će označiti sedmo obraćanje a ono pripada čitatelju Evanđelja – crkvenoj zajednici tj. nama! Kada dođe sedmi dan, ispunit će se ono što Bog od samog početka želi, a to je da budemo sinovi Božji i da preko nas cjelokupno stvorenje krene svom počinku. Važno je napomenuti da Isus na ovaj način svoj govor čini univerzalnim:

U trećem dijelu (17,20-26) molitva se još pojačava te Isus moli za one koji će povjerovati u njega po riječima učenika – oni trebaju postati *jedno* kao što je Otac u Sinu i Sin u Ocu. Trebaju biti uključeni u jedinstvo Oca i Sina. *Isus time pred sve nas, što je i bio zaključak predavanja prof. Čatića ovoga mjeseca, stavlja najveći dar i najveću odgovornost, a to je da budemo jedno s njim i njegovim Ocem, da svakoga dana gledamo njegovu slavu i da ljubav kojom je Bog Njega ljubio bude u nama...*

Danijela Lukinović

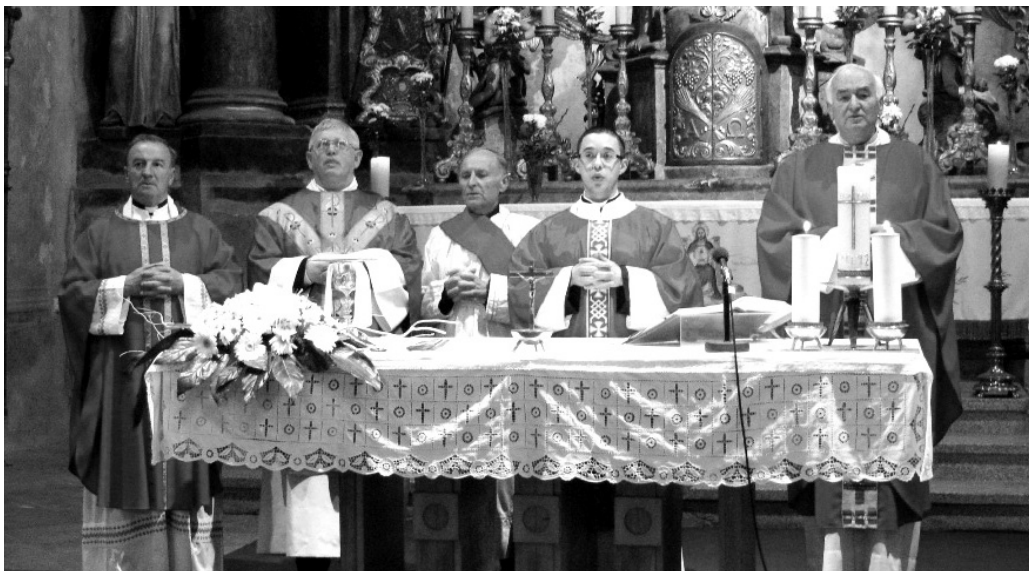
Blagdan sv. Jurja u župi Petrovaradin 3

Župa sv. Jurja u Petrovaradinu organizirala je 23. travnja proslavu svoga zaštitnika. Svečano euharistijsko slavlje je predslavio župni vikar iz Petrovaradina vlč. Željko Štimac, uz koncelebraciju župnog upravitelja domaćina vlč. Marka Loša, župnika u Čereviću vlč. Marka Lončara i župnika župe Petrovaradin-2 vlč. Stjepana Barišića te trajnog đakona Jozefa Demana.

U prigodnoj propovijedi vlč. Željko Štimac je usredotočio misli nazočnih na stvarnost i djelo sv. Jurja istaknuvši: *Čovjek može vjerom nadvladati sve, nevolja rađa postojanost, a postojanost rađa prokušanost, a prokušano*

nost rađa nadu, a sve to je proizvod ljubavi. Također, ove riječi je vršio i sv. Juraj svetac čiji blagdan danas mi ovdje slavimo. Poslije svete mise župni upravitelj domaćin Marko Loš uputio je riječi pozdrava i zahvalnosti prisutnima i pozvao na čašicu razgovora i bratsko druženje.

Tomislav Mađarević

Molitveno zahvalni susret za duhovna zvanja na Tekijama

Ravnateljstvo Biskupijskog svetišta Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu, organiziralo je 21. travnja u svetištu Gospe Snježne na Tekijama svečanost pod nazivom „I oni su naši Velikani“, kada se akademijom na prigodni svečan način spomenulo svih Bogu posvećenih osoba: svećenika, đakona, redovnika, redovnica, koji su podrijetlom iz petrovaradinskih župa.

Misno slavlje na Tekijama predslavio je srijemski biskup mons. Đuro Gašparović uz sudjelovanje svećenika petrovaradinskog dekanata. Nakon svete mise upriličena je svečana akademija na kojoj se prisjetilo svih živih i preminulih velikana duhovnog poziva koji su podrijetlom iz Petrovaradina, a u velikane duhovnog poziva ubrajaju se: vlč. Josip Pavlović, svećenik, s. Amadeja Pavlović, milosrdna sestra sv. Križa; s. Magdalena Pacis Ambrišak, milosrdna sestra sv. Križa, s. Smiljka Miolčić, milosrdna sestra sv. Križa, o. Vinko Mamić, karmelićanin, s. Ana Mateja Topić, službenica Kćeri

Božje ljubavi, s. Kata- rina Teskera, benedik- tinka, vlč. Dušan Milekić, svećenik, vlč. Željko Savić, vojni kapelan, vlč. Ivan Rajković, svećenik, Jozef Deman, trajni đakon, Marija Rajković, kandidatice za red sestara sv. Be- nedikta.

Upravitelj svetišta vlč. Stjepan Barišić je pozdravljajući sve nazočne, i obitelji i rodbinu ovih petrovaradinskih velika- kana duhovnog poziva, poručio: *Želja nam je bila da se kroz ovo predstavljanje velikana duhovnih poziva, ukaže koliki je značaj i potreba duhovnih zvanja u sadašnjem, i budućem vre- menu.* Akademija je upriličena uz sudjelovanje gostiju iz Re- publike Hrvatske: Milosrdnih sestara sv. Križa iz Đakova i pjevačkog zbora „Amadeja“ iz Đakova, sestara reda sv. Be- nedikta iz Zadra. Događaj je izravno prenosila Radio Marija.

Tomislav Mađarević

Radosti i žalosti u Irigu

Lijepo je započeti izvješće rijetkim i lijepim vijestima: 19. travnja župnika Blaža Zmaića i Irig posjetili su nekadašnji iriški župljani, obitelj Stein iz Dieburga, posjetivši crkvu, kuće u kojoj su živjeli i groblje. Župnik je 20. travnja u Mara- diku vjenčao župljanku Elizabetu Putica s Tiborovom Ši- rakom uz riječi: *Ljubav nije teorija, nego život, djelo, istina.* Navečer istoga dana u Irigu je slavljena sveta misa s vjerni- cima i dr. Zoranom Ganićem i njegovom suprugom Duši- com za nedavno preminulu Nadu Ganić (91). Na nedjelju Dobrog pastira 21. travnja misna slavlja slavljena su u Irigu i filijalama s molitvom i razmišljanjem *o stavu slušanja i posluš- nosti, što rađa poznavanje a oni rađaju nasljedovanjem.* Na poziv ravnateljice Lidije Tomić za dan predškolske ustanove „Dječja radost“, 26. travnja župnik je nazočio priredbi mali- šana i zajedničkom druženju uzvanika. U subotu 27. travnja u Irigu su u prepunoj crkvi sakramente kršćanske inicijacije pri- mili brat i sestra: Petar (21) i Vera (18) Urban uz slavlje nje- zine punoljetnosti. Petu vazmenu nedjelju, 28. travnja slavimo uz blagoslov usjeva (žita) u Irigu i Vrdniku (za obitelj Bertol i Farkaš) uz goste iz Šatrinaca i Rume, a s porukom o ljubavi i glavnoj zapovijedi da *kršćanin mora biti spreman na iznena- đenja, a vjera traži svjedočanstvo ljubavi*, poručio je župnik.

Početkom svibnja uslijedili su sprovodi. U petak 3. svib- nja u Vrdniku je pokopana Marija Turkalj (83), a sprovodne

obrede je predvodio vlč. Željko Tovilo, župnik u Rumi. Žup- nik je 4. svibnja sahranio u Irigu Mariju Makra (87), a zatim smo se u Šatrincima nakon nagle i iznenadne smrti uz veliko mnoštvo svijeta oprostili od Karla Juhasa (66) koji je iriške vjernike često vozio na različita hodočašća. Istoga dana navečer smo nakon molitve krunice slavili svetu misu za Josipa Đarmatija, supruga pjevačice župnoga zbora Mariške. Šestu vazmenu nedjelju, 5. svibnja slavimo u župi te u Šatrincima i Dobrodolu s blagoslovom usjeva a uz poruku: *treba u svaki- dašnjici sijati ljubav, dok Bog daruje vjeru. Ne može se biti krš- ćanin bez angažmana srca.*

U Šatrincima smo se 6. svibnja u velikom broju oprostili od Mihalja Birinjija (72), a 7. svibnja sin Lazar je u Vrdniku riječi oprostaja kod ukopa njegove majke Dese Pilipović (78), pravoslavne vjere, kao prijatelju obitelji povjerio župniku Blažu. Svetkovinu Uzašašća Kristova 8. svibnja slavili smo samo u Irigu s porukom: *Nebo je božansko područje a zemlja je prebivalište ljudi. Most između Boga i čovjeka je Isus Krist. Nije Bog tamo gdje je nebo, nego gdje je Bog, tamo je nebo!* Sa sinovima i snahama, iz daleke Australije te rodbinom i prija- teljima okupili smo se 11. svibnja na svetoj misi za pokojne Mariju i Antala Makra. Na sedmu vazmenu nedjelju, 12. svibnja u Irigu i Vrdniku (gdje je služena sveta misa za pokoj- nog Josipa Perana), župnik je na svetim misama poručio: *Između Boga i čovjeka moguća je samo ljubav. Čovjek doista postaje osobom tek u tom odnosu s Bogom.*

f. f.

Umirovljeni papa Benedikt XVI. vratio se u Vatikan

Umirovljeni papa Benedikt XVI. vratio se 2. svibnja popodne u Vatikan nakon što je prethodna dva mjeseca boravio u Castel Gandolfo, te se nalazi u svojoj novoj rezidenciji, u obnovljenom samostanu „Mater Ecclesiae“, pred kojim ga je dočekaio papa Franjo, koji mu je uputio izraze dobrodošlice i bratske srdačnosti.

Zajedno su potom otišli u kapelicu samostana gdje su se zadržali u kraćoj molitvi. U novoj rezidenciji, kao što je najavio 11. veljače, posvetit će se služenju Crkvi prije svega molitvom. Kao što je predviđeno u novoj rezidenciji s Benediktom XVI. boravit će nadbiskup Gaenswein i četiri pripadnice laičke udruge Memores Domini koje su u njegovoj službi posljednjih nekoliko godina. /IKA/

Papa: Bogati sve bogatiji a većina stanovništva sve siromašnija

Malobrojni bogati sve su bogatiji dok je većina stanovništva sve siromašnija, istaknuo je papa Franjo. Papa je osudio „izobličenosti gospodarstva i financija“ i ustvrdio da su antropološka, etička i kriza solidarnosti u korijenu gospodarske krize.

Čovjek je sveden na jednu njegovu potrebu – potrošnju, tu izobličenost sadašnjeg društva papa Franjo neupitno osuđuje. Ljudsko se biće promatra kao potrošno dobro koje se može rabiti i potom baciti. Započeli smo kulturu odbacivanja, upozorio je Sveti Otac.

Govoreći o sve većem jazu između malobrojnih bogatih i većine stanovništva koja naglo osiromašuje, Papa je jasno osudio ideologije koje promiču apsolutnu neovisnost tržišta i financijske špekulacije. Osudio je korupcijsku hobotnicu i sebičnu utaju poreza, osudio je također zaduživanje i kredit koji, kako je rekao, udaljuje države od stvarne ekonomije, a i građane od njihove stvarne kupovne moći.

Ističući da je želja za moći i posjedom postala bezgranična, rekao je da je klanjanje zlatnom teletu našlo novu i zastrašujuću sliku u obožavanju novca i u diktaturi bezlične ekonomije, bez stvarne ljudske svrhe. Time se nije čelo da čovjek treba biti na prvome mjestu, upozorio je Papa, jer novac treba služiti a ne vladati. Papa zahtijeva odvažni zaokret u politici, primjećujući da političarima nedostaje solidarnost i

skrbi za opće dobro. Iza takvog ponašanja krije se odbacivanje etike, odbacivanje Boga. Upravo kao i solidarnost, i etika smeta. Smatra je se kontraproduktivnom; previše je ljudska, jer relativizira novac i moć; ona je prijetnja, jer odbacuje manipuliranje i podjarmljivanje osobe, ustvrdio je papa Franjo. A etika upućuje na Boga, koji je izvan tržišnih kategorija. Ti financijski stručnjaci, ekonomisti i političari smatraju Boga čak i opasnim jer poziva čovjeka na njegovo potpuno ostvarenje i na neovisnost od svake vrste ropstva, protumačio je Sveti Otac.

Papa je želio ponovno istaknuti svoju ljubav prema svima. Papa voli sve, bogate i siromašne, ali je u ime Kristovo obvezan podsjetiti bogataša da treba pomoći siromahu, poštovati ga i promicati njegovo blagostanje. Crkva uvijek radi za cjeloviti razvoj svake osobe, ustvrdio je Papa, dodajući: „Etika, ako nije ideološka, omogućuje, uvjeren sam, uspostavljanje ravnoteže i ljudskiji društveni ustroj. U tom smislu potičem financijske stručnjake i upravitelje vaših zemalja da shvate riječi svetoga Ivana Zlatoustoga: Sa siromašnima ne dijeliti vlastita dobra znači pokrasti ih i oduzeti im život. Dobra koja posjedujemo nisu naša, nego njihova“, kazao je papa Franjo, osvrćući se na crkvenu skrb za siromašne. /IKA/

Jezič stil pape Franje idealan je za Twitter

Jezični stil pape Franje, prema mišljenju njegova suradnika zaduženog za medije, najprikladniji je za sredstva društvene komunikacije.

„On se usredotočuje na bitno, neposredan je i koristi puno usporedbi koje dopiru do ljudi. To je za Twitter idealno“, rekao je Paul Tighe, tajnik Papinskog vijeća za sredstva društvene komunikacije, u intervjuu katoličkoj novinskoj agenciji SIR.

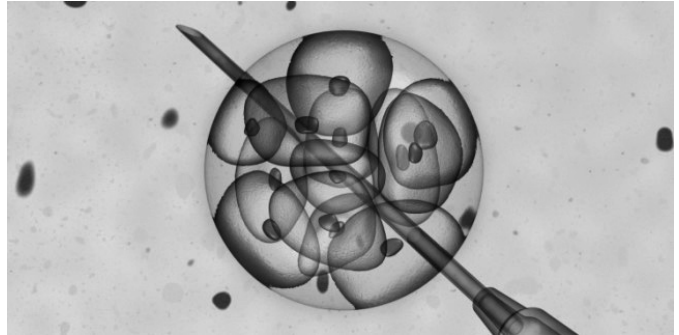

Propovijedi i govori pape Franje sastoje se uglavnom od kratkih rečenica koje su podijeljene u tri točke, primijetio je Tighe. „To izgleda gotovo kao njegova metoda poučavanja, kao da želi reći: ostavljam vam tri riječi, tri savjeta, tri poticaja za razmišljanje“, izjavio je vatikanski stručnjak za medije. Papa se ljudima koji ispunjavaju Trg sv. Petra uvijek obraća tako „kao da govori svakome osobno. Tako dopire do srce svakoga od njih“.

Već je 6,4 milijuna primatelja kratkih poruka s devet @Pontifex Twitter računa. Poruke na engleskom i španjolskom jeziku prima po 2,5 milijuna Papinih sljeditelja. 740.000 osoba prima poruke na talijanskom, 325.000 na portugalskom, 140.000 na francuskom i oko 105.000 na njemačkom jeziku. Raste i broj primatelja na poljskom i arapskom, dok se broj korisnika latinskog jezika popeo na gotovo 100.000.

Žurna potreba međunarodne zabrane kloniranja ljudskih embrija

Američki su znanstvenici u časopisu Nature sredinom svibnja objavili da su uspjeli klonirati specifične embrionalne matične ljudske stanice (ESCs).

Komentirajući to dostignuće, ravnatelj Katoličkoga bioetičkog centra u Oxfordu, dr. David Jones, ustvrdio je da je riječ o „važnom tehničkom napretku“ ali koji izaziva zabrinjavajuće moralne implikacije. Dr. Jones smatra da to dostignuće vodi „malo bliže“ mogućnosti „da negdje neki svojeglavi znanstvenik“ jednoga dana klonira čovjeka što zahtijeva žurnu „obnovu napora za međunarodnom zabranom kloniranja ljudskih embrija“. /IKA/

Novi sveci Katoličke Crkve

Otrantski mučenici i redovnice Laura Montoya i Maria Guadalupe Garcia Zavala, proglašeni svetima na početku mise koju je 12. svibnja na Trgu sv. Petra u Vatikanu predvodio papa Franjo, nude izvanredna svjedočanstva ljubavi i kršćanskoga života.

Oni su svijetli primjeri vjernosti Kristu i potiču nas da Krista naviještamo riječju i životom, te da prema svima svojom djelotvornom ljubavlju svjedočimo Božju ljubav, istaknuo je Papa. Riječ poziva na vjernost Kristu, sve do mučeništva. Stranicu uzvišenoga svjedočenja evanđelja godine 1483. ispisalo je 813 osoba preživjelih osmanlijsku opsadu i zauzimanje Otranta, a potom ubijenih jer su odbili zaniijekati vlastitu vjeru, podsjetio je Sveti Otac, istaknuvši kako su snagu da budu vjerni pronašli upravo u vjeri, koja premašuje granice našega ljudskog pogleda, ovozemnoga života i gleda „otvoreno nebo“, i života Krista zdesna Ocu.

Proglašeni sveci propituju i naš kršćanski život: „Nosimo li u sebi taj upit, da o njemu razmišljamo tijekom dana: kako sam vjeran Kristu? Jesam li kadar očitovati svoju vjeru s poštovanjem, ali i hrabrošću? Jesam li pažljiv prema drugima, primijetim li onoga tko je potrebit, gledam li u svima braću i sestre dostojne moje ljubavi?“ Molimo po zagovoru Blažene Djevice Marije i novih svetaca da Gospodin svojom radošću i ljubavlju ispuni naš život, potaknuo je Papa. /IKA/

Za Tighea je to iznenađujuće, ali ističe da „Papine riječi na latinskom odlično pomažu u trijeznom i ispravnom razmišljanju“.

Prisutnost papa na Twitteru počela je s Benediktom XVI., što se s vremenom pokazalo kao „providnosni strateški dar s neba“, rekao je Tighe. Papa Franjo odlučio je nastaviti s tom praksom, a sada poruke šalje gotovo svakodnevno, ističući da kršćanin kao vjernik živi svaki dan, uvijek i svugdje.

Ograničenje od 140 znakova po poruci i nije neko ograničenje, jer „mnogi evanđeoski reci, kao npr. blaženstva, još su kraći“. Upravo taj oblik kratkih misli još više potiče na razmišljanje i na čitanje. „Twitter pomaže da navještaj Evanđelje bude vidljiv na internetu. On postavlja i pitanja, budi zanimanje za vjeru i može biti prvi susret, početak i poziv na otvaranje vrata“, zaključuje vatikanski medijski stručnjak. /IKA/

Građanska inicijativa „U ime obitelji“

Prikupljeno je 215 tisuća potpisa za raspisivanje referenduma kojim bi se u Ustav RH unijela odredba po kojoj je brak životna zajednica žene i muškarca, istaknuto je u priopćenju iz Građanske inicijative „U ime obitelji“ koja je potaknula prikupljanje potpisa.

u ime
obitelji

Potpise na više od 2000 mjesta u cijeloj Hrvatskoj prikuplja oko 1200 koordinatora i oko pet tisuća volontera, priopćili su organizatori. Tijekom tri dana volonteri Građanske inicijative „U ime obitelji“ na više su lokacija bili izloženi napadima, vrijeđanjima i trganjima plakata koji su prijavljeni policiji i za koje se očekuje izvješće policijskih postaja, istaknuto je u priopćenju iz te građanske inicijative. /IKA/

„U ime obitelji“ na više su lokacija bili izloženi napadima, vrijeđanjima i trganjima plakata koji su prijavljeni policiji i za koje se očekuje izvješće policijskih postaja, istaknuto je u priopćenju iz te građanske inicijative. /IKA/

Raste broj katolika u svijetu

Raste broj katolika u svijetu, posebno u Africi i Aziji, dok Europa i nadalje bilježi negativne naznake, taj se zaključak može iščitati iz Papinskog godišnjaka za 2013. godinu.

U svijetu ima milijarda i 214 milijuna katolika (broj se odnosi na 2011. godinu), a 2010. godine bilo ih je milijarda i 196 milijuna, broj katolika je dakle porastao 1,5%, nešto više od porasta broja stanovnika (1,23%), stoga je broj katolika u svijetu u biti ostao nepromijenjen, 17,5% od sveukupnoga stanovništva na Zemlji. U Africi se broj katolika povećao za 4,3%, u Aziji za 2% posto u odnosu na porast stanovništva. U Americi i u Europi izjednačen je porast katolika s porastom stanovništva. Iz godišnjaka je vidljivo da gotovo polovica svih katolika (48,8 posto) živi u Americi. U Europi ih živi 23,5 posto, u Africi 16 posto, u Aziji 10,9 posto, a 0,8 posto katolika živi u Oceaniji. Broj je biskupa porastao u odnosu na 2010. godinu, od 5.104 na 5132. Bilježi se također i porast svećenika u svijetu: 31. prosinca 2001. godine bilo je 405.067 svećenika, a 31. prosinca 2011. bilo ih je 413.418, odnosno 2,1% više, broj se trajnih đakona u posljednjem desetljeću povećao za 40%, 2001. godine bilo je 29.000 trajnih đakona, a deset godina poslije ima ih oko 41.000. U odnosu na 2010. godinu, broj svećeničkih kandidata 2011. smanjio se za 1,9 posto, a najviše kandidata za svećeništvo ima u Africi i u Aziji. Prema vatikanskim podacima broj redovnica od 2001. do 2011. pao je za 10 posto, sa 792.000 na oko 713.000. /IKA/

Objava Boga kao Trojstva

Iz Katekizma Katoličke crkve

Priredio: Dragan Muharem

Trojstvo je jedno. Ne ispovijedamo tri boga, nego jednoga jedinog Boga u trima osobama: „istobitno Trojstvo“. Božanske osobe ne dijele među sobom jedino božanstvo, nego je svaka od njih potpun Bog: „Otac je isto što i Sin, Sin je isto što i Otac, Otac i Sin su isto ono što i Duh Sveti, to znači po naravi jedan Bog“. „Svaka je od triju osoba ta zbilja, tj. božanska suština, bit ili narav“.

Božanske su osobe zbiljski među sobom različite. „Bog je jedini, ali nije osamljenik“. „Otac“, „Sin“, „Duh Sveti“ nisu naprosto imena koja naznačuju načine božanskog bića, nego su zbiljski međusobno različiti: „Onaj koji je Sin nije Otac, a onaj koji je Otac nije Sin, niti je Duh Sveti onaj koji je Otac ili Sin.“ Oni se među sobom razlikuju po svojim izvornim odnošajima: po tomu što „Otac rađa, Sin biva rođen, a Duh Sveti ishodi“. Božansko jedinstvo je trojstveno (trojično).

Božanske su Osobe jedne prema drugima u suodnosu. Zbiljska različenost među božanskim Osobama, jer ne razdjeljuje božansko jedinstvo, sastoji se jedino u odnošajima jedne osobe prema drugima: „Po odnošajnim osobnim imenima, Otac je u odnosu prema Sinu, Sin prema Ocu, Duh Sveti prema obojici. I premda se po tim odnosima kaže da su tri osobe, ipak vjerujemo da im je narav ili suština jedna“. „Sve je (u njima) jedno ondje gdje se ne javlja opreka odnosa“. „Zbog toga jedinstva Otac je sav u Sinu, sav u Duhu Svetomu; Sin je sav u Ocu, sav u Duhu Svetomu; Duh Sveti sav u Ocu, sav u Sinu“.

OTAC OBJAVLJEN PO SINU

Označujući Boga imenom „Otac“ govor vjere ističe nadasve dva vida: da je Bog prvi izvor svega i transcendentni autoritet, ali istovremeno da je dobrota i njezina brižnost za svu svoju djecu. Ta se roditeljska Božja nježnost može izreći i slikom majčinstva koja još više izražava Božju imanenciju, bliskost Boga i njegova stvorenja. Jezik vjere crpi tako iz ljudskoga roditeljskog iskustva jer su roditelji čovjeku na neki način prvi Božji predstavnici. No, ljud-

ska iskustvo pokazuje također da su roditelji pogrešivi i da mogu izobličiti očinski i majčinski lik. Zato treba imati na umu da Bog nadilazi ljudske razlike spolova: on nije ni muško ni žensko, on je Bog; stoga nadilazi ljudsko očinstvo i majčinstvo, iako im je on izvor i mjerilo: nitko nije otac kao što je to Bog.

Isus je objavio da je Bog „Otac“ u nečuvanom smislu: nije to tek kao Stvoritelj, on je vječno Otac u odnosu prema svome jedinorođenom Sinu, a ovaj je opet Sin samo u odnosu prema svom Ocu: „Nitko ne pozna Sina doli Otac, niti tko pozna Oca doli Sin i onaj kome Sin hoće objavit“ (Mt 11,27).

OTAC I SIN OBJAVLJENI PO DUHU

Prije svoga Vazma, Isus najavljuje odašiljanje „drugoga Parakleta“ (Tješitelja - Branitelja), Duha Svetoga. Duh, koji je na djelu pri stvaranju i koji je nekoć „govorio po prorocima“ (Nicejsko-carigradsko vjerovanje), sada će biti uz učenike i u njima, da ih poučava i uvodi „u svu istinu“ (Iv 16,13). Tako je Duh Sveti objavljen kao još jedna božanska osoba u odnosu prema Isusu i prema Ocu.

Vječni izvor Duha objavljuje se u njegovu vremenitom slanju. Apostolima i Crkvi Duh Sveti je poslan ujedno od Oca u ime Sina i osobno od Sina, pošto se ovaj vratio k Ocu. Odašiljanje osobe Duha nakon Isusove proslave otkriva otajstvo Svete Trojice u punini.

Ukratko

Otajstvo Presvetog Trojstva središnja je tajna kršćanske vjere i života. Znanje o tome može nam dati jedino Bog objavljujući se kao Otac, Sin i Duh Sveti.

Milošću krštenja „u ime Oca i Sina i Duha Svetoga“ pozvani smo da imamo udjela u životu Blaženoga Trojstva, ovdje u tami vjere, a poslije smrti, u vječnome svjetlu.

„Ovo je katolička vjera, častiti jednoga Boga u Trojstvu i Trojstvo u Jedinstvu, bez miješanja osoba, bez dijeljenja božanske biti: jer druga je osoba Očeva, druga Sinova, druga Duha Svetoga, ali božanstvo Oca, Sina i Duha Svetoga jest jedno, jednaka im je slava i suvječno veličanstvo“.

26. 05. 2013.

Presveto Trojstvo*Izr 8,22-31; Ps 8,4-5. 6-7. 8-9;
Rim 5,1-5; Iv 16,12-15*

U otajstvu Isusove muke, smrti i uskrsnuća dogodila se punina objave Boga kao Oca, Sina i Duha Svetoga. Isus je darovao svoj život za spas svega svijeta. Bilo je potrebno da učenici iskuse Isusov vrhunski dar ljubavi kako bi razumjeli da je Bog Ljubav koja daruje samu sebe. Osim što oprašta grijeha i čovjeka pomiruje sa sobom, Bog ga poziva u zajedništvo s njime. Poziva ga na svetost života i na ljubav prema bližnjemu. Isus svoje učenike

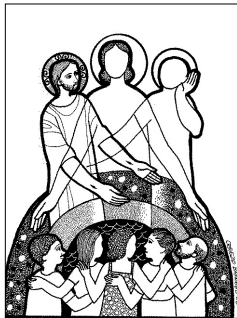
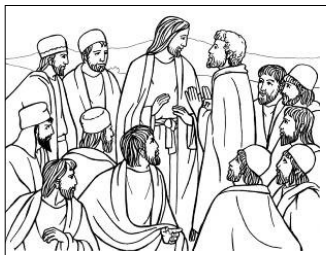
čak poziva da daruju svoje živote za braću. Darom Duha Svetoga njihova će srca biti ispunjena ljubavlju Krista za njih razapeta i uskrsnula. Po tom daru oni će biti posvećeni za Krista i osposobljeni za život u svetosti i ljubavi, te će moći izgarati za spasenje duša. Neće živjeti više sami sebi, nego će živjeti za Krista, tj. sam Krist će živjeti u njima. Svi mi kršćani pozvani smo dopustiti da nas ispuni taj Kristov Duh, kako bismo mogli živjeti onu ljubav prema Bogu i bližnjemu, na koju smo pozvani.

2. 06. 2013.

9. nedjelja kroz godinu*1 Kr 8,41-43; Ps 117,1-2;
Gal 1,1-2. 6-10; Lk 7,1-10*

Dostojan je da mu to učiniš – rekoše starješine židovske Isusu o dobrom satniku. A satnik je pak govorio: Nisam dostojan. Velika je razlika između zasluga, kako se znam smatrati zaslužnima pred Bogom, i satnikove poniznosti. Pred svojom nemoći, u nevolji, čovjek se obraća Bogu i u njemu s vjerom gleda uslišanje svojih vapaja. Zato je čovjek često pred kušnjom da se cjenka s Bogom, smatrajući da molitva na neki način primorava Boga da učini ono za što ga moli. Bog je Otac. On poznaje naše potrebe i želi da mu ih iznosimo, u potpunom povjerenju poput djece. Dijete sve očekuje od svog oca, a adolescent već zahtijeva što mu pripada. Zrela osoba prepoznaje svoje siromaštvo i upućenost na Boga. To je naša situacija pred Bogom:

Nisam dostojan – da bismo potom čuli kako nam odgovara: u Izraelu ne nađoh tolike vjere. Vjera nije čovjekov zahtjev prema Bogom, nego pouzdanje u Božju sve-mogućnost, koja može učiniti puno više od onoga što želimo i molimo.

9. 06. 2013.

10. nedjelja kroz godinu*1 Kr 17,17-24;
Ps 30,2.4. 5-6. 11-12a. 13b;
Gal 1,11-19; Lk 7,11-17*

Nailazeći na pogrebnu povorku, Isusa je dirnuo plač majke. Kad je Gospodin ugleda, sažali mu se nad njom i reče joj: Ne plači! Dvije riječi utjehe, pune milosrđa, koje izviru iz Isusova srca. Iako nastojim biti bolji kršćani, znamo i sagriješiti, te zbog toga patimo. Patimo i zbog drugih zala. No, Gospodin uvijek ima milosrđa prema nama, dovoljno je da mu se obratimo. Pozvani smo stoga biti obazrivi i prihvaćati Božje pozive koje nam upućuje po bližnjima. Tako ćemo zapaziti i

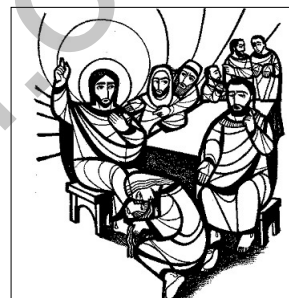
tolike potrebite oko sebe kojima smo mi pozvani pomoći. Kao što je mladiću vratio život, tako gospodin je uvijek raspoložen činiti čuda: iz grijeha uskrisiti duše na puninu kršćanskog života. Kad u sebi nosimo Krista, svjedočimo za njega, tada oko nas mnoge oči ponovno progledaju, mnoge uči slušaju Božju riječ, a grijehom ranjene duše uskrisavaju na novi život po sakramentu pomirenja.

16. 06. 2013.

11. nedjelja kroz godinu*2 Sam 12,7-10. 13;
Ps 32,1-2. 5. 7. 11;
Gal 2,16. 19-21; Lk 7,36-8,3*

Isus je bio optužen da je prijatelj grešnika, i to je bio. No, na koji način? Današnje

evanđelje nam to objašnjava. U ono vrijeme bio je običaj u kuću pozivati putujuće učitelje. Određenim gestama iskazivalo se gostoprimstvo. Evo jedna žena, poznata kao grešnica, prema Isusu pokazuje osobito gostoprimstvo, dok je domaćin Šimun dakako zakazao. Isus koristi prigodu za pouku o praštanju. Žena se obratila, te lije suze pokajanja i zahvale. Isus o njoj ovako izjavljuje: oprošteni su joj grijesi mnogi jer ljublaše mnogo. On je utvrđuje u njezinoj vjeri. Na očigled sviju pomiruje je s Bogom, daruje joj izgubljeno dostojanstvo. Isusa su u njegovu djelovanju slijedile i žene. On je prihvatio njihovo služenje, njihovu materijalnu pomoć, vladajući se tako na revolucionaran način za ono vrijeme. Kao što je taj javnoj grešnici Isus vratio njezino ljudsko dostojanstvo, tako ga vraća i svakome od nas kad se iskreno pokajemo i obratimo. Još i više od toga, Isus daruje da mu oni koji se obrate služe, da djeluju s njime i u njegovo ime.

28. svibnja Sveti German (Germain – čitaj Žermen) Pariški (* oko 496. + 28. svibnja 576.)

- Pustinjač ● đakon ● biskup ● imanje razdijelio siromasima ● pokornik ● veliki propovjednik ●
- pomagao zatvorenike i robove ● znao je pomiriti zavađene ● prorekao dan svoje smrti ● primicao štovanje svetaca ●
- činio čudesa i poslije svoje smrti ● zaštitnik Pariza ● štuju ga glazbenici ● pomaže kod požara ● pomoćnik od groznice ●

German je rođen oko 496. godine u današnjoj Francuskoj kraj grada Autuna. U mladim godinama je bio pustinjač u svome zavičaju. Kasnije je obavljao službu đakona u gradu Autunu. 530. godine je zaređen za svećenika, a 540. godine je izabran za opata. Po kraljevoj želji imenovan je pariškim biskupom 556. godine. German je i kao biskup živio strogim asketskim životom. Razdijelio je svoje imanje siromasima. Bio je visoko obrazovan i tražen propovjednik. Najviše se zalagao za zarobljenike i robove. Jedna legenda govori, da je kuću u kojoj je bolestan ležao spasio od požara.

Kao pariški biskup bio je čovjek od velikog političkog utjecaja. Izgladio je spor između tri merovinška kralja. Sudjelovao je na saboru u Parizu 561. godine i u Toursu 567. Interese Crkve je branio i izvan Pariza, a promicao je štovanje mnogih svetaca, a između ostalih

i svetoga Martina, Albina, Marcela i drugih. Jedna predaja svjedoči kako je zapovjedio da se na njegov krevet ureže broj 28 i dogodilo se da je sveti biskup umro u Parizu 28. svibnja 576.

German je sahranjen u crkvi svetoga Vinka, koju je on sam podigao. Kasnije je ta crkva dobila njegovo ime „Saint-Germain-des-Prés“. Nad njegovim grobom je podignut veličanstveni nadgrobni spomenik. Kraj crkve je najkasnije u VII. stoljeću podignut samostan. Na njegov grob su dolazile rijeke hodočasnika. Poslije 886. godine je dugo vremena bio zaštitnik Pariza. Franački kralj Pipin Mlađi i njegovi sinovi Karlo i Karlman su 755. godine dali prenijeti moći svetoga Germana u prostor iza oltara crkve St-Germain-des-Prés. Svečeve moći su uništene 1793. godine u Francuskoj revoluciji. Zaštitnik je zatvorenika, zatočenika i glazbe. Čuva od požara i ognjice (groznice).

29. svibnja Ivan-Josip Gérard (* 12. ožujka 1831. + 29. svibnja 1914.)

- Redovnik ● misionar ● činilo mu se da je neuspješan misionar ● ustrajan u molitvi ● napisao katekizam ●
- preveo Lukino evanđelje ● nikada se nije vraćao u svoju domovinu ● beskrajno volio ljude ●
- vjernici traže njegov zagovor na njegovu grobu ● zaštitnik kateheta i misionara ●

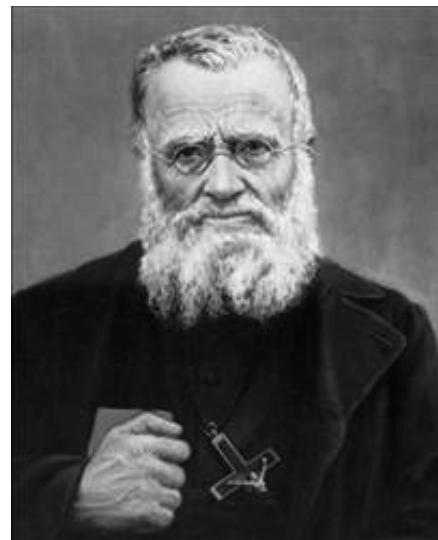
Rođen je 12. ožujka 1831. godine kraj francuskoga grada Nancyja, a umro je 29. svibnja 1914. godine kao redovnik, svećenik i misionar u Lesothu u Basutoland.

Jean-Joseph Gérard se 1844. godine počeo školovati u jednoj crkvenoj školi u svom zavičaju, a onda se upisao na bogosloviju u Nancyju. Kao đakon 1851. godine je stupio u novicijat oblata Bezgrešne Djevice Marije. S jednom skupinom misionara je 1853. godine otputovao u Južnu Afriku. Osam mjeseci je trajao taj opasan put. Konačno su u siječnju 1854. godine stigli na kopno u mjestu Durban. Iste godine je Ivan Josip Gerard zaređen za svećenika. Kao svećenik misionar djelovao je u Africi. Samoprijegorno je i požrtvovno radio, a ploda nije bilo. Onda su se Ivan Josip i njegovi drugovi okrenuli misionarskom

djelovanju u Lesotu. Bilo je to 1862. godine. Svojim radom i dobrotom je stekao povjerenje tamošnjega kralja, pa je 1876. godine mogao započeti svoje djelovanje na sjeveru zemlje. Puno je i ustrajno molio, pa su njegovi govori da on živi samo od molitve. Svojom neumornom ljubavlju je oko sebe okupio ljude. Napisao je katekizam, biblijske pripovijesti, a preveo je i Lukino evanđelje. Misionario je više od 50 godina sve dok nije umro. Nikada se nije vraćao u pohode svojoj domovini.

Njegova svetost je osvojila mlade kršćane. Još i danas ljudi u velikom broju hodočaste na njegov grob tražeći njegov zagovor. Lesotho je danas pretežno kršćanska zemlja s vlastitim klerom. Zahvaljujući školama i sveučilištu koje su osnovali misionari, u zemlji je gotovo posve iskorijenjena nepismenost.

Papa Ivan Pavao II. proglasio je 1988. godine Ivana Josipa Gerarda blaženim.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Svibanjska Gospa

Piše: o. Mato Miloš, OCD

Mjesec svibanj je mjesec cvijeća, ljepote i buđenja života. Posvećen je Mariji. Mjesec svibanj nas poziva na dublje povezivanje s našom nebeskom Majkom, „svibanjskom Gospom“ kako ju je nazivao naš sluga Božji o. Gerard. Kroz povijest Crkve povezivanje mjeseca svibnja s Blaženom Djevicom Marijom, nalazimo u srednjem vijeku, (XIII. i XIV. stoljeće) u Španjolskoj. Dominikanski mističar Henrik Suzo spominje vijenac od ruža koji se stavlja pred Gospine noge. U XVI. stoljeću u Italiji su počele nicati razne pobožnosti vezane uz mjesec svibanj, a u XVIII. stoljeću nastaje molitvenik jednog isusovca pod naslovom „Marijin mjesec ili mjesec svibanj“. U tom su molitveniku sabrane različite molitvene pobožnosti tog vremena. Svoju pobožnost prema Mariji vjernici su izražavali kroz ukrašavanje Gospinih kipova i slika, moljenjem krunice i pjevanjem lauretanskih litanija, Gospinih pjesama, hodočašća. Posebno su se te pobožnosti obavljale kroz izlaganje Presvetog oltarskog Sakramenta i klanjanjem. Te su se pobožnosti uglavnom obavljale navečer, pa su se prozvale „svibanjske večernjice ili pobožnosti“.

U spisima našeg sluge Božjega o. Gerarda nalazimo prelijepo zapise o presvetoj Djevici Mariji. Budući da je mjesec svibanj, evo njegovog zapisa o „Svibanjskoj Gospi“: „Dobrim kršćanima nije bilo dosta svetkovina drage Gospe, željeli su cijeli mjesec nju štovati. Odabrali su najljepši mjesec svibanj. Mnogi ovaj mjesec provedu u gradu, u grešnim zabavama. Tako je to bilo i krajem XVIII. stoljeća. Svijet je izgledao tako kao da ne misli na Boga. Vidjevši to, pater Lalomie s nekoliko pobožnih duša posvećuju lijepi mjesec svibanj najljepšem stvorenju, dragoj Gospi. Kada su i drugi štovatelji čuli za ovu pobožnost, jako im se dopalo, a papa Pijo VII. podjeljuje 1815. godine potpuni oprost onima koji obavljaju ovu pobožnost“.¹

Karmel je sav Marijin. O. Gerard je ponizni sin Marijin. Svakog se dana razgovara s Isusom i Marijom. Te razgovore pomno bilježi u svojim zapisima. Želi se sjединiti s Isusom na način kako je Marija bila sjedinjena sa svojim Sinom. To nisu samo njegove pobožne želje. To je njegova odluka, to je njegov

život. Stoga želi da mu Marija koja je Kraljica Karmela pomogne doći do toga cilja. Kontemplirajući prekrasni cvatući svibanj, o. Gerard kontemplira Marijinu ljepotu: „Što je sva milostivost svega svijeta prema milostivosti Blažene Djevice Marije? Sve što je dobro, ugodno i potrebno, sve smo od nje dobili i dobivamo. Ona je blagorodna plodna zemlja, jutarnja rosa, potrebna kiša, svjež i ugodan vjetar, naša majka, naša sluškinja, naša sestra, naše jelo i hrana. Tko nju jede, po Svetom pismu neće nikada gladovati; tko nju slavi i širi njezinu slavu, zadobit će život vječni. Ona je zemlja koja je donijela plod našega miloga Isusa. Ona je zemlja koju je rodio sam Bog. Ona je jutarnja rosa koja je sačuvala i čuva srca pobožnih da se u napaсти ne osuše, da ne izgine ljubav i pouzdanje u Boga. Ona je potrebna kiša koja daje vlagu u oči nepokornih grešnika, da suzama ove vlage operu grdobu i blato sa svoje duše. Ona je kiša na jednog ili drugog zemljišta, već općenita koja vlaži srca svakog čovjeka, bio on u Africi, ili Australiji, ili Aziji. Ona je svjež povjetarac koji godi čovjeku da ne mora

loši zrak udisati i izdisati, to jest, da ne uživa smrdljivu paru grijeha, već miris kreposti. Ona je naša majka koja nas je rodila duhovnim načinom. Mili brate, što bi bio danas da te nije na novo rodila Blažena Djevica Marija?... Od njezinog rođenog tijela začet je Isus, sjeme kršćanstva. A po krštenju si se nanovo rodio. Tako si sin Blažene Djevice Marije... Ona je naše jelo, jer tko se hrani svetim sakramentom, sa Isusom, koji je rekao da tko jede ovaj kruh imat će život vječni. Život vječni, o velike radosti!“²

U mjesecu svibnju iskažimo i mi čast našoj nebeskoj Majci molitvama, pjesmama, hodočašćem u njezina svetišta, svibanjskim pobožnostima. Marija ima jedinstveno mjesto u povijesti spasenja i u Crkvi. Ona je put k Isusu. Njezin zadatak je da olakša susret Boga i čovjeka.

¹ O. Gerard, Propovijedi, 008158.

² O. Gerard, propovijed na škapularskoj procesiji 1906.

U čast velikom biskupu bačkih Hrvata mons. Matiji Zvekanoviću (1913. – 1991.)

Pišu: *Andrija Anišić i Dragan Muharem*

Koncert

Prigodom 100. obljetnice rođenja prvog subotičkog biskupa mons. Matije Zvekanovića, 50. obljetnice osnutka sjemeništa i klasične gimnazije „Paulinum“, te 40 godina djelovanja mješovitog katedralnog zbora „Albe Vidaković“, u ponedjeljak, 29. travnja, u subotičkoj katedrali-bazilici održan je uskrsni koncert.

U bogatom i sadržajnom programu sudjelovali su katedralni zborovi „Albe Vidaković“ i „Sveta Terezija“, dječji katedralni zbor „Zlatni klasovi“, sjemenišni dječjački zbor „Schola cantorum Paulinum“, te komorni zbor Instituta „Ivan Antunović“ – „Collegium Musicum Catholicum“. Na orguljama je pratio **mr. Kornelije Vizin** a cjelokupnim programom ravnao je m^r **Miroslav Stantić**.

Koncert je vođen geslom prvog subotičkog biskupa Zvekanovića: „Omnia omnibus“ – „Svima sve“. Stoga je na samom početku programa izvedena skladba Milana Asića, koji je uglazbio biskupovo geslo prigodom njegova ređenja. Dječji zbor izveo je skladbe Š. Marovića: „Vjerujem tebi“ i „Uskrsna radost“ fra Ive Perana. Komorni zbor „Collegium Musicum Catholicum“ predstavio se skladbama Tomasa Cecchinia: „Exultate Deo“, Benedetta Pellizzaria: „Christus factus est“, Marca Frisina: Anima Christi, te Wolfganga A. Mozarta: „Jubilate Deo“.

Sjemenišni zbor, pod ravnanjem rektora **mons. Josipa Mioča**, izveo je gregorijansku skladbu: „Ovo je dan što ga učini Gospodin“, „Jesu Salvator mundi“ Menegalija, te kanon

„Surexit Christus“. Na orguljama je pratio prefekt sjemeništa **vlč. László Baranyi**.

Mješoviti katedralni zborovi izveli su još „Magnificat“ Albe Vidakovića, te „O ifjuk, lányok“ F. Liszta. Između nastupa pojedinih zborova, orguljaš mr. Kornelije Vizin nastupio je s nekoliko solo točaka: „Nun danket alle Gott“ Sigfrid Karg-Elerta, Andantino i Intermezzo iz Fantastičnih komada Louisa Viernea, te koralni preludij „Uskrsnu Isus doista“ Nikše Njirića. Završna točka bila je Handlova „Alleluia“ iz oratorija „Mesija“.

Na kraju programa brojnoj publici se obratio katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**, zahvalivši sudionicima na uspješnom nastupu kojim su obilježili ove važne jubileje.

Sveta misa i akademija

Koncert je bio završna priredba u obilježavanju 100. obljetnice rođenja biskupa Matije Zvekanovića. Svetu misu na hrvatskom jeziku u subotičkoj katedrali 26. travnja predslavio je subotički biskup **mons. Ivan Péntzes**. U prigodnoj propovijedi podsjetio je okupljene vjerenike na lik i djelovanje tog velikog biskupa Subotičke biskupije. Na svetoj misi su pjevali katedralni zbor „Albe Vidaković“ i dječji katedralni zbor „Zlatni klasovi“ pod ravnanjem Miroslava Stantića, katedralnog kantora i orguljaša.

Poslije svete mise u pastoralnom centru „Augustinianum“ Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ priredio je svečanu akademiju u čast 100. obljetnice rođenja mons. Matije Zvekanovića, prvog biskupa Su-

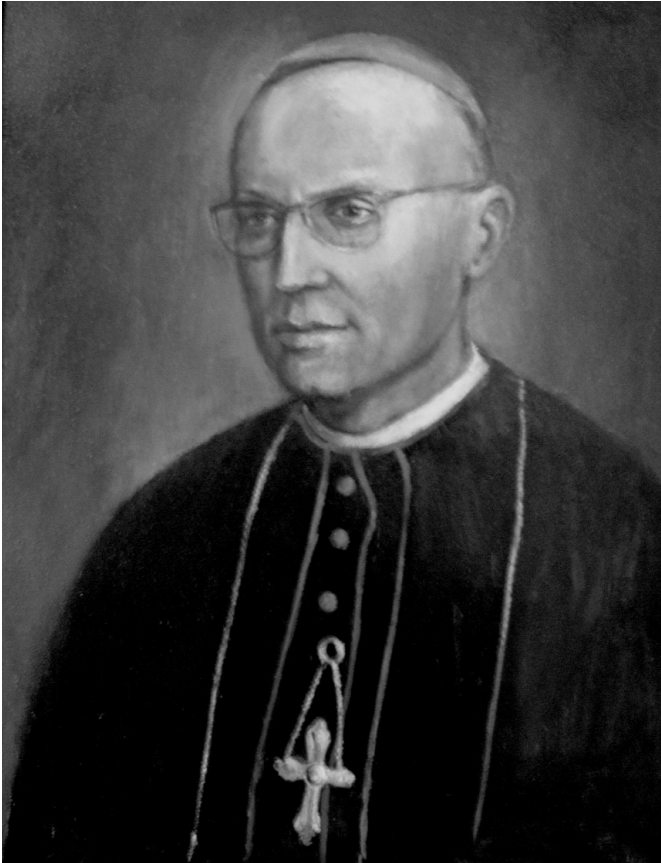

botičke biskupije. U ime organizatora sve poštovatelje biskupa Zvekanovića pozdravio je **mons. dr. Andrija Anišić**, zatim je biskup mons. dr. Ivan Pénzes podsjetio nazočne nekih detalja iz života i rada biskupa Zvekanovića, ističući osobito njegovu osobnu suradnju s njim dok je bio njegov tajnik. Prigodno predavanje održao je mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik. On je o biskupu Zvekanoviću, među ostalim rekao: *Biskup Matija Zvekanović smatra se utemeljiteljem Subotičke biskupije. Nakon Drugoga svjetskog rata još uvijek je na području Subotice postojala Bačka apostolska administratura, kao svojevrsna preteča biskupije. Bivši zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić je na sprovodu subotičkog vjerskog velikana, biskupa Matiju Zvekanovića, 26. travnja 1991. godine, nazvao „ocem Subotičke biskupije“, zato što je njegovim velikim nastojanjem i zalaganjem, od dijelova nekadašnje Kalačko-bačke biskupije uspostavljena nova – Subotička biskupija, čiji je prvi biskup bio upravo on, Matija Zvekanović. Biskupu Zvekanoviću su bile 43 godine kada je 1958. preuzeo tu dužnost. U najtežim je vremenima valjalo oživjeti rad administrature. Mnogi svećenici mađarske i gotovo svi njemačke narodnosti napustili su biskupiju i otišli u matične zemlje, pa je administratura patila od velikog manjka svećenika. Mladi je biskup redovito obilazio župe. Propovijedao je, hrabrio i poticao duhovna zvanja. Veliku je brigu posvećivao vjeronauku. U biskupiji je obnovio djelovanje nekadašnjih zastupstava crkvenih općina koji se od tada zovu Pastoralno vijeće*, naglasio je mons. Beretić. Msgr. Zvekanović je također zaslužan za cjelokupnu

obnovu subotičke katedrale kao i za osnutak svećeničkog doma *Jozefinum*, ali i za osnutak novoga dječjačkog sjemeništa i gimnazije *Paulinum*. Kada je ustanovljena nova Subotička biskupija, biskup Zvekanović je bio ponosan na novo sjemenište. Od 115 sjemeništarača, čak 60 ih je bilo s područja nove biskupije. Subotička biskupija je tada imala 53 bogoslova. Tko god je htio u sjemenište, išao je najprije na razgovor s biskupom koji je našao vremena porazgovarati sa svakim tko je želio u svećenički stalež. Nakon Drugoga svjetskog rata školski vjeronauk bio je zabranjen i provodio se uz veliki rizik samo u crkvama. Ipak je u Bačkoj apostolskoj administraturi pokrenuto izdavanje katekizama, za koje je biskup Zvekanović okupio najbolje katehete iz Biskupije i tako su izdani za sve razrede osnovne škole katekizmi na hrvatskom i mađarskom jeziku. Okružen dobrim pravnicima, spriječio je da država oduzme najuglednije subotičko Bajske groblje. Prihodi od toga groblja dobro su dolazili za obnovu katedrale, koja je 1973. godine doživjela drugu veliku obnovu za biskupovanja Matije Zvekanovića. Zadnjih je godina svog života msgr. Zvekanović uz suradnju župnika Franje Vujkovića i Stjepana Beretića dao pokriti bakrenim limom zvonike i krov subotičke katedrale. Također, na temeljnim kamenima iz Lourdesa i Fatime, koje su donijeli biskup Zvekanović i župnik **Andrija Kopilović**, podignuta je Crkva Marije majke crkve u subotičkom predgrađu Aleksandrovo. Velika je zasluga biskupa Zvekanovića izdavanje Ilustrirane Biblije mladih na mađarskom i slovačkom jeziku. Kao koncilski otac su-

djelovao je na Drugom vatikanskom saboru, a saborske odluke je savjesno provodio. Biskup Zvekanović je umro 24. travnja 1991. godine i pokopan je u subotičkoj katedrali. Sprovodne obrede predvodio je kardinal Franjo Kuharić u nazočnosti gotovo svih biskupa tadašnje Biskupske konferencije Jugoslavije, brojnih svećenika i mnoštva vjernoga puka.

Na svečanoj akademiji nastupili su s glazbenim točkama Dječji katedralni zbor „Zlatni klasovi“ i katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem Miroslava Stantića.

Tim višednevnim programom biskup, svećenici i vjernici Subotičke biskupije iskazali su štovanje i zahvalnost svom velikom biskupu, sinu bačke ravnice i sinu *bunjevačke nane* te zaslužnom pripadniku hrvatskog naroda u Bačkoj.

Svećenici i vjernici Mađari u čast biskupa Matije Zvekanovića

Na obljetnicu smrti biskupa Zvekanovića, 24. travnja svećenici i vjernici mađarske nacionalnosti iskazali su počast pokojnom biskupu svetom misom koju je predvodio **mons. mr. István Koncz**, dugogodišnji tajnik i prvi suradnik biskupa Zvekanovića. On je na kraju mise predvodio i molitvu na njegovom grobu. Prigodnu propovijed je održao **preč. Josip Leist**, palički župnik. Poslije svete mise u Pastoralnom centru „Augustinianum“ održana je spomen-večer u čast stote obljetnice rođenja biskupa Zvekanovića. Ovu večer je organizirao Katolički intelektualni klub (A Keresztény Értelmiségi Kör – KÉK). O životu i radu biskupa Zvekanovića govorili su mons. mr. István Koncz i preč. Josip Leist. Oni su osim osnovnih podataka iznijeli i niz osobnih sjećanja o biskupu Zvekanoviću. Osobito je bilo zanimljivo svjedočenje mons. Koncza, njegova dugogodišnjeg vjernog suradnika, koji je bio uz njega od 1973. godine do njegova odlaska u mirovinu 1989. Nakon njihovog izlaganja i **mons. Stjepan Beretić** iznio je niz zanimljivih sjećanja o djelovanju biskupa Zvekanovića te o njegovoj osobnoj suradnji i susretima s njim. /A. A./

UPIS U BISKUPIJSKU KLASIČNU GIMNAZIJU „PAULINUM“

Informacije o upisu u prvi razred za školsku 2013./2014. godinu

Da bi se netko upisao u Biskupijsku klasičnu gimnaziju Paulinum, dajemo na znanje da upis u ovu gimnaziju podrazumijeva i život u sjemeništu (odgojnom zavodu za dječake), jer je ova gimnazija osnovana u prvom redu zbog pripreme kandidata za svećenike. Prema tome, u ovu gimnaziju, mogu se upisati samo dječaci. U skladu s planovima daljnjih studija, one koji se natječu za upis dijelimo u dvije skupine:

1. U prvu skupinu spadaju oni koji imaju namjeru nakon završene gimnazije nastaviti studij na nekom od teoloških fakulteta s ciljem da postanu svećenici. Za uspješan upis potrebno je sljedeće: sa svojim mjesnim župnikom i uz njegovu preporuku, te vlastoručno pisanom molbom, treba se obratiti svom biskupu sa sljedećom dokumentacijom:

- svjedodžba završene osnovne škole
- izvadak iz matične knjige rođenih
- izvadak iz matice krštenih
- uvjerenje o zdravstvenom stanju
- roditeljska suglasnost.

O rezultatima prijema kandidat će pravodobno primiti pismenu obavijest.

2. U drugu skupinu spadaju oni učenici koji se upisuju u našu školu kako bi u svojoj budućnosti kao laici vršili crkvene službe (npr.: administrativne ili karitativne...). Učenici koji se opredjeljuju za ovu, drugu mogućnost, neka se jave u tajništvo Paulinuma sa sljedećim dokumentima:

- svjedodžba završene osnovne škole
- izvadak iz matične knjige rođenih
- izvadak iz matice krštenih
- uvjerenje o zdravstvenom stanju
- roditeljska suglasnost
- župnikova preporuka.

Prvi prijamni bit će, u obliku motivacijskog razgovora, od 20. lipnja (juna) do 25. srpnja (jula), a drugi prijamni period traje od 20. do 28. kolovoza (augusta). U ovom periodu kandidate i zainteresirane očekujemo svakog radnog dana u vremenu od 8,00 do 12,00, odnosno od 15,00 do 17,00 sati, kada mogu predati svoju dokumentaciju za upis.

U prvi razred gimnazije primamo najviše 20 učenika. Ukoliko se u prvom prijemnom periodu popune sva slobodna mjesta, u tom slučaju drugi prijamni rok neće biti objavljen.

Svima koji se budu prijavili, u roku od tjedan dana nakon predaje dokumenata i obavljenog motivacijskog razgovora bit će poslani rezultati natječaja (prijave za upis).

Uprava gimnazije i sjemeništa Paulinum

Razgovor s o. Antom Stantićem, karmelićaninom

Jako volim svoj karmelski poziv

Razgovarala: Katarina Čeliković

Ove će se godine zaokružiti vrlo značajne obljetnice života Alojzija o. Ante Stantića, karmelićanina koji je zakoračio u 95. godinu života. O. Ante slavi i 70 godina misništva, 75 godina redovničkih zavjeta i 50 godina života i rada u svetištu Gospe Remetske. Gotovo čitavo stoljeće nosi na svojim plećima, ali duh mu je živ u ljubavi prema svojem karmelićanskom pozivu. Svojim životom i danas svjedoči nesvakidašnju krepost ustrajnosti u duhovnom pozivu.

Kao vjernom suradniku *Zvonika*, zahvalni na svemu što je učinio za kauzu o. Gerarda Tome Stantića pišući iz broja u broj o našem kandidatu za sveca, zamolili smo ga za kraći razgovor kojim ćemo jedan bogat život približiti našim čitateljima. Iako pomalo umoran, smogao je snage prisjetiti se nekih trenutaka u životu i evocirati uspomene na o. Gerarda Tomu Stantića.

Zvonik: Oče Ante, kako biste ukratko opisali svoj tako bogat život, i po godinama i po onome što ste i gdje proživjeli diljem svijeta?

□ **O. Ante:** Započeo sam 95. godinu života. Rođen sam 4. ožujka 1919. na salašu mojih roditelja koji je bio dvjestotinjak metara od željezničke postaje „Đurđinski salaši“. Otac Šime i majka Giza dali su mi ime Alojzije, a redovničko ime kao karmelićanina mi je Ante od Djeteta Isusa. Rođen sam kao peto dijete u obitelji, a ukupno nas je bilo devetero djece, jedna sestra i osmero braće. Roditelji su tada imali malo gospodarstvo, oko deset jutara zemlje koju su prvo iznajmljivali, a kasnije su pro-

Život težak skoro jedno stoljeće

O. Ante Stantić rođen je 4. ožujka 1919. godine u Đurđinu (Subotica). Pučku školu završio je u Subotici, a gimnaziju u Subotici i Somboru. Izabravši svećenički i redovnički poziv, završava karmelićanski novicijat u Czerni u Poljskoj, gdje 1938. polaže prve zavjete. Potom u Wadowicama u Poljskoj i Trevisu u Italiji završava filozofski studij, a na „Teresianumu“ u Rimu diplomira i magistrira teologiju. Na „Gregoriani“ u Rimu postiže doktorat iz crkvene povijesti.

O. Ante obnašao je brojne službe unutar karmelićanskog reda u Hrvatskoj i u svijetu. Godine 1950. postao je poglavar karmelićanske zajednice u Haifi, u Svetoj zemlji, potom je bio vikar u glavnoj kući Reda na Gori Karmelu, da bi od 1956. do 1963. obnašao službe vice-rektora, a potom i rektora Međunarodnoga odgojnog zavoda u Rimu te profesora crkvene povijesti na Papinskome teološkom fakultetu „Teresianum“ u Rimu. Vrativši se 1963. u domovinu, zajedno s o. Ivanom Keravinom, o. Ladislavom Markovićem i o. Vilkom Dorotićem radi na podizanju karmelićanskog reda u Hrvatskoj. Obnašao je dužnost odgojitelja, četiri puta je bio izabran na dužnost provincijala i nekoliko puta na dužnost savjetnika, jedanaest godina je bio remetskim župnikom, održao je veliki broj duhovnih vježba. Objavio je nekoliko knjiga o sluzi Božjemu o. Gerardu Tomi Stantiću, karmelićaninu iz Bačke, budući da je dva desetljeća obnašao službu vicepostulatora u njegovoj „kauzi“, bio je i „peritus“ u kauzama slugu Božjih o. Vendelina Vošnjaka i o. Ante Antića.

Napisao je sljedeća djela:

Umjetničke znamenitosti crkve i samostana Majke Božje Remetske (1978.)

(Ante Stantić, Doris Baričević, Marija Mirković)

Uspom na goru Karmel (1979.)

Zagrliti Krista i duše. Životopis o. Gerarda Tome Stantića (1994.)

Karmelićani (1995., 2002.)

Baština za budućnost: Karmel u Somboru 1904. - 2004. (2005.)

Disanje duše. Nacrti o duhovnom životu (2006.)

Privedio je nekoliko knjiga zapisa i tekstova Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića.

dali imanje i kupili kuću u Subotici i nešto „varoške“ zemlje. Poslije pučke škole pošao sam u gimnaziju, a nakon četvrtog razreda gimnazije u Subotici pošao sam u sjemenište karmelićana u Somboru i nastavio školovanje u somborskoj gimnaziji. Po svršetku šestog razreda gimnazije stupio sam u novicijat somborskih karmelićana. Kako u Somboru nije bilo kanonskog uvjeta za formaciju, poslali su me u Poljsku, u Czernu, gdje su poljski karmelićani imali svoj novicijat. Bio sam u grupi od 15 novaka te sam poslije godine dana provedenih u novicijatu prešao u grad

Wadowice gdje su poljski karmelićani imali svoj studij filozofije. Godine 1939. morao sam se vratiti u domovinu radi regrutacije. Kako se više nisam mogao vratiti u Poljsku zbog rata, poglavari se me poslali u Treviso, u Italiju, gdje sam završio studij filozofije. U rujnu 1940. pošao sam s mojim kolegama u Veneciju kako bih započeo studij teologije. Međutim, poslan sam u Rim na teologiju, tj. na bogoslovni fakultet koji karmelićani imaju u Rimu (Teresianum). Za svećenika sam zaređen u Rimu 4. srpnja 1943.

Godine 1945. sam magistrirao teologiju i trebao se vratiti u domovinu. Međutim, zbog poznatih komunističkih hajki pitao sam subotičkog biskupa što da učinim. On (biskup Zvekanović, op. a.) mi je kratko odgovorio: „Nastavi studirati“. Tako sam upisao studij crkvene povijesti na sveučilištu „Gregoriana“.

Kako ni nakon postignutog doktora iz crkvene povijesti nije bilo razborito vratiti se u Sombor, poglavari su me poslali u Svetu Zemlju, gdje sam kroz šest godina boravka u Svetoj Zemlji bio poglavar samostana na Gori Karmel, te poglavar samostana u samom gradu Haifi.

Istom 1956. sam mogao poslije 16 godina odsutnosti, i „tri miseca“ kako je dodala moja mama, posjetiti domovinu sa željom da ostanem. Međutim, poslušnost me vratila na Karmel da bih se, nakon nekoliko mjeseci, vratio u Rim, u karmelsko učilište i postao duhovnikom brojnih bogoslova karmelićana iz cijeloga svijeta. Nakon tri godine na toj dužnosti postao sam ravnatelj te institucije koja nosi naziv „Međunarodno teološko učilište“.

Vratio sam se definitivno u Domovinu 1963. u Remete, nosio razne službe: poglavara, župnika, da bih se nakon

svega posvetio službi vicepostulatore sluge Božjega o. Gerarda Stantića.

Zvonik: Poštovani o. Ante, čitatelji Zvonika i Subotičke Danice znaju Vas već dvadesetak godina kroz napise o našem jedinom kandidatu za oltar o. Gerardu Tomi Stantiću. Osim što ste prezimenjaci, što još veže Vas dvojicu?

□ O. Ante: Prvi puta sam se s njime susreo kad sam došao u Sombor s molbom da me prime u sjemenište 1935. Upoznat s mojom željom, on mi je odgovorio: „Papa Leon XIII. je rekao Maloj Tereziji da će biti karmelićanka ako je to volja Božja. Ja tebi upućujem iste riječi: bit ćeš karmelićanin ako je volja Božja“.

Pratio me je u doba formacije. Tome svjedoče dvije njegove dopisnice koje mi je uputio za moje prve i zatim i svečane zavjete, u kojima je kratko pisao. „Dragi brate! Kada zavite položite: Isuska u srce stisnite. Sa Njim sjedinjen Karmelac usrićen! Spas Vam!“ 5. rujna 1939.

Poslije moga stupanja u red, u novicijat, susreo me je na samostanskom hodniku i rekao: „Kad sam bio mlad svećenik u Budimpešti dolazila mi je u susret majka s djetetom od šest ili sedam godina. Kad je dječak vidio moje bose noge reče: ‘Mama, vidi noge svetog Antuna’. Ti budi sav sv. Antun“.

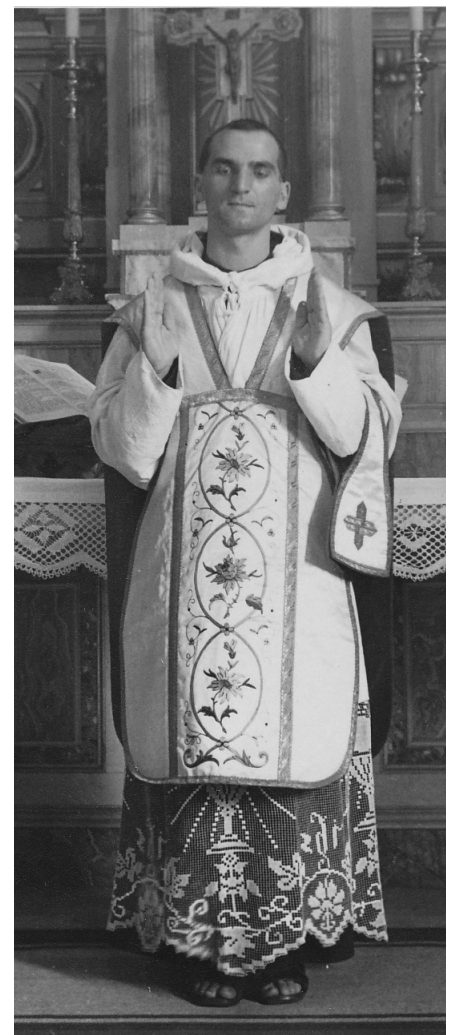
Zatekao sam živoga Slugu Božjega kad sam poslije 16 godina odsutnosti posjetio Domovinu a potom sam bio i na njegovom veličanstvenom sprovodu. Par dana prije njegove smrti sam se kod njega ispovjedio.

Zvonik: Vjerujemo da ste kao vi-sepostulator 1985. godine započeli povijesni događaj za Suboticu. Je li ovako dugačak postupak za proglašenje bla-

ženim i svetim nekog kandidata uobičajen ili se svi mi nismo dovoljno angažirali? Što biste nam mogli preporučiti u tom smislu, kako i što činiti da naš o. Gerard bude što prije čašćen na oltaru?

□ O. Ante: Što se odnosi na njegovo proglašenje svetim to ne ide tako brzo jer postupaka u Kongregaciji za svete ima puno. Provjere o svetosti traju jako dugo. Primjerice, bl. Elizabeta od Presv. Trojstva sada je „učinila“ čudo i valjda će sada biti proglašena svetom iako je umrla još 1907. godine! Stoga ne smijemo malaksati već se utjecati o. Gerardu za čuda koja se jako strogo ocjenjuju. Čak se pita i liječnike ateiste ako su stručnjaci u medicini da procijene je li u određenom slučaju čudo ili nije! Moramo ovo zadnje ozbiljno shvatiti i s puno vjere moliti za čudo u određenom slučaju, kao što je neizlječiva bolest. To se događa sada u slučaju bl. Elizabete od Presv. Trojstva. Stoga u *Zvoniku* ovo zadnje treba neprestano napominjati i poticati vjernike da s puno vjere mole za čudo po zagovoru oca Gerarda.

Zvonik: Hrvati u Vojvodini započeli su prošle godine program obilježavanja stoljetnih obljetnica rođenja hrvat-

skih velikana u Vojvodini, od kojih su mnogi bili i Vama bliski, čak i generacijski. Među njima su svakako biskup Matija Zvekanović, Aleksa Kokić i Albe Vidaković. Kakve uspomene nosite na ove Vaše prijatelje?

□ O. Ante: Sjećam se da je Kokić bio naš susjed i poznao sam njegovu obitelj. Što se tiče Matije Zvekanovića, on je bio također naš susjed jedno vrijeme i ljeti smo se sastajali skupa na misi u 7 sati, u katedrali. Albu Vidakovića sam poznao preko Alekse Kokića. Sjećam se kako mi je biskup Budanović jedanput kada sam bio kod oltara Srca Isusova, a on se vraćao iz ispovjedaonice, rekao: „Dođi i ti i tamo sjedi s njima u klupe, a iza toga idite u Matužičevu kuću na doručak i tamo se sagrajte s Matišom, Albom, Kokićem i drugim sjemeništarcima“.

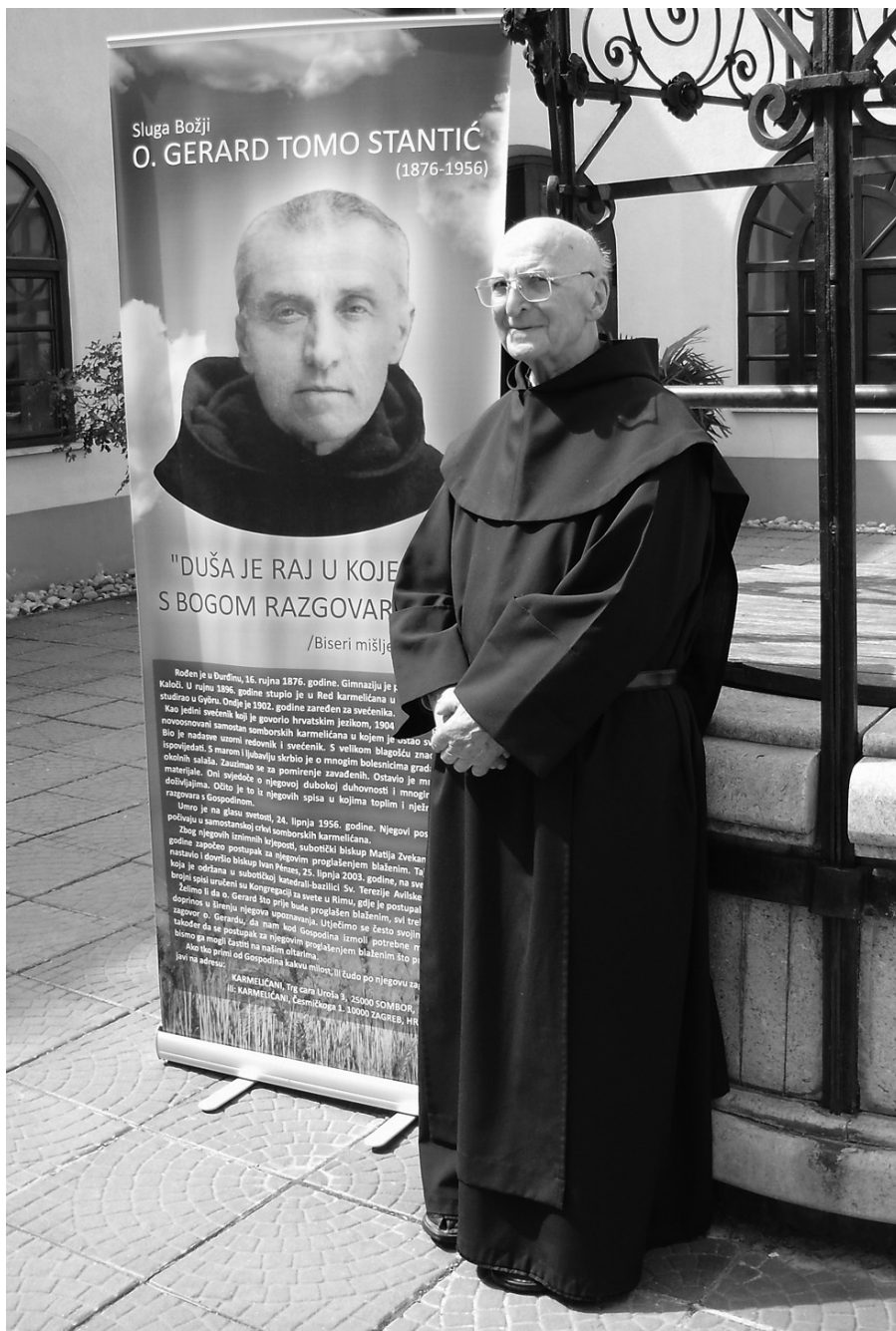
Zvonik: Pola stoljeća ste u svetištu Majke Božje Remetske. Kao karmelićanin bili ste i župnik, prior u samostanu, učitelj novaka, osnivali ste filijale, obnavljali crkve. Što Vam je u životu bilo najteže, a što Vas je najviše radovalo?

□ O. Ante: Što se tiče moga boravka i rada u remetskom svetištu i župi Majke Božje Remetske, radio sam onako kako sam mogao jer nas je bilo samo dvojica svećenika, o. Ivan Keravin i ja. Kasnije su došli prvi mladomisnici, o. Đuro Filipović i o. Šandor Ozsvár i drugi mladi svećenici pa je bilo lakše podijeliti pastoralne službe u župi i samostanu. Najteže mi je bilo što se koncilaska obnova nejasno provodila i to je utjecalo na mnoge probleme koncilске obnove Crkve kod nas i u svijetu. Hvala Bogu, sve je ipak dobro završavalo.

Zvonik: Napisali ste i brojne knjige. Kojim ste se temama bavili?

□ O. Ante: Što se tiče pisanja knjiga, bavio sam se problematikom redovništva u koncilskoj obnovi. Napisao sam dvije knjige, o teologiji redovništva i o molitvi i to u ciklostilu. Kasnije sam izdao knjigu o povijesti karmelskog Reda i druge knjižice za promociju upoznavanja sluge Božjega o. Gerarda. Pisao sam dosta članaka u *Zvoniku* koje ste vi objavili.

Zvonik: Papa Franjo kao i njegov predšasnik, sada papa u mirovini Benedikt XVI., zalažu se za novu evangelizaciju. Vi ste cijeli svoj život posvetili naviještanju Božje Riječi. Jesu li se metode naviještanja Evandjelja promijenile?

□ O. Ante: Sigurno da su se metode evangelizacije promijenile u predstavljanju problematike naviještanja evanđelja i budućnosti Crkve. Tu su jako važni današnji navjestitelji evanđelja koji životom svojim i riječima znaju svjedočiti ono što naviještaju.

Zvonik: Znamo Vas kao radosnog i neumornog redovnika. Nedavno ste proslavili 94. rođendan, te Vam u ime Uredništva i čitatelja Zvonika čestitam dan rođenja. Iako ste sada u Hrvatskoj, niste zaboravili svoj zavičaj. Što biste poručili svojim suzavičajnicima?

□ O. Ante: Vidim da se danas obitelji i društvo raslojavaju, stoga bih poručio mojim suzavičajnicima da ne čuvaju dovoljno svoj kršćanski i nacionalni identitet. To su bogatstva koja treba danas prenositi mladim pokoljenjima. I

naći način suživota s drugim narodima i kulturama koje nas okružuju.

JAKO VOLIM SVOJ KARMELSKI POZIV KOJEG SAM DOBIO čitajući knjižicu „Cvijeće Karmela“ koju je napisao o. Gerard. Zahvalan sam Bogu da sam imao prilike svoj karmelski duh obogatiti živeći među raznim provincijama Reda, osobito u Međunarodnom zavodu Teresianum u Rimu.

Pozdravljam cijenjeno uredništvo *Zvonika* i želim vam puno uspjeha!

Zvonik: Hvala na razgovoru. Velika je čast bila s Vama razgovarati jer pripadate generaciji koja je ostavila vrlo duboke tragove ne samo u svom zavičaju već u našoj Crkvi i hrvatskom narodu. Neka Bog blagoslovi Vaš život.

Proštenje u Žedniku

Župa sv. Marka u Žedniku bila nam je domaćin susreta na proslavi njihovog zaštitnika. U radosnom zajedništvu slavili smo svete mise na mađarskom i hrvatskom jeziku, koje su predvodili naši sjemenišni odgojitelji na čelu s rektorom **mons. Josipom Miočem**. Propovijedali su prefekt **vlč. László Baranyi** te đakon **vlč. Vinko Cvijin**. Zanosno je pjevao naš zbor Schola Cantorum Paulinum, a o svom životnom pozivu govorili su maturanti **Gábor Jankai** i **Damir Katić**. Poslije svete mise susret smo nastavili objedom u restoranu „Zvonko“. Nakon ručka naša nogometna ekipa „sukobila“ se s ekipom zajednice „Hosana“. Na kraju smo zahvalili župniku **preč. Željku Šipeku** koji se pobrinuo da nam

dan bude zanimljiv i bogat. Zahvaljujemo i svim dragim vjernicima na duhovnoj i materijalnoj podršci. Bilo nam lijepo i nadamo se da se vidimo dogodine.

Ekskurzija u Szegedin

Svake godine nastojimo „pobjeći“ negdje u inozemstvo. Ovog puta smo otputovali u Szegedin. Od znamenitosti grada posjetili smo teološki fakultet i sjemenište, gdje nas je ugostio **mons. dr. József Kóvács**, rektor sjemeništa i bogoslovi koji su nekada bili sjemeništarci Paulinuma. Svetu misu u bogoslovnoj kapeli predvodio je naš rektor. Kroz grad nas je vodio **dr. György Benyik**, profesor Svetog pisma. Posjetili smo predivnu sinagogu koja je četvrta po veličini u svijetu, a potom i franjevačku crkvu i samostan. Ono što je važno za povijest franjevac je da su oni bili glavni na našim prostorima u očuvanju vjere u doba Turaka. Imali smo i slobodno vrijeme koje smo iskoristili za razgledavanje centra grada i obale Tise. Pogledali smo predivnu katedralu, Gradsku kuću i druge kulturne i povijesne znamenitosti grada.

Uskrсни koncert na Tekijama

U subotu, 11. svibnja, biskupijsko svetište Majke Božje Tekijske u Petrovaradinu treću godinu zaredom priređuje koncert marijanskih pjesama pod sloganom *Molitvom i pjesmom Gospi Tekijskoj*. Koncertu je prethodilo svečano euharistijsko slavlje koje je predvodio srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović** uz koncelebraciju petrovaradinskog dekana **preč. Tomislava Kovačića**, zemunskog dekana **preč. Joze Duspare**, rektora sjemeništa i gimnazije Paulinum **mons. Josipa Mioča** i ravnatelja Tekijskog svetišta **vlč. Stjepana Barišića**. Za vrijeme svete mise pjevao je zbor sjemeništa iz Subotice Schola Cantorum Pau-

linum. Nakon mise upriličen je koncert koji je i ove godine bio prepoznatljiv po različitosti vrste glazbenog izražaja, personalnom sastavu, ali i međuetničkom i konfesionalnom karakteru. Koncert je otvorio vokalno-instrumentalni sastav *Te-kije* pjesmom „Zdravo, Djevice“ petrovaradinskog skladatelja Stanislava Prepreka. Završna točka nastupa pripala je posebnim gostima iz Subotice: pjevačkom zboru Schola Cantorum Paulinum, koji su na repertoaru za koncert imali: Gregorijanski koral „Inviolata Maria“, „Missus venit“ Josipa Juratovića; „Salve Regina coelitum“ Terezije Fosić. Na koncu, pred oltarom Tekijske Gospe još su se jednom okupili svi sudionici programa, kako bi u zajedništvu odali čast Onoj koja je svake hvale predostojna pjevanjem himne tekijskog Svetišta „Oj, Tekijska Gospe sveta“.

Vjerska nastava nema alternativu

Vređuje: Jelena Mlinko

Poštovani vjeroučitelji, katehete i roditelji,

Dok se približavamo kraju još jedne školske godine, sumiramo naše znanje, uspjehe i aktivnosti, pred mnogim školarcima će upravo sada biti ponovno postavljeno pitanje: Koji izborni predmet ćete slušati školske 2013./2014. godine – vjersku nastavu ili „građansko vaspitanje“? Neki će se opredjeljivati po prvi put poput prvaka, neki idu već uhodanim stopama, drugi žele eksperimentirati i mijenjati, dok osmaše očekuje upis u novu školu, novi prijatelji, izazovi uklapanja i prilagođavanja.

Vjerujem da roditelji koji čitaju *Zvonik* već znaju zašto će svoje dijete upisati na školski vjeronauk i da nema potrebe za opširnijim obrazlaganjem. Svjesni su obećanja danog na krštenju svoje djece da će ih odgajati u vjeri, osnovnih znanja koja će njihova djeca dobiti o katoličkoj vjeri i ljudskoj religioznosti, te svih ostalih prednosti koje nudi vjerska nastava u školi. Nadam se također da su svjesni i svog svjedočkog poslanja te će i druge koji se možda dvoume posavjetovati da naprave isto.

Neka ovaj kratak tekst bude poticaj, ohrabrenje i priznanje Vama, dragi vjeroučitelji, koji ovih dana obilazite roditeljske sastanke i poput pravih misionara govorite roditeljima da upišu svoju djecu na vjersku nastavu u školi. Mi prvi trebamo biti svjesni važnosti cjelovitog odgoja u vjeri kojeg je dio i školski vjeronauk, te neumorno to govoriti dok i do onih posljednjih ne dođe taj navještaj. Stoga budite hrabri i uporni, „lukavi kao zmije, bezazleni kao golubovi“, ne dajte se razočarati ni obeshrabriti.

Poštovani župnici, Vi koji ste prvi kateheta u svojoj župnoj zajednici, i drage katehete koji pomažete župnicima, pripremate djecu za sakramente i pomažete im osjetiti se djelom Crkve i rasti u vjerničkom životu, budimo čvrsti u vjeri, postojani u nadi i domišljati u ljubavi prema najmlađima i onim starijima.

Jelena

Biblijski kviz u OŠ „Sonja Marinković“

Povodom 1700 godina Milanskog edikta u OŠ „Sonja Marinković“ je 10. svibnja 2013. godine organiziran veliki biblijski kviz.

Kviz je organiziran za učenike koji pohađaju katoličku i pravoslavnu vjersku nastavu. Sudionici kviza bili su vjeroučenici od petog do osmog razreda. Iz svake razredne skupine odabrana su po dva predstavnika, tako da su ukupno bile 4 ekipe s po jednim predstavnikom 5., 6., 7. i 8. razreda. Ekipe su bile „miješane“ jer su u svakoj bila po dva predstavnika katoličkog vjeronauka i po dva pravoslavnog katehizisa.

Cilj kviza nije bila međusobna „borba“ djece jedne vjerske nastave protiv onih s druge, nego da svi pokažu svoje znanje biblijskog sadržaja. Ovakav cilj je u potpunosti opravdao sva očekivanja. Bilo je vrlo interesantno i zanimljivo promatrati natjecatelje kako se zajednički dogovaraju, raduju i strepe.

U prvom dijelu kviza natjecatelji su imali 20 pitanja. Na svako pitanje imali su tri ponuđena odgovora te su između njih trebali pronaći točan odgovor. Drugi dio kviza su bile dvije asocijacije. Učenici sve četiri ekipe pokazali su zavidno znanje.

S obzirom da su se pokazali izvanredno, zaslužuju da ih i predstavimo. Predstavnici katoličkog vjeronauka su bili: **Petra Vuković** 5. e, **Petrik Popović Miron** 6. e, **Zvonimir Rudinski** 6. a, **Antonio Cvijanov** 7. c, **Stefan Šinković** 7. d, **Anamarija Benčik** 8. d i **Dajana Nimčević** 8. e.

Svim sudionicima kviza još jedanput iskreno čestitamo! Ovom prilikom zahvaljujemo učiteljici **Ruži Josić** koja nam je napravila video prezentaciju.

Nadamo se da ćemo ovu lijepu manifestaciju druženja s Biblijom nastaviti i sljedeće godine.

Danica Mlinko

Vjera i molitva (2)

Marijino iskustvo vjere i molitve

„Blažena ti što povjerova da će se ispuniti
što ti je rečeno od Gospodina!“ (Lk 1,45)

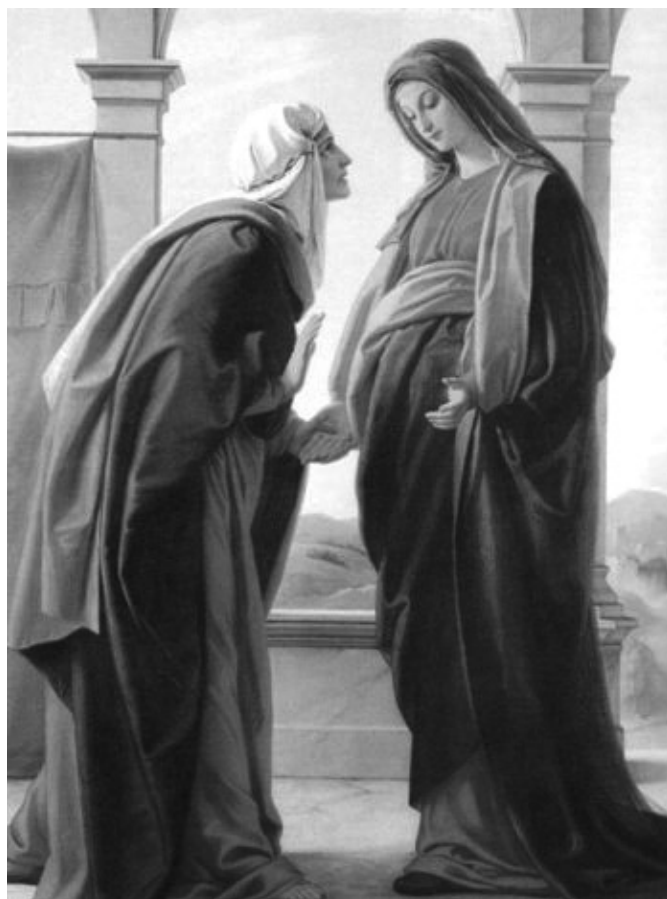
Piše: *mr. o. Mato Miloš, OCD*

Luka u prvom poglavlju svoga evanđelja (39-56), opisuje dva navještaja novog života i dva govora o rođenjima. Navještaj Zahariji i navještaj Mariji koji zauzimaju veliki dio prvog Lukinog poglavlja. Potom dolazi opis rođenja Ivana Krstitelja i rođenja Isusova koji zauzimaju posljednji dio prvog i drugog Lukinog poglavlja. Između ta dva navještaja i opisa, kao međuigra govori se o Marijinom pohodu Elizabeti i njezin hvalospjev „Magnificat“. Kako je Marija proživljavala događaj anđelova navještenja? Marija je osoba kojoj je Bog povjerio veliko otajstvo ljudskog spasenja koje mijenja njezin dosadašnji život i planove. S jedne strane to je veoma veseli, a s druge to je i vrlo žalosti. Kako će priopćiti tajnu koju nosi pod svojim srcem svome zaručniku Josipu i uvjeriti ga da je to od Boga? Marija se želi nekom povjeriti, ali kome? U teškoj situaciji ona se odlučuje na put u judejsko gorje k svojoj rođakinji Elizabeti, koja u svojoj starosti začne sina. Ne događa li se i s nama to, da u sebi nosimo tajnu koju želimo nekome povjeriti, ali nemamo kome? Nemamo povjerenja da će nas netko razumjeti i s nama podijeliti radost i tugu.

Ušavši u Zaharijinu kuću, Marija pozdravi Elizabetu. *Tek što je Elizabeta začula Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. I napuni se Elizabeta Duha Svetoga i povika iz svega glasa: „Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje!“* (Lk 1,42). Nenadano, bez ijedne riječi, Marija se osjećala da je shvaćena, prihvaćena od nekoga tko je zahvaćen Duhom Svetim. Otajstvo Božje pod njezinim srcem, prihvaćeno je od nekoga s ljubavlju, dobrotom i povjerenjem. Sada se slobodno može izraziti svojim osjećajima koji su do tada bili potiskivani. Marija se osjeća slobodnom iznutra te može jakim glasom izreći ono što joj je na srcu. Može izreći svoj hvalospjev Gospodinu kojega je meditirala tijekom putovanja iz Nazareta u Judeju. Koliko nam je u životu važno iskreno prijateljstvo koje nam može pomoći da se oslobodimo tereta kojeg nosimo u sebi, bilo ono dobro ili zlo? Na početku svoga hvalospjeva „Veliča“ Marija je u središtu pozornosti. To je njezino iskustvo radosti, emotivnosti, koje se pretvara u klicanje Bogu, jer je On u svojoj promisli pogledao na neznatnost službenice svoje i učinio joj velike stvari. Ovdje dolazi do izražaja skladnost između subjektivnog, neposrednog iskustva osobe koja vjeruje i moli, te opisa prijenosa kontemplacije Božjih djela u koja je sama osoba upletena. Sve što Marija nabraja u hvalospjevu jest kontemplacija same sebe u planu velikog Božjeg otajstva u kojega je ona ušla.

Motriti Boga u svijetu

Jesmo li sposobni u ovom sadašnjem svijetu, nepravde, beznađa i siromaštva, poput Marije motriti Boga i njegovu nazočnost? Ovakvo sadašnje stanje u društvu i svijetu, Marijnim Hvalospjevom biva izvrnuto, jer Bog čini svoja djela. Ma-

rija nam pruža tračak nade. Promatrajući povijest i stanje u kojem je živjela, Marija polazi s polazišta nade, stavlja se na stranu kraljevstva Božjega. Čovječanstvo je takvo kakvo jest, ali Marija motri dolazak Božji u taj i takav svijet koji će preobraziti siromašnu ljudsku egzistenciju. Kako je to Marija mogla? Tako što je iskusila Boga kao spasitelja svoga života i u jednom trenutku bila je tako preobražena da je mogla nastaviti živjeti na jedan novi, Božji način, ljubiti, nadati se, odnositi se prema Bogu i prema drugima. „Bog moj spasitelj“ iskustvo je punine spasenja za Mariju. Marija promatra čitavu povijest Izraela, sva velika djela što ih Bog učini svome narodu i zato može prihvatiti ono što Drugi vatikanski sabor naziva „znakovi vremena“. Polazeći od svoga vlastitog iskustva otajstva spasenja, nadolaze znakovi nade, znakovi evanđelja kao anticipacija kraljevstva Božjega. Ne može se spoznati Boga evanđelja ako se ne iskusi spasenje. Marija ga je iskusila, spoznala Boga evanđelja i sada može proglašavati Boga, motriti povijest čovječanstva i staviti se na stranu siromaha Jahvinih. Pitajmo se, kojim se riječima mi možemo izraziti poput Marije i veličati silna Božja djela koja nam On učini? Koji je to naš „Hvalospjev“?

(*nastavlja se*)

Knjiga Brojeva

Piše: dr. sc. Tivadar Fehér

Četvrta Mojsijeva knjiga opisuje putovanje Izraela u pustinji. Sve se događa u teškim okolnostima: nemaju vode, nemaju hranu, ali najviše im nedostaje duhovna jakost. Ova knjiga želi dati odgovor onome čovjeku koji je u pustinji života: u materijalnoj i duhovnoj neimaštini.

I. U prva dva poglavlja popisuje se Izraelski narod. Za površnog čitatelja ovo može biti dosadno. Ali popisivanje po imenu pokazuje da su vodili brigu o svakom čovjeku. Mojsije, Aron, vođe naroda žele znati o svakome, tj., vode brigu o članovima Izraela. Knjiga Brojeva poručuje da kada se zajednica nalazi u pustinji, kao što je pomalo i naše društvo, onda se te osobe moraju okrenuti jedne drugima i voditi računa o suprugu, supruzi, o djeci, o roditeljima, o starima i bolesnima, o siromasima... Međuljudski kontakti dovode ljude do svijesti da ima vrednota i tamo gdje mislimo da je sve propalo. Prihvatanje udjela u životu drugoga daje objektivni uvid da čovjek stvara vrednotu. Ne toliko novac, užitke, materijalno bogatstvo, no daleko više svijest da sam dao sam sebe, svoju pažnju – čime sam podigao onu drugu osobu. Time, ne samo obdareni, nego i darovatelj raste u svojoj ljudskosti. I moramo priznati, ovo najviše nedostaje našem društvu. Čim bi ljudi „brojali“ jedni druge, tj. vodili brigu o bratu svome, život bi postao daleko lakšim.

II. U knjizi slijedi mnoštvo zakona (5-10 pogl.). Što bi bilo u pustinji da nema zakona, tj. da vlada bezakonje? Narod bi se rasuo, vjerojatno bi mnogi

umrli. Knjiga Brojeva poručuje onima koji su u pustinji – u bilo kakvoj pustinji – da poštuju zakone. Naročito zakone čovjekove nutrine, tj. one od Boga. Mnogi smatraju kako u našoj državi treba posebnih ekonomskih zahvata, ovakvih ili onakvih lidera, partijskih programa... Rješenje je daleko bliže i jeftinije: „Što je god Jahve rekao tvojim slugama, to ćemo učiniti“ – kaže narod Mojsiju (Br 32,31). Ako čovjek prihvaća Boga, onda su njegove misli daleko od sebičnosti, i tako raspoređuje dobra, da svatko dobije ono što mu ide po pravu. Jedino je volja u pitanju: hoću li živjeti po Bogu ili po svome...

III. Najdublji sadržaj nalazimo u 23-24 poglavlju. Balak, kralj Moaba poziva Bileama da prokune Izrael. Poganški vrač ovako je odgovorio kralju: „Gle, imam zadaću da blagoslovim. Blagoslovit ću i povući neću blagoslova“ (23,20). Kada je čovjek u pustinji duha, onda misli da će sebi steći život tako da oduzima od drugih. Ne mora ni na koga obratiti pažnju, samo na sebe. Bileam bi bio dobro plaćen, kralj bi mu postao prijateljem, mecenom, ako bi proklinjao, ako bi radio na tome da oduzme život Izraelu. Ali on kaže: „imam zadaću da blagoslovim!“ Knjiga Brojeva ovdje izriče najdublju tajnu ljudske egzistencije. Svaki čovjek, koji se ikada rodio i rađa se na ovaj svijet, dobio je od Boga jednu jedinu zapovijed: „Imaš zadaću da blagosloviš!“ Ovo je osnova života, na kome se gradi sve ostalo. Čovjekova dobra djela su blagoslov, njegove riječi. Njima donosi radost obitelji, na radno mjesto, u krugu prijatelja. U pustinji se

može živjeti jedino ako čovjek postaje blagoslovom.

Bileam nestaje u tami daleke povijesti. Izvršio je blagoslov po Jahvinoj volji. Izrael kreće dalje, no u njegovoj povijesti kao da se ne ostvaruje taj blagoslov. Stalno se buni protiv Boga, međuljudski odnosi se kvare, okreće se poganskim božanstvima... Bileamovi blagoslovi su riječi. Pravi blagoslov je čin! Taj čin je Jahve njemu pokazao: „Vidim ga... ali ne iz blizine... Od Jakova zvijezda izlazi...“ (Br 24,17) Bog Otac je ostvario jedini pravi blagoslov, koji je ikada sišao na zemlju, a to je Isus Krist. On je Riječ, koja se utjelovila (Iv 1,14), On je blagoslov, koji je žrtvovao svoj život da njegova braća zauvijek žive. Pravi blagoslov je spasiteljski čin, tj. život s Bogom. Poslije njega čovjek je kadar okrenuti se bližnjemu, spreman je poštivati i ostvarivati zakone. Spreman je, jer Krist stanuje u njemu po Duhu Svetom. Bogočovjek je blagoslov, i to takav da stanuje u srcu vjernika. Katolik se nikada ne koleba. On zna i on živi ono što je Bileam izjavio, i što je Isus ostvario na križu i u uskrsnuću: „Gle, imam zadaću da blagoslovim. Blagoslovit ću i povući neću blagoslova!“ Pustinja, ljudska pustinja poslije Nazarećanina, pretvorila se u mjesto života. Ljubiti, podizati paloga, stajati uz članove obitelji, kolegu, prijatelja uvijek ima smisla, jer se time ostvaruje blagoslovljeni život. Takvim djelima nestaje siromaštvo, prvotno duhovno, zatim i materijalno, i stvara se zajednica koja daje predokus onoga što je Otac pripremio za vjernike kao blagoslov njihovog života.

Piše: *Antonija Vaci*

Moć reklama

U današnje vrijeme riječ marketing ima gotovo negativno značenje. Prvo vam vjerojatno napamet padnu dosadni džinglovi koji se konstantno ponavljaju, čudne reklame za deterdžente za rublje, gomila flajera koje pronađete u sandučiću i naravno – laži. Pasta za zube koja obećava holivudski osmijeh nikada ne ispuni naša očekivanja, traka za moljce koja tvrdi da će nas riješiti insekata koje i nismo znali da imamo, svojim miomirisom prizove moljce iz susjedstva koje nismo imali, do sada ni jedan osvježivač zraka nije spasio brak, kao što ni dezodorans nije poboljšao društveni život mlade usamljene djevojke i konačno, sigurno vam se dogodilo da ostajete bez posljednje dvije žvakaće jer ih netko želi žvakati „kao na reklamama“...

No, male prijevare marketinga ne moraju se uvijek koristiti u loše namjere.

Kralj Pruske, Fridrik II. je 1526. godine odlučio poboljšati prehranu svojega naroda tako što će osim žita uvesti još jednu namirnicu – krumpir. Krumpir inače dolazi iz Južne Amerike iz carstva Inka i narodu Pruske se uopće nije svidio. Seljaci su odbijali zasaditi ga, a narod ga je općenito odbijao jesti. Fridrik II. je najprije koristio silu, tukao je i ubijao seljake koji krumpir nisu zasadili, no to nije pomoglo. Onda je smislio lukavi plan. Proglasio je krumpir kraljevskim povrćem, zabranio da se uzgaja igdje drugdje osim u kraljevskom vrtu i postavio je stražare da čuvaju sad-

nice. Naravno, dogovor sa stražarima je bio da krumpir i ne čuvaju veoma dobro i pojavile su se brojne nezakonite operacije sadnje krumpira. Odjednom su svi željeli krumpir i u svojem vrtu i na svom stolu i tako je problem uvođenja krumpira kao namirnice u Europi riješen!

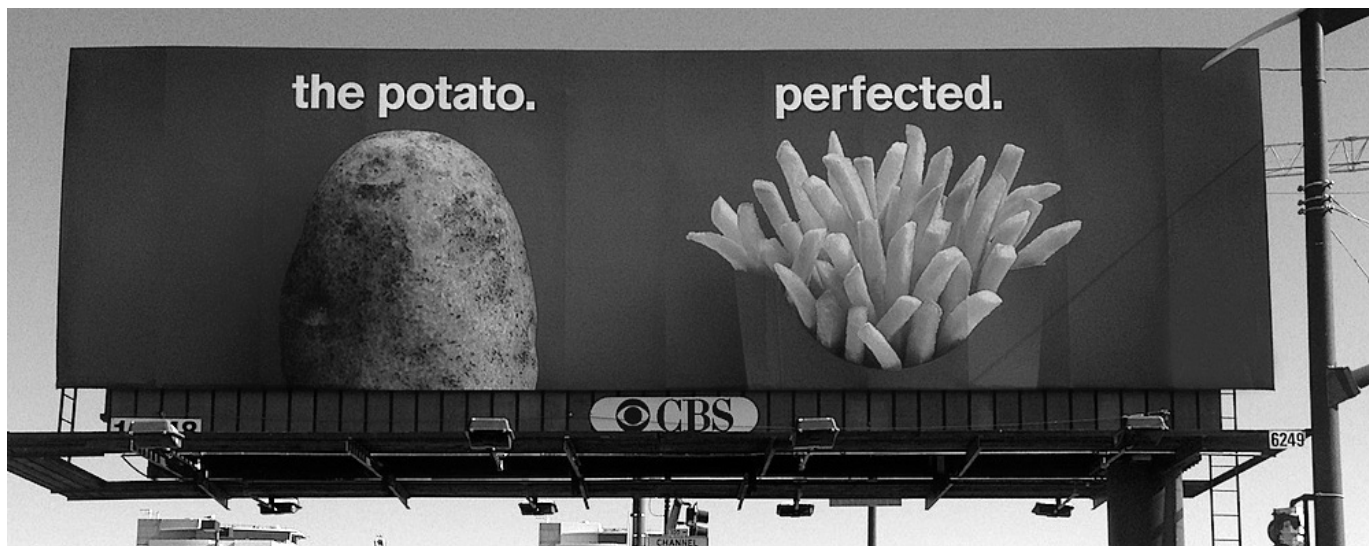
Nije tajna da nam ono što ljudi višeg statusa imaju izgleda jako privlačno. Da nije tako, u reklamama se ne bi pojavljivali mladi, zgodni i bogati ljudi koji konzumiraju proizvod koji nam se nudi. Doduše, nije uvijek tako: recimo, istu bocu Coca-Cole pije skitnica s ulice i predsjednik Amerike. Nažalost, nisu ni sva pića toliko demokratska, u prodaji se može naći veoma skupa voda koja ima „više kisika“ nego druge.

Zanimljiv marketinški trik je napravljen i s bodovima koje dobivaju vozači. Naime, otkriveno je da vozači kojima su bodovi dani od početka, pa se po prekršenom pravilu oduzimaju, više paze u prometu nego vozači kojima se kazneni bodovi jednostavno daju kada naprave prekršaj. Ljudima koji brzo prisvoje sve što im date u posjed bit će mnogo teže izgubiti bodove zbog kazne, nego da dobiju kaznene bodove. Ljudi također puno lakše sačekaju crveno svjetlo na semaforu i samim tim ima manje automobilskih nesreća, ukoliko kraj semafora postoji brojilo koje kaže koliko se točno još treba čekati. Kinezi su ovo istraživanje uzeli vrlo ozbiljno i postavili brojilo i na zelenom svjetlu, što je naravno dovelo do velikog

broja nezgoda. Sličan princip možemo naći i kod gradskog prijevoza koji se ocjenjuje kao efikasniji ako u gradu postoje ploče s vremenom čekanja, dok mnogo manju ocjenu efikasnosti dobivaju gradovi u kojima se u prosjeku čeka isto, ali brojila ne postoje.

S obzirom na to da marketing vidimo kao veoma skupu manipulaciju ljudskoga ponašanja, neki od nas znaju negodovati kada dobrotvorne akcije iznajme medijski prostor. Novac koji troše na reklamu trebali bi iskoristiti za dobrotvornu svrhu o kojoj govore, a ne za oglašavanje. No, vjerovali ili ne, reklama između dvije serije ili billboarda u centru grada natjera ljude da otvore novčanike kao što to radi svaki standardni proizvod koji se reklamira na istome mjestu.

Marketing nije u potpunosti loš, samo je pitanje tko ga i u koje svrhe koristi, a ukoliko vam se čini da je čitav marketing samo jedna velika prijevara, sjetite se da vas nitko ne može nasamariti bez vaše dozvole. Ako kupujete određenu vrstu vode jer u reklami jasno kažu da se ljudi koji piju njihovu vodu bolje koncentriraju od ljudi koji vodu ne piju tj. žednih ljudi, ili kupujete poseban šampon da bi imali „poseban osjećaj svježine“, prihvaćate prijevaru i ustvari varate sami sebe. Besmislena obećanja i dvosmislene informacije će uvijek biti tu, ali u što od svega toga vjerujemo – ovisi isključivo o nama.

Deset misli vodilja od Boga

Piše i uređuje: dr. sc. Andrija Anišić

Suvremeni čovjek stalno nekamo žuri. I, nikada ne stiže sve obaviti na vrijeme. On traži brza rješenja svojih problema i muka. Traži rješenja bez puno rada i truda. Rješenja koja će mu donijeti puno tjelesnih užitaka i materijalne koristi. Stvoritelj čovjeka je, doduše, osigurao čovjeku i dovoljno užitka i dovoljno materijalnih dobara za život, ali je želio da on to sam „zaradi“. Zato mu je već kod stvaranja dao dvije vrlo, vrlo odgovorne zadaće: da rađa i radi (usp. Post 1,27-28). Suvremeni čovjek ali i kršćanin žele gotove recepte. I oni stvarno postoje. Biblija je prepuna takvih gotovih recepata. No, da bi se napravilo neko jelo ili kolač po receptu potrebno je puno toga učiniti. Našao sam na internetu jedan takav „recept“. Privuklo me je što je na njemu pisalo: „Djeluje odmah“, pa ga, evo, u ovom Duhovskom broju *Zvonika* želim podijeliti s vama. Možemo ga slobodno čitati kao nadahnuće Duha Svetoga. Volio bih kad biste iskusili da doista djeluje odmah. I hoće ako postupite prema ovih deset misli vodilja. Preuzeo sam ih s web stranice župe „Našice 1“ (www.zupa-nasice1.hr). Prenosim ih s neznatnim izmjenama. Imajte na pameti da vam sljedeće upute daje Bog.

Djeluje odmah!

Molim te, budi svjestan da u SVOM životu MORASH napraviti neke promjene. Te promjene moraju biti dovršene tako da bih ja, Bog, mogao ispuniti svoje obećanje tebi, da ti podarim mir, radost i sreću u ovom životu. Ispričavam ti se za bilo kakvu neugodu, no i nakon svega što radim, to je samo maleni zahtjev koji postavljam pred tebe.

1. Prestani brinuti

Život ti je zadao udarac, a sve što ti radiš jest da sjediš i brineš. Jesi li zaboravio da sam Ja ovdje da bih nosio sav teret za tebe? Ili, možda, uživaš u gunđanju na svaku neugodnost koja ti se dogodi?

2. Stavi na popis

Nešto treba napraviti ili pobrinuti se za nešto. Stavi to na popis. Ne, ne na TVOJ popis. Stavi to na MOJU listu. Prepusti meni rješenje toga problema. Ne mogu ti pomoći sve dok to ne predaš Meni. I, premda je moja lista du-

gačka, Ja sam, na kraju krajeva, Bog... Mogu se pobrinuti za sve što staviš u moje ruke. Zapravo, istinu govoreći, brinem o puno stvari o kojima ti uopće ne razmišljaš.

3. Vjeruj mi

Kad Meni predaš svoj teret, prestani pokušavati ponovno ga uzeti natrag. Vjeruj Mi. Imaj vjere da ću brinuti o svim tvojim potrebama, problemima i iskušenjima. Problemi s djecom? Stavi ih na Moj popis. Problem s financijama? Problem s emocionalnim „toboganom“? Sve stavi na moju listu. Želim ti pomoći. Tvoje je zamoliti me da Ti pomognem i vjerovati mi.

4. Ostavi po strani

Jednog ćeš se jutro probuditi i reći: „Ha, sada se osjećam puno snažnije, mislim da mogu izaći na kraj sa time“. Zašto misliš da se sada osjećaš jačim? Jednostavno. Predao si mi svoje brige i svoj teret i sada se Ja brinem za njega i nosim ga. Ja, također, obnavljam tvoju snagu i darujem ti mir. Ne znaš li, kada bih ti vratio tvoje probleme ti bi se ponovno našao na početku? Ostavi svoje probleme meni i zaboravi na njih. Pusti me da radim svoj posao.

5. Razgovaraj sa mnom

Želim da zaboraviš na mnoge stvari. Zaboravi ono što te je izlučivalo. Zaboravi brige i kušnje jer znaš da ja držim sve pod kontrolom. No, jednu stvar te molim nikada ne zaboravi: molim te, nemoj zaboraviti razgovarati sa mnom – ČESTO! Volim te! Želim čuti tvoj glas. Želim biti uključen u sve što se događa u tvome životu. Želim čuti sve o tvojoj obitelji i o tvojim prijateljima. Molitva je jednostavno razgovor sa mnom. Želim biti tvoj najdraži prijatelj.

6. Imaj povjerenja u mene

Odozgo vidim puno stvari koje ti odozdo ne možeš vidjeti. Imaj povjerenja u mene. Doista, znam što radim. Vjeruj mi, da znaš ono što ja znam, ne bi želio imati pogled kakav imam ja. Nastavit ću brinuti o tebi, paziti te, i zadovoljiti tvoje potrebe. Samo mi trebaš vjerovati. Imam puno veću zadaću nego ti a čini se da ti imaš puno problema u izvršavanju samo svog jednostavnog dijela. Zar je tako teško imati povjerenja u mene?

7. Dijeli

U dobi od dvije godine naučio si kako dijeliti. Kada si to zaboravio? To pravilo i sada vrijedi. Dijeli s onima koji su manje sretni od tebe. Dijeli radost s onima kojima je potrebno ohrabrenje. Dijeli smijeh s onima koji se jako dugo nisu nasmijali. Dijeli svoje suze s onima koji su zaboravili kako plakati. Dijeli vjeru s onima koji je nemaju.

8. Budi strpljiv

U životu koji sam ti darovao iskusit ćeš puno toga. Rasteš od djeteta do odraslog čovjeka, imaš djecu, mijenjaš poslove, učiš, putuješ, susrećeš mnogo ljudi, i toliko toga iskusiš. Kako onda možeš biti tako nestrpljiv kad mi je potrebno malo više vremena za rješenje onoga što si stavio na moju listu? Vjeruj u moju točnost. Ja uvijek sve obavim na vrijeme, u pravi čas. Samo zato što sam Svemir stvorio u šest dana, svi misle da Ja uvijek žurim, žurim, žurim ☺.

9. Budi dobar

Budi dobar prema drugima, jer i njih volim jednako kao i tebe. Oni se možda ne oblače kao ti, možda ne govore kao ti, možda ne žive na način kao što ti živiš, no ipak ja vas sve volim. Molim vas, pokušajte se slagati. Stvorio sam vas različitim. Zamisli kako bi bilo dosadno kada biste svi bili identični. Molim te, znaj da volim svaku tvoju odliku, različitu od onih koje ima drugi.

10. Voli sebe

Ja te jako volim, kako to da onda ti ne možeš voljeti sebe? Stvorio sam te samo iz jednog razloga – da bi bio voljen i da, za uzvrat, voliš. Ja sam Bog Ljubavi. Voli Me. Voli svoje susjede, ali voli i sebe. Rastužim se kada vidim kako se ljutiš na sebe ako stvari ne idu kako si ti očekivao. Jako si mi dragocjen. Nikada to nemoj zaboraviti...

Okrugli stol „Urbani šokci 8“ u Osijeku i Somboru

U Osijeku i Somboru, u petak 26. i subotu 27. travnja, održan još jedan okrugli stol u organizaciji Udruge „Šokačka grana“ iz Osijeka i Udruženja građana „Urbani šokci“ iz Sombora, osmi po redu. Tema ovogodišnje sesije je „Panonski kontekst šokačke i bunjevačke kulture i tradicije“, a organiziran je uz potporu Grada Osijeka, Osječko-baranjske županije, osječkih tvrtki – Pivovara, Vodovod, Belje, Euroherc i Poljoprivredni institut, te Generalnog konzulata RH u Subotici, Grada Sombora i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Skup je otvorila **mr. Vera Erl** pozdravivši sve sudionike i goste okruglog stola iz Hrvatske, Mađarske i Srbije i ukazala je na aktualnost teme ovogodišnjeg susreta. Prostor omeđen Dunavom i Savom zemljopisni je i stanišni prostor šokačko-bunjevačkog življenja, etničkih zajednica Šokaca i Bunjevaca nastanjenih na ovim prostorima prije 300 i više godina. Povijesne su to granice prostora na kojima su živjeli i žive Hrvati, a reflektivnost prostora moguće je čitati u književnim djelima. Na tom zajedničkom prostoru kulturološko-povijesne poveznice Šokaca i Bunjevaca pripadaju interkulturalnom naslijeđu koje određuje hrvatski identitet, a koje se dalje odražava i na širi, europski prostor.

Kako je na samom početku susreta predstavljen i prethodni zbornik, dvobroj sa 6. i 7. okruglog stola, govorili su **Goran Rem** i **Helena Sablić-Tomić**. Ona je kao priređivačica zbornika lirski dočarala atmosferu, te pohvalila sve sudionike prethodnih sesija, a kroz njih je prošlo dvjestotinjak autora, te istaknula recenziju Dubravke Božić-Bogović čiji pristup odlično korespondira s dobro premreženim poimanjem identiteta kojega omeđuju gradovi Vinkovci, Slavonski Brod, Osijek, Sombor, Baja, Mohač, Pečuh i Subotica.

Izlaganja u Osijeku

Prof. dr. Goran Rem govorio je o Panoniji i panonizmu, **prof. dr. Helena Sablić-Tomić** o „Panonskoj gastro kuharici“, **prof. dr. Ivica Đurok** o problematici identiteta hrvatske zajednice u Mađarskoj, **mr. Janja Juzbašić** o muzeološkoj prezentaciji u funkciji očuvanja identiteta, **prof. Tomislav Žigmanov** o identitetskim sastavnicama Bunjevaca u djelima Veljka Petrovića, **prof. Katarina Čeliković** o panonskoj topografiji u kalendaru „Subotička Danica“, a Marija Šeremešić o zastupljenosti šokačkih tema u „Miroljubu“.

Među sudionicima su bili i **Alojzije Stantić**, koji je govorio o salašima i **Zvonimir Pelajić** iz Plavne. **Katarina Horvat** i **Kristina Malbašić**, studentice Odjela za kulturologiju iz Osijeka, govorile su o ženi u šokačkom ženskom pismu.

Sesija u Somboru

Druga sesija okruglog stola održana je u Somboru. Radni dio skupa otvorio je načelnik Zapadnobačkog okruga **Dušan Jović** koji je istaknuo da se Sombor, osim svojim zelenilom i ustanovama kulture, možda ponajviše ponosi time što u Somboru i okolici živi više od 20 raznih nacija.

Zvonko Tadijan, predsjednik KPZH Hrvata „Šokadija“ iz Sonte govorio je o toponimima Sonte i okolice kao dijelu šokačke baštine. „Simboli identiteta i suvremena sredstva komunikacije“ bio je naslov teme koju je prezentirala **mr. sc. Ljubica Gligorević** iz Vinkovaca, a **prof. dr. sc. Sanja Vulić** iz Zagreba govorila je o jeziku A. G. Matoša.

O Matošu je u svom izlaganju govorila i **prof. Marina Jermić** iz Iloka, ali u kontekstu susreta srijemske književne trojke – Matoš, Benešić, Velikanović. **Zdenka Mitić** iz Monoštora govorila je o Monošturu, gdje su Šokci očuvali svoju kulturnu baštinu. „Veza bačkih Šokaca sa Šokcima Srijema, bosanske Posavine i srednje Bosne“ tema je o kojoj je govorio **Ivica Čosić Bukvin** iz Vrbanje.

Na kraju somborskog dijela ovog okruglog stola govorilo se o kolima, a rad „U Panoniji sam se kola naigrala i lipog svita nagledala“ priredile su profesorica **Sanja Šušnjar** iz Vrbanje i **mr. sc. Vera Erl**.

U kulturno-umjetničkom dijelu programa u recitalu „Život čudo stvori“ stihove su govorili: **Dejana Jakšić**, **Lea Jevtić**, **Emina Firanj**, **Aneta Firanj** i **Dalibor Beretić**, sudjelovale su i pjevačke grupe UG „Tragovi Šokaca“ iz Bača i „Kraljice Bodroga“ iz Bačkog Monoštora, a priređena je i izložba slika **Cecilije Miler** „Panonija“.

/Prema: **HR, S. Žebić** i **Z. Vasiljević**/

U Plavni održani V. Dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića

Manifestacija koja je u početku bila oda dvojici velikana Andriću i Matošu, poprimila je sadržaje u kojima se odaje spomen i drugim zaslužnim velikanima zavičajno povezanim uz ovaj kraj

Pola desetljeća očuvanja i predstavljanja nacionalnog identiteta i kulturne baštine završeno je, po mišljenju predsjednice HKUPD-a „Matoš“ Plavna **Kate Pelajić**, vrlo uspješno. „Ova manifestacija, koja je u početku bila oda dvojici velikana Andriću i Matošu, poprimila je sadržaje u kojima se odaje spomen i drugim zaslužnim velikanima zavičajno povezanim uz ovaj kraj. Time su u potpunosti ispunjeni cilj i svrha najznačajnijeg dvodnevnog kulturnog skupa u Plavni. Publici i sudionicima omogućen je doživljaj gotovo svih područja umjetnosti, a manifestacija je postala svojevrsni model interkulturalnosti spojem različitih segmenata kulture koji nadilaze lokalni značaj i dobivaju višedimenzionalni kulturni karakter“, rekla je predsjednica. Peti dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića održani su u Plavni 27. i 28. travnja u organi-

zaciji mjesnog HKUPD-a „Matoš“ i uz logističku potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Svečano otvorenje manifestacije upriličeno je u predvorju Osnovne škole „Ivo Lola Ribar“ nastupom „Matoševe“ ženske pjevačke skupine s Andrićevim zapisima narodnih pjesama iz Plavne i otvorenjem izložbe „Sjećanje na Julija Njikoša“. Potom je uslijedila sv. misa u župnoj crkvi sv. Jakova koju je predslavio **vlač. Josip Štefković**. Poslije sv. mise održana je svečana akademija. Prvi dio akademije pripremili su najmlađi članovi društva i učenici koji u školi pohađaju nastavu hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture. U okviru programa otpjevali su pjesmu **Alekse Kokića** „Đače uči“ i izveli recital uz vođenje **Marije Marijanov**, učenice VIII. razreda, a potom su podijelili publici simbolične darove kao iznenađenje – stihove Alekse Kokića nalijepljene na krila leptira, što su ih izradili toga dana na radionici koju su vodile **Katarina Čeliković i Bernadica Ivanković**. Pjesnik **Josip Dumendžić Meštar** govorio je svoje stihove. U drugom dijelu programa koji je pripremio i osmislio **prof. Vojislav Temunović** nastupio je tamburaški orkestar HKPD-a „Matija Gubec“ iz Tavankuta, a za svaku je pohvalu interpretacija vokalne solistice iz Tavankuta **Veronike Vojnić Mijatov**.

Drugi dan manifestacije započeo je svetom misom, a potom su uslijedila predavanja. **Dr. sc. Sanja Vulić** govorila je o književnom radu dr. Josipa Andrića, a ravnatelj ZKVH-a **Tomislav Žigmanov** govorio je o projektu „Godine hrvatskih velikana u Vojvodini“ koji se nastavlja i u 2013. godini. **Željko Anić** iz Tovarnika govorio je o Društvu A. G. Matoš iz Tovarnika, o tome kako Plavna i Tovarnik u tom pravcu trebaju sudjelovati i zajednički obilježiti stotu obljetnicu Matoševa rođenja.

Zvonimir Pelajić

Zlatne plakete osvojili subotički tamburaši

Na ovogodišnjem, 36. po redu Međunarodnom festivalu hrvatske tamburaške glazbe, održanom od 10. do 12. svibnja u tri grada – Osijeku, Somboru i Vukovaru, subotički tamburaši postigli su velik uspjeh. Zlatne plakete osvojili su Subotički tamburaški orkestar i HGU „Festival bunjevački pisama“.

Nakon otvorenja i programa u Osijeku, drugi festivalski dan održan je 11. svibnja u Somboru, a treći 12. svibnja u Vukovaru. U Somboru su nastupila četiri orkestra, okupivši na sceni Hrvatskog doma ukupno oko 160 glazbenika. /Zv/

Budimo ustrajni u dobru

Vjeronaučna i školska godina na svom kraju imaju za noge najljepše događaje u životu. Tako su neki primili prvu pričest, drugi su primili pečat dara Duha Svetoga – krizmu, u nekim je obiteljima bilo krštenje. To su velike radosti. Na prvoj pričesti u mojoj župi vidjela sam nekoliko dječaka koji su imali osmijeh od uha do uha nakon svete mise na kojoj su prvi puta primili Tijelo Isusovo. Kako su samo sijali od radosti! I djevojčice su bile prekrasne, od divnih frizura do pogleda koji je zračio na sve ljude. Ipak, ova radost kod mnogih ubrzo počinje gubiti snagu radosti. Zaborave da je potrebno čuvati ono što su primili, ali tako da što češće budu s Isusom. Za sve u čemu želimo biti dobri potrebno je strpljenje pa čak i vježbanje. To znaju oni koji se bave sportom ili glazbom. Što više vježbaš, postižeš bolje rezultate.

U ovom Zvoniku vidjet ćete najstarijeg živog karmelitanina, našeg o. Antu koji je ušao u 95. godinu svojega života. On je i danas radostan čovjek jer je ustrajao u dobru! To želim sebi i svima nama – da ustrajemo s Isusom na svom životnom putu.

Vaša Zvončica

„Kraljice“ ljeljale u Keru

*Mi nismo kraljice
Mi nismo kraljice, ljeljo
Što kraljuju svitom
Što kraljuju svitom, ljeljo
Već smo mi kraljice
Već smo mi kraljice, ljeljo
Što se kite cvitom
Što se kite cvitom, ljeljo...*

Ljeljale su i ove godine u nedjelju na Dove (Duhove) „kraljice“ u Keru. Obučene u lijepu bunjevačku nošnju obilazile su kerske sokake i obitelji te ih razveseljavale svojom pjesmom. Osam djevojčica: **Hermina Križanović, Niko-**

lina Vidaković, Dunja Šimić, Emina Baka, Dajana Brajković, Ivana Vukov, Magdalena Temunović i Ines Bajić na koje je pazio i ritam im udarao pastir **Zdenko Ivanković** potom su se uputili u crkvu na misu, nakon koje su odljeljale nekoliko kraljičkih pjesama župniku **Andriji Anišiću** i puku okupljenom ispred crkve.

Tako je ove, kao i svih prethodnih godina, održan običaj „kraljica“ u Keru. Mnoge od njih su „zaradile“ žuljeve na nogama od krutih bunjevačkih papuča ali ih to nije smetalo da radosno ljeljaju na ulicama svoje župe.

Da nam živi ovaj lijepi običaj Hrvata Bunjevacima pomogli su **Jozefa Skenderović, Ružica Šimić, Tanja Vukov, Ivan Piuković, Zoltan Baka** te **Bernadica Ivanković** koja se skupa s **Mirom Baka** i obukla u nošnju, te je pratila naše kraljice.

Kraljice se već vrijedno pripremaju za Dužijancu.

Bernadica

Zlatna harfa u Vajskoj

U crkvi sv. Jurja u Vajskoj u subotu 27. travnja održan je susret dječjih župnih zborova, 27. Zlatna harfa Subotičke biskupije. Ovogodišnja tema bila je „Amen, amen, vjerujem!“, budući da se nalazimo u Godini vjere. Kao i svake godine, susret se sastojao od svete mise i nastupa, na kojem je svaki zbor izveo po jednu skladbu na zadanu temu. Na ovogodišnjoj Zlatnoj

tog Srca Isusova iz Male Bosne, Srca Isusova iz Tavankuta, Isusova Uskrunuća iz Subotice, sv. Pavla i Petra iz Monoštora te sv. Jurja iz Vajske.

Katedralni župni dječji zbor sv. Terezije pod vodstvom kantora **Miroslava Stantića** pjevao je tijekom svete mise. Po završetku programa vlč. Josip Kujundžić podijelio je svim predstavnicima zborova počasne diplome.

Z. Pelajić

harfi okopilo se 11 dječjih župnih zborova iz Subotice, Sombora, Tavankuta, Đurđina, Monoštora, Male Bosne, Sonte i Vajske.

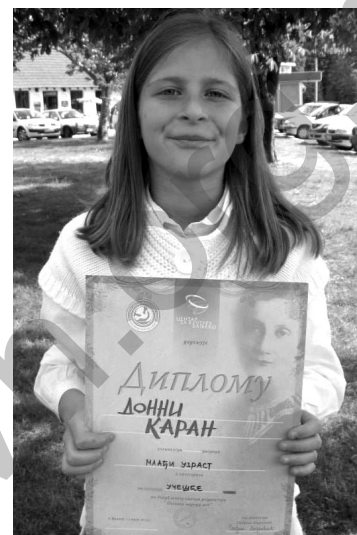
Susret je započeo svetom misom koju je predslavio domaći župnik vlč. **Josip Kujundžić** u zajedništvu s mons. **Stjepanom Beretićem**, vlč. **Draganom Muharemom** i vlč. **Dominikom Ralbovskim**. On je u svojoj propovijedi potaknuo vjernike na pjevanje liturgije, te ukazao kako pri tome nije dostatno otvarati svoja usta i glas, nego je isto tako važno otvoriti svoje srce i glas u čast i zahvalnost našem Bogu. Obraćajući se djeci i rezimirajući 27 godina postojanja ovih susreta, vlč. Kujundžić je zahvalio Bogu na toj milosti, ali i svoj djeci na trudu i lijepom pjevanju na ovogodišnjoj Zlatnoj harfi, te biskupu Pénzesu na suradnji, kao i svim župnicima i voditeljicama i voditeljima zborova.

Na skupu je ove godine nastupilo 11 župnih zborova iz sljedećih župa: sv. Lovre iz Sonte, dječjeg vrtića Marija Petković iz Subotice, sv. Josipa Radnika iz Đurđina, sv. Križa iz Sombora, sv. Terezije iz Subotice, Presve-

Naša Donna Karan u Valjevu

45. Republička smotra recitatora „Pjesniče naroda mog“ održana je 17. svibnja, u Valjevu, nakon nekoliko mjeseci natjecanja, na kojem se procjenjuje da je nastupilo oko 22.000 recitatora na svim razinama. U Valjevu je, među 35 najboljih recitatora u Srbiji, nastupila i **Donna Karan**, učenica III. h razreda OŠ „Matko Vuković“ na hrvatskom jeziku i recitatorica Hrvatske čitaonice iz Subotice kojoj čestitamo na tako velikom uspjehu. /Zv/

Trenutak odluke

Nalazimo s u mjesecu svibnju, u vrijeme kada mladi donose mnogo odluke. Mnogi osmaši se pripremaju za malu maturu, a maturanti u srednjim školama i gimnazijama priprema-

maju se za prijamne ispite koji su neophodni za upis na fakultet.

Ukoliko još niste odlučili što ćete nastaviti dalje, svibanj je pravi trenutak za to. Ovaj mjesec je također i pun stresa i za nas koji nismo maturanti, jer je ovo vrijeme kada se hvata zadnji vlak za bolje ocjene. Osmaše čeka i maturalna večer i jedan od sakramenata, krizma. Ovo je vrijeme učenja... U mjesecu smo marijanske pobožnosti i upravo je Djevica Marija ta koja nam u ovom mjesecu uslišava sve molitve.

Osim molitve, što je važno u ovo napornom mjesecu? Važno je biti strpljiv i smiren i ići korak po korak. Trebamo više nego ikada „zagrijati“ stolicu. Nemojte posustajati kada vam je teško, idite dalje uzdignute glave. Oslonite se i na Boga koji vam je uvijek spreman pomoći. Osobito budite spremni za kraj ovoga mjeseca jer će on biti posebno buran.

Budući srednjoškolci/ke! Želim vam da dobro razmislite što će te upisati jer će to biti jedna velika životna odluka. Budući studenti! Želim vam da upišete željeni fakultet i donesete pravu odluku.

Sretno!

Larisa Skenderović

Misa mladih u župi sv. Roka u Subotici

Svibanjska misa mladih održana je 3. svibnja u crkvi sv. Roka u Keru. Okupio se veliki broj mladih. Misno slavlje je predslavio **vlč. mr. Josip Vrančić**, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu, u zajedništvu s **vlč. Domagojem Matoševićem**, rektorom Međubiskupijskog sjemeništa na zagrebačkoj Šalati, koji je sutradan održao predavanje na susretu mladih u Baču, i domaćinom **dr. sc. Andrijom Anišićem**.

Misu je glazbeno animirao Vokalno instrumentalni sastav „Ritam vjere“. Na kraju mise je bila pobožnost Srcu Isusovu, te su mladi nastavili zajedništvo i druženje u župnom dvoru crkve gdje su se mogli počastiti kolačima i sokom što su pripremili župljani. Nekolicina mladih je priredila iznenađenje za župnika Andriju, kao dar za uspješno obranjen doktorat i za sve ono što čini za mlade. Vjerujem da su mladi otišli kućama nadahnuti Božjom riječi i ispunjeni molitvom, osjetivši Božju blizinu u zajedništvu mladih.

Gordana Cvijin

Obavijesti...

Na valovima Radio Marije:
Emisija mladih
„U svjetlosti hodimo“,
srijedom u 21,30 sati,
a svakog ponedjeljka u
21,30 **Kateheza za mlade.**

Vjeronauk za mlade:
nedjeljom u župi sv. Roka
u Keru, s početkom u 18 sati.

Misa mladih za mir:
7. 6. 2013. u župi Srca
Isusova u Tavankutu u 20 sati.

Susret mladih

Beogradske nadbiskupije

Susret mladih Beogradske nadbiskupije održan je u Ravnoj Reci 11. svibnja 2013. godine. Na susretu se okupilo šezdesetak mladih iz Beogradske nadbiskupije i Subotičke biskupije. Hodočašće je započelo u Senjskom Rudniku odakle je otpočeo križni put dug 5,5 kilometara koji je završen u Ravnoj Reci, ispred crkve sv. Barbare čiji je župnik **vlč. Marko Trošt**.

Nakon križnog puta slavljena je sveta misa koju je predslavio **mons. Stanislav Hočevar**, beogradski nadbiskup i metropolit uz koncelebraciju **vlč. Marka Trošta**, **p. Vinka Maslaća**, **vlč. Andreja Đuričeka**, **vlč. Alojza Letonje**, **vlč. Grgura Hudeka**, **vlč. Stjepana Vинојčića**, **vlč. Leonida Bevza**, **vlč. Zigmunda Frojda** i đakona **Joze Jozića**. Nakon ručka i odmora održan je plenum na kojem su mladi iznijeli svoje dojmove i prijedloge za naredne susrete, a govorilo se i o slavlju koje će se održati u Nišu 20. i 21. rujna ove godine, prigodom proslave 1700 godina Milanskog edikta.

Jelena Pinter

Susret mladih Subotičke biskupije u Baču

Radosni susret s Kristom

Susret mladih u drevnoj župi Bač, održan je 4. svibnja pod geslom „Prenosite radost susreta s Kristom“. Oko 170 mladih iz Subotičke biskupije, odnosno iz Subotice, Male Bosne, Tavankuta, Sombora, Sonte, te iz Novog Sada i Selenče okupilo se u jutarnjim satima, a župnik vlč. **Josip Štefković** i njegovi župljani srdačno su dočekali sve mlade. Nakon pozdravnog dijela programa, uslijedilo je kratko predavanje vlč. **Domagoja Matoševića**, rektora sjemeništa na Šalati u Zagrebu, koji je bio gost susreta. Mladima je kroz Evanđelje usporedio kako je izgledao gubavac nekada, a kako sada. Nakon njegovog uvodnog predavanja, mladi su se podijelili u skupine u kojima su obrađivali temu tj. geslo susreta „Prenosite radost susreta s Kristom“, i dotaknuli se današnjice odnosno načina na koji mladi ljudi danas žive. Poslije rada u skupinama uslijedio je ručak i nakon toga mali odmor, kada su se mladi uputili na tvrđavu i uključili u sportske aktivnosti.

Nakon dva sata provedenog na tvrđavi, zvona crkve sv. Pavla apostola u Baču oglasila su se za pokorničko bogoslužje, koje je održao dr. sc. **Andrija Anišić**, potaknuvši sve mlade i same krizmanike da odu na sv. ispovijed i stanu pred Boga i ispituju svoju savjest, da jednoga dana mogu ući u Kraljevstvo nebesko. Svetu misu u istoj crkvi predslavio je vlč.

Matošević, gost ovoga susreta, skupa sa svećenicima Subotičke biskupije koji su svoje mlade poveli na ovaj susret. Na kraju susreta mladi su se oprostili i zahvalili mladim župljanima i svatko je krenuo ka svom domu. Ispunjeni Duhom Svetim i puni radosti ponijeli su sa sobom osmijeh u svoj rodni kraj.

Dario Marton

Zašto momci ulaze u vezu?

Ako zanemarimo početnu tjelesnu privlačnost između momka i djevojke, cijela privlačnost je mnogo dublja. Tu se ističe nježnost. Jednostavno, momci koliko god bili nježni ni-

kada neće imati tu žensku nježnost. Kakva je to nježnost? Ne radi se o pukom fizičkom maženju. Nježnost predstavlja pogled, blaga ženska riječ, poljubac pa čak i šutnja. Nježnost je nešto što „izlazi“ iz svake djevojke i momci to žele pored sebe. Ona daje mir i popravljiva raspoloženje. Jedna od stvari koju momci „vide“ u fizičkom izgledu djevojke jest nježnost. Zatim je tu i želja za intimom. Ne radi se o fizičkoj intimi, nego o emotivnoj. Devedeset i devet posto momaka koji imaju problema s pornografijom imaju problema s intimom. Oni ne žele tu fizičku nego emotivnu intimu, ali budući da se emotivna intima ne može vidjeti, oni čeznu za vidljivim simbolima emotivne intime. To je način na koji momci tumače i shvaćaju predokus obiteljske atmosfere. Također,

pod tim pojmom intime se može uračunati i želja da se pomogne. Svaki momak se osjeća sretno kada može učiniti nešto za svoju djevojku, kada se žrtvuje. Nažalost, česta je pojava da djevojke ne žele da se za njih netko žrtvuje. To ruši koncept i ideju veze. U velikoj većini slučajeva, pomoć koju momak može pružiti nije fizička, nego psihička i emotivna.

To se najčešće vidi po tomu što se nekako podrazumijeva da je momak „pametniji“ od djevojke. Pod pojmom „pametniji“ se ne smatra objektivna inteligencija već pomoć kroz dijalog ili monolog. Momak i djevojka imaju u sebi želju da se u vezi vježbaju za brak. Svi ostali razlozi ulaska u vezu se razlikuju iz korijena.

Dušan

Kada reći najteže riječi?

Za ovaj broj *Zvonika* postavio sam pitanje Chisu Stefanicku, predavaču teologije tijela iz Denvera, USA.

Dušan: *Kako momak može znati ili predosjećati kada treba djevojci reći „Volim te“?*

Chris: Ljubav je više osjećaj nego izbor – kontrolirani potez. U ovom kontekstu, u odnosu momka i djevojke, ta fraza znači „Ja se posvećujem tebi i samo tebi. Razmišljam o braku s tobom“. Zato momci moraju paziti da ne govore „Volim te“ olako, jer će djevojka u tim riječima čuti i na temelju istih zaključiti puno više.

(Kontakt i informacije na: <http://www.reallifecatholic.com/>)

Ljepota nije na licu, ljepota je svjetlost u srcu

Ljepota je jedna od prolaznih pojava u svačijem životu i to je ono što je svaki čovjek prihvatio, ali ne postoji samo ta vanjska i prolazna ljepota.

Majka mi je uvijek govorila kako je bitno izgledati lijepo, ali da je svakako važnije njegovati i onu unutarnju ljepotu. Postoje osobe koje izgledaju veoma lijepo, ali neke od njih ne posjeduju onu neprolaznu ljepotu, onu ljepotu koja izbija iz srca kao topla svjetlost.

Postoji razna šminka koju djevojke koriste radi uljepšavanja, ali ne postoji niti jedna šminka kojom se može zamaskirati ljepota koju netko posjeduje ili ne posjeduje. Ta se ljepota zove ljepota srca i nije vidljiva, ali se itekako može osjetiti. No, u današnje vrijeme se sve manje govori o onome kakva je osoba doista i o njenim unutarnjim ljepotama.

Unutarnje ljepote su različite, primjerice: unutarnja ljepota je kada netko nekog iskreno i od srca voli, unutarnja ljepota može biti i kada prijatelj pomogne prijatelju kada je tužan, bolestan ili razočaran, kada mu donese domaću zadaću

ili mu kaže neku toplu riječ, unutarnja ljepota je i kada majka svom djetetu donese topli čaj u krevet, a ponekad je dovoljan i samo jedan topli pogled ili zagrljaj. Unutarnja ljepota nije uočljiva na prvi pogled i da bismo je osjetili, osobu moramo malo bolje poznavati i prepoznati ono što zrači iz nje.

Razne osobe na različite načine prezentiraju ljepotu koju nose u srcu, a neke je osobe uopće ne žele pokazivati. Za mene je ta unutarnja ljepota zapravo ljepota svjetlosti u srcu.

Tu sam ljepotu spremna pružiti svakoj osobi za koju smatram da je zaslužuje. Ta se ljepota može iskazati nekom toplom riječju, lijepom gestom ili jednostavno osmijehom koji nas u tom trenutku i ne košta previše, a nekome znači jako puno. Unutarnja se ljepota ne može sakriti ni zamaskirati. Ona je jedna svjetlost koja zrači i pušta toplinu koja se nikada ne hladi niti se ta svjetlost gasi.

Kad se netko predstavi kao osoba s tom pravom istinskom ljepotom i kada to i dokaže kroz prave geste, njegova se ljepota, odnosno ta svjetlost i toplina neće ugasiti čak ni onda kada te osobe više ne bude. Tada će se pamtit i svjetlost koja je izbijala iz njegova srca kao iz mračnih tunela. Pamtit će se ona iskrena toplina i prava, neprolazna, unutarnja ljudska ljepota.

Danijela Pejić

Poteškoće

Svatko od nas zasigurno se nekada susreo s nekim poteškoćama. Svatko ih je podnosio na neki svoj način. Neki u molitvi, neki u radu, a neki su jednostavno samo sjedili i čekali da sve prođe. Poteškoća je nešto poput križa kojega je nosio Isus. Naravno, naše poteškoće ne možemo usporediti s tim, ali ih ponekad baš tako doživljavamo. Poteškoće su svakodnevnice pojave u našim životima. I baš kada se riješimo nekih poteškoća i mislimo kako je sve savršeno, baš u tom trenutku se pojavi nova koja je na neki svoj način teška.

Postoje razne vrste poteškoća. Mladi uglavnom imaju poteškoća u učenju, u traženju posla... Ali to nisu jedine poteškoće koje imamo. Studenti katkad imaju poteškoća oko davanja ispita ili oko upisa na sljedeću godinu studija.

Što učiniti kada nas dostigne neka poteškoća? Trebamo biti hrabri i trebamo moliti. Trebamo reći: „Bože, pomози mi da pobijedim ovu poteškoću“. I vidjet ćete da će On učiniti sve što je u njegovoj moći. Ali i mi se zajedno s Njim trebamo potruditi pobijediti poteškoću. Ne možemo samo sjediti i čekati da nam Bog pomogne. Ne možemo reći: „Sad sam rekao/la Bogu da mi pomogne pobijediti moju poteškoću i smatram to gotovom stvari“. Ne, Bog je samo tu kao mali oslonac. Ti imaš glavnu ulogu u ovome. Ti

si taj koji ćeš učiniti zadnji korak. Ti si taj koji se mora riješiti poteškoće, a ne Bog.

Postoji još jedna stvar. Trebaš vjerovati i uzdati se u Boga, inače sve „pada u vodu“. On traži od nas samo da se nadamo i da vjerujemo. Nekada to može i potrajati... Svaka poteškoća ima svoju težinu i treba puno vremena kako bismo je svladali. Možemo je svladati za nekoliko sati, dana, mjeseci, a neke potraju i po nekoliko godina. Kod rješavanja poteškoće se ne treba žuriti jer ti može biti još gore. Mogu te sustići

neke neočekivane poteškoće. Nekada se dogodi da nekoliko nas ima istu poteškoću. Pokušajte je zajedno prebroditi uz pomoć Boga.

I kada se na kraju riješite poteškoća, ne zaboravite što vas još čeka. Ona što vas još čeka je zahvaliti se Bogu koji vam je pomogao. Kada zahvališ, Bog će biti sretan i bit će spreman i sljedeći put ti pomoći. U glavi budite spremni na još poteškoća koje Vas očekuju. Jer ova sigurno nije bila posljednja. Budite spremni na sve. Očekuje vas još mnogo toga u ovome životu, ali znajte da se imate na koga osloniti. Imajte povjerenja u Boga i u ljude koji vas vole i spremni su vam pomoći. Ne odbijajte njihovu pomoć, jer će vam biti veoma dragocjena. Pomozite i vi svojim prijateljima u

poteškoćama, budite uz njih.

A kada se riješiš svih poteškoća, znaj da je to jedan sasvim novi početak, jedna sasvim nova knjiga, jedan sasvim drukčiji svijet.

Larisa Skenderović

Bog je ljubav

Bog je ljubav,
Ljubav je sreća
i znam da je tu,
da me uvijek čeka.

Čemu privremena radost?
Zar tako dočekati starost?
Što da ta radost iščezne,
što onda? Kamo krenuti?

Gospodine, neka je
volja tvoja,
jer gora će biti odluka moja.
Možda to ne vidim sad,
ali znam kada bude vrijeme
ja ću progledat'.

Idem k tebi samo zbog sebe
jer ti si taj što tješi mene.
I kad ti dođem pomalo tužna,
kada odlazim duša mi je
radosti puna.

Tamara Orčić

Biti mama...

Dragi čitatelji! ☺ Svibanj je mjesec u kojem mora biti osmijeha, pa osmijehom i počinjemo! U svibnju je – osim proljeća koje se tvrdoglavo promjenjivo (naravno, ne svojom, već ljudskom krivicom) rascvjetava – razloga za radost puno. Slavimo Međunarodni dan obitelji – zato ne zamjerite urednicima ove stranice malo raznježeni ton u ovo ozbiljno, teško vrijeme. ☺ Drugu nedjelju u svibnju krasi i Majčin dan. Osnivačicom Majčinog dana smatra se Anna Marie Jarvis koja je 1907. godine, dvije godine nakon smrti majke, organizirala Memorial Mothers Day Meeting te je podijelila 500 bijelih karanfila majkama u lokalnoj crkvi. Kod nas se obilježava nekako usput, ali to nije neobično – na žalost, i mi žene ponekad živimo kao da je majčinstvo – usputna djelatnost. ☹ O temi majčinstva ovaj put malo više na ovim stranama. Dirnemo li vas kojom slikom ili riječju i tako podsjetimo na ljepotu materinstva i na neke sretne dane, pođite poljubiti i zagrliti svoju mamu! Znam da će netko reći – a ako nemam mamu? Reći ću vam sa svom sigurnošću i vjerom: i mame u Nebu znaju kad ih ljubimo i grlimo! Kada je zbilja nemoguće otrčati do mame i pokazati joj gdje nas boli – da poljubi pa da prođe, imamo jednu mamu koja nas uvijek čeka i neće nas pustiti bez utjehe: Marija, Isusova i naša mama. Imate li – dolazeći u naše crkve na svibanjsku pobožnost – osjećaj: „Evo, kod mame sam. Sad će sve mama riješiti. Dat će mi hrane i neku slasticu, što ima. Zagrlit će me i kazati mi što da učinim“? Ako nemate, pogledajte u našu Bogorodicu kako nas milo gleda s naših oltara i dopustite da vam bude – mama... (Ivh).

Majke rađaju...

Nedavno sam pročitala misao da život ima smisla tek kad osjetiš bebinu nožicu na obrazu ili te djetinja ručica uhvati za prst. Netko je ironično pitao ima li onda život nerotkinja uopće smisla? Najiskrenije sam odgovorila – naravno, da! Biti u blizini djeteta jest bogatstvo, izvor života, mudrosti i dobrote, ali nitko ne smije tvrditi da je to samo u blizini SVOG, rođenog djeteta. Duhovno majčinstvo ili život s djecom jest ono što isto daje jednako vrijedan i krasan smisao svakom životu. Baš zato su majke koje rađaju – blagoslovljene. Imati čast rađati ta savršena mala bića, od Boga samoga kreirana i darovana, dar je koji nekad netko olako shvaća, pa čak i odbacuje, danas osobito. Prema podacima posljednjeg popisa, u Srbiji svaka četvrta žena nikada nije rađala, a petina ženske populacije odlučila se roditi jedno dijete, dvoje djece ima 42 % žena, dok tri djeteta ima svaka dvanaesta. Samo 2 % žena ima četvero djece, a onih s petero je dva puta manje (www.bebac.com).

Ljudsko tijelo može podnijeti do 45 del (jedinica) boli, a za vrijeme poroda žena osjeti i do 57 del boli (što je jednako kao kada se istovremeno slama 20 kostiju). Čudo majčinske ljubavi čini da je ta bol neznatna prema onoj koju majke osjete kada bebi nešto nije dobro, a koja se u radosti pri pogledu na lišće djeteta jednostavno gubi ako je sve u redu. Majka bol osjeća do kraja života kad je njenoj djeci teško, ali zna da sve vrijedi, jer je život ipak – krasan Božji dar...

Imam mamu, mama sam i imam kćer koja će, ako Bog da, biti mama. Sva tri pogleda na majčinstvo su drugačija: našoj mami sam neizmjerljivo zahvalna za boli koje je, rađajući šest puta i odgajajući nas desetljećima iz dana u dan, doživjela i doživljava. Samo o njoj sam razmišljala tijekom svog prvog poroda – kakve boli, a ona ni riječ nije nikad rekla, ni kad nas je s razlogom „ružila“. Majčice naša! Svoje boli zbog rađanja i tuge odgoja (bez kojih radosti nemaju tako žive boje!) prihvaćam najnormalnije, kao vjerojatno svaka majka: ja sam mama, a to – pored beskrajne sreće, mora boljeti. Kad pomislim na moju kćerkicu, sve bih dala da rađa bezbolno i da odgaja djecu bez problema, boli, tuge, premda naravno znam kako je to nemoguće. Jedno je isto za sva tri pogleda na maj-

činstvo: ponos zbog njega (čak i kad majčinstvo cijeli svijet i svako društvo ponizi) i sreća što mu Bog gospodari. Daruje ga svojom mudrošću, a kad tjelesno majčinstvo ženi uskratiti, uvijek daje neku mogućnost duhovnog majčinstva, koje itekako ima svoju vrijednost, dostojanstvo, ljepotu, blaženstvo!

Majke slave...

Jedan dječak je gledao u tužnu majku sa suzama u očima i rekao joj: „Ti si druga najljepša žena na svijetu“. Ona ga pogleda i upita: „A koja je prva?“ „Isto ti, samo kad se smiješ.“ Kada majke slave Majčin dan ili Materice ili bilo koji obiteljski blagdan, najljepše su, jer bude tu i suza i smijeha. Kada slave primanje sakramenata svoje djece, kršćanske majke su pune i ponosa i radosti i zahvalnosti, jer znaju da većega na ovome svijetu nema.

Majke se bore...

Nisu mame uvijek nasmiješene i vesele, na žalost. Ima loših dana, kada je majci teško biti strpljiva i nježna, osobito kad je njoj samoj uskraćeno poštovanje i ljubav. U svakodnevicu, kada djeca zaborave na one uzvišene riječi o majčinstvu, mame su i nervozne i neraspoložene, umorne i zabrinute. Ali, mame se bore! Bore se preko svojih snaga za svoju djecu, za svoga muža, za sve svoje. Ne odustaju želeći pomiriti sve, pokušavajući stvoriti i očuvati obiteljsku idilu. Bore se da svoju djecu učine sretnima, očuvaju od boli, koliko je to u njihovoj moći. Kad ih djeca i ne slušaju ili ih uopće (bar tako kažu) ne interesira majčino mišljenje, one ne odustaju od borbe: tada zašute i – mole. Ljube svoju djecu na nov način.

Majke umiru...

Majke su cijeli život na poseban način svjesne čina rađanja, a samim tim i – smrti. Iako nitko nikada neće biti pripravljen na smrt bližnjega i prihvatiti je bez žalosti, majke i očevi nas odgajaju do kraja činom vlastitog umiranja. Kada roditelji blaženo umiru, uče svoju djecu i ovom važnom dijelu života. Ako odgojimo svoju djecu tako da i kad umremo oni mogu biti sigurni u našu ljubav i povezanost i vjerovati da ih u Nebu čekamo, moći ćemo reći da smo uspjeli – bile smo mame, mame do kraja. (vh)

Ljubav se uči

Kad se u Indiji govori o stvaranju muškarca i žene, pripovijeda se sljedeća legenda: kad je Stvoritelj završio sa stvaranjem muškarca, bio je svjestan da je iskoristio sve sastojke koji su mu bili na raspolaganju. Nije bilo više ničega trajnog, stabilnog, čvrstog od čega bi mogao stvoriti ženu. Stvoritelj je dugo vremena razmišljao i na kraju uze: mjesječevu puninu, savitljivost vinove loze i treperenje trave, vitkost trstike i cvjetanje cvjetova, lakoću listića i svjetlost sunčevih zraka, plačljivost oblaka i nestalnost vjetrova, zečju plašljivost, paunovo šepurenje, mekoću ptičjeg perja i tvrdoću dijamanta, slatkoću meda i okrutnost (ljutinu) tigra, žar vatre i hladnoću snijega, brbljavost papige i pjev slavuja, dvoličnost lisice i vjernost majke lavice. Pomiješavši sve te netrajne elemente, Stvoritelj stvori ženu i dade je muškarcu. Nakon tjedan dana dođe muškarac i reče: „Gospodine, stvorenje koje si mi dao jako me unesrećuje. Toliko govori i tako me nemilosrdno muči da ne mogu odahnuti. Hoće da se neprestano brinem oko nje i tako gubim vrijeme. Plače za svaku sitnicu i živi besposleno. Došao sam da Ti je vratim, jer ne mogu s njom živjeti“. „Dobro“ – odgovori Stvoritelj i uze je natrag. Nakon tjedan dana vrati se muškarac i reče: „Gospodine, od kad sam vratio ono stvorenje, život mi je postao tako prazan. Stalno mislim na nju

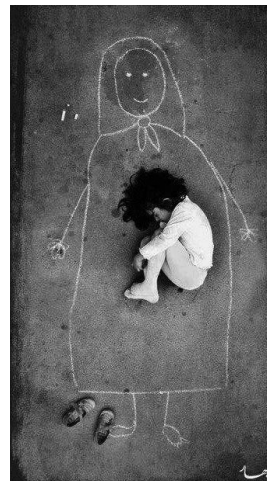
– kako je plesala i pjevala, kako me je ispod oka gledala, kako me je zadirkivala i kako se naslanjala na mene. Bila je tako lijepa i tako nježna u dodiru. Obožavao sam slušati njezin smijeh. Molim Te, vrati mi je natrag. „Dobro“ – odgovori Stvoritelj. I muškarac je opet uze k sebi. Nakon tri dana opet dođe i reče: „Gospodine, ne razumijem i ne znam to objasniti, ali nakon svih mojih iskustva s onim stvorenjem, došao sam do zaključka da mi pravi više problema nego radosti. Preklinjem Te, uzmi je natrag! Ne mogu s njom živjeti!“ „Ali ne možeš živjeti ni bez nje“ – odvrati Stvoritelj. Zatim se okrenu leđima do muškarca i nastavi svoj posao. Muškarac sav razočaran reče: „Što da radim? Niti mogu živjeti s njom, a niti bez nje!“

Ljubav je osjećaj koji treba učiti. To je napepost i ostvarenje, velika čežnja i neprijateljstvo, radost i bol. Nema jednoga bez drugoga. Sreća je samo dio ljubavi – onoga što treba naučiti. Patnja također spada u ljubav. Ona je tajna ljubavi, njezina ljepota i njezin teret. Ljubav se uči.

♥ MISLI O OBITELJI ♥

Obitelj započinje u ljubavi dvoje ljudi koji pozivaju u život novog čovjeka, da se rodi u toplom, zaštićenom domu. Gdje se dijete prihvaća u ljubavi, tu ono dolazi kao dar. Gdje se ono želi i gdje je dobrodošlo, tu će u tišini nastati jedna mala oaza. Tko se raduje djetetu, raduje se životu. Dijete ne smije biti plod prolazne strasti ili rezultat dviju sebičnosti bez daljnje odgovornosti. Dijete treba ljubav i sigurnost. Dijete ima neotuđivo pravo na oca i majku. Pravo na oca i majku znači pravo na dom na zemlji, pravo na ljubav, pravo na ljudsku toplinu, da bude zbrinuto, da se osjeća sigurnim. Ovo pravo je temeljno pravo čovjeka, božansko pravo, koje prečesto biva oskvrnjeno. Dijete je najslabija strana i neće tražiti odštetu. Ako se rodi u hladnoći, ono će često biti obilježeno za sav život. To može postati kasnije izvorom gnjeva i agresivnosti.

(Phil Bosmans)

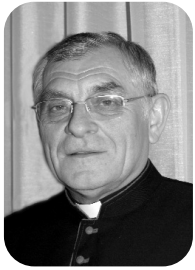
Kutak molitve

Zaštitna molitva za obitelj

Gospodine Isuse, u rane tvoga presvetog Srca, stavljam sebe i sve članove svoje obitelji (nabroji članove....) Ponizno Te molim, oprostite nam sve naše grijeha i učini naša srca po svojem Srcu, blagom i poniznom. Molim te da svojom predragocjenom Krvlju prekriješ, ispuniš i zaštitiš mene i sve članove moje obitelji. Isuse Kriste, Ti si jedini Gospodin i naš Gospodar, samo Ti imaš svu vlast nad svima nama. Gospodine Isuse, opečati svojom presvetom Krvlju i sve članove moje obitelji, prostore u kojima živimo i radimo, sve ljude s kojima se susrećemo i surađujemo, sva prijevozna sredstva kojima se služimo, sve izvore dohotka i sva materijalna sredstva koja su nam od Boga namijenjena i koja već posjedujemo. Molim te Isuse opečati svojom svetom Krvlju hranu koju jedemo, vodu, zrak i lijekove koje uzimamo. Isuse, otkupi mene i sve članove moje obitelji od optužbi kojima nas Zli optužuje pred Ocem. Otkupi nas od ljudi koje smo na bilo koji način povrijedili. Molim te da u sve njih uđe Tvoja ljubav, praštanje i zdravlje duše i tijela. Isuse, ulij nam svoju ljubav za sve ljude, osobito one koje teško prihvaćamo i one koji ne vole nas. Neka Tvoja sveta Krv, Isuse, slomi snagu svake loše navike među nama, svih negativnih riječi, misli, želja, osjećaja i postupaka. Otkloni od nas posljedice negativnosti iz prošlosti. Po svojoj muci i uskrснуću učini nas otvorenima za sve što nam želiš dati. Neka nas Tvoja Krv opere i iscijeli sve naše rane. Neka snaga Tvoje Krvi slomi U NAMA I MEĐU NAMA sva negativna nasljeđa duha i duše koja se žele prenijeti na nas od pokojnih članova naših obitelji (zastati i nabrojati...) Isuse, svojom Svetom Krvlju operi ih i otkupi kod nebeskog Oca i uvedi ih u svoju slavu. Hvala Ti za Tvoju i našu Majku, za krsne zaštitnike članova moje obitelji, za anđele čuvare svakog od nas, za njihovu neprestanu pomoć i zaštitu. Slava Tebi Gospodine Isuse! Amen.

ćim prošteništima: Doroslovu, Buna-riću, somborskom Karmelu.

Biskup Zvekanović

Piše: Stjepan Beretić

Svećenički dom u Subotici je dobio ime po svetom Josipu. Na službu stanovnicima doma su bile časne sestre reda Naše Gospe. Kuhale su, prale, spremale i dvorile. Spočetka je bilo baš teško služiti u Josephinum. Sobe su se grijale na čvrsto gorivo, pa je zimi trebalo i čistiti peć i spremati sobe, a trebalo je ugljen nositi iz podruma ulične zgrade u dvorišnu zgradu, a onda ga raznositi po sobama. Sestre su bile angažirane i u katedralnoj župi, gdje su također spremale, prale, ali su na sebe primile i službu sakristanke i orguljašice. Ravnatelj doma je uvijek bio jedan svećenik iz Subotice ili iz okolice grada. Ipak su sestre nosile najviše tereta za svećenički dom. Svoje su dužnosti obavljale s velikom ljubavlju. Trenutno službu ravnatelja doma obnaša bikovački župnik i dekan preč. g. Julije Bašić. U posljednje vrijeme su službu u svećeničkom domu preuzele gospođe koje obavljaju istu službu kao i časne sestre prije njih. U domu je uvijek bilo, a i sada ima i svećenika, koji uz svoje radno mjesto nemaju gdje stanovati, pa stanuju u Josephinumu. Neki su bili samo na kratko u domu, dok je trajalo njihovo liječenje. U domu su živjeli mahom svećenici Subotičke biskupije, ali je bilo i svećenika iz Zrenjaninske, Vrhbosanske, Đakovačke i Beogradske nadbiskupije. Među svećenicima koji su živjeli u domu se nalazio i jedan redovnik – asumpcionista. Od 1971. godine u svećeničkom domu je bilo živjelo više od pedeset svećenika. U domu je svoje posljednje dane u velikoj strpljivosti i u odanosti u volju Božju proživio i sam biskup Matija Zvekanović.

Otok svetoga Jurja

Za odmor svojih bogoslova i svećenika biskup Zvekanović je za Subotič-

ku biskupiju osigurao školj svetoga Jurja kod Perasta u Boki Kotorskoj. Zajedništvo svećeničkih kandidata koji su studirali na različitim bogoslovnim školama se gradilo i za vrijeme školskih praznika na otoku svetoga Jurja. Zajednička sveta misa, krunica, razmatranje, i ne manje druženje – sve je to doprinosilo izgradnji zajedništva među svećeničkim kandidatima Subotičke biskupije. Prvih godina su bogoslovi puno radili budući da je otok više ličio na hrpu kamenja nego na mjesto za odmor. Puno se radilo dok se otok nije dotjerao za ugodan odmor. I kasnijih godina su bogoslovi odlazili u Kotor na tržnicu kako bi priskrbili što je potrebno za život na otoku. Staranje o otoku je uvijek povjereno jednom svećeniku iz Subotičke biskupije. Trenutno otok na staranju ima šupljački župnik preč. g. István Dobai. Osim za otok svetoga Jurja on na brizi ima i Caritas Subotičke biskupije. Biskup Zvekanović i njegov nasljednik biskup dr. Ivan Péntzes su posvećivali veliku brigu za otok, obnavljali ga, popravljali i održavali zgrade, pa je otok privlačno mjesto za odmor kako svećenika Subotičke biskupije, tako i svećenika iz Slovačke, Mađarske i Rumunjske.

Biskup hodočasnik

Sa svojim svećenicima biskup je Zvekanović u ona teška vremena progonstva znao organizirati velika hodočašća. Godine 1968. je vodio biskupijsko hodočašće u Lurd, hodočastio je i u Fatimu u Saragosu, Monserat, Loretto. Glasovito je bilo hodočašće Subotičke biskupije u Rim 1967. godine, kad je biskup oko sebe okupio sve bogoslove i oko 800 vjernika. To je ujedno bilo i prvo veliko hodočašće iz jedne socijalističke zemlje u Rim. Godine 1977. je sa svojim svećenicima i vjernicima hodočastio u Svetu zemlju. Na to hodočašće podsjeća hodočasnički križ u predvorju subotičke stolnice. Hodočastio je i u domaća svetišta: Tekije, Mariju Bistricu, Aljmaš, Brezje, Vepric, Sinj, Olovo... Veliku je pozornost posvećivao doma-

Gospin štovatelj

Promicao je Gospino štovanje i u Bačkom Monoštoru. Tu je župu svake godine pohodio bar na Zavjetni dan. Kao župnik katedralne župe oživio je najglasovitiju subotičku pobožnost Blaženoj Djevici Mariji. Ono što je subotički župnik Béla Czorda organizirao 1851. godine oživio je Matija Zvekanović kao župnik i biskup. Pobožnost Prečistom Srcu Marijinu na hrvatskom i mađarskom jeziku je tako obnovio da ta pobožnost živi i danas. Za katedralu je nabavio kip Fatimske Gospe da tako još više uljepša tu pobožnost. Gospin kip je dao okruniti krunom koja predstavlja 4 regije biskupije i sve njezine dekanate. U tom je svome kipu Gospa obišla gotovo sve župe u biskupiji.

Prijatelj svećenika

Biskupa Zvekanovića je resila velika pobožnost. Časoslov i krunica, razmatranje i sati provedeni u ispovjedaonici bili su za njega više od obveze. To su bili znakovi njegove ljubavi i odanosti. Za svoje bogoslove i svećenike je imao veliko srce. Po naravi je bio često neugodan sugovornik. Pa ipak, na svoje svećenike nije dao. Pohađao je bolesne svećenike, poticao mlade. Stigao je ne samo na sahrane svojih svećenika, redovnika i redovnica, nego i na sahrane njihovih roditelja. Njegova je gostoljubivost bila poslovična. Srdačno je dočekivao goste, s njima posjećivao župnike po cijeloj biskupiji. Nema sumnje da je biskup Matija Zvekanović svojim molitvama i zagovorom i sada veliki pomoćnik svim vjernicima biskupije.

Prema:

Opći šematizam Katoličke crkve u Jugoslaviji, Zagreb 1975., str. 671.

Lazar Ivan Krmptić, *Komentar 25 godina biskupske službe*, Bačko klasje broj 12, od 25. veljače 1981., str. 2.

Lazar Ivan Krmptić, *Biskup Matija Zvekanović, uspostava Subotičke biskupije*, Nav. mjesto, str. 3-6.

Ivan Vizentaner, *Biskup jubilarac kao župnik u B. Monoštoru*, Nav. mjesto, str. 9.

Blaško Dekanj, *Briga za svoje svećenike*, Nav. mjesto, str. 10-13.

Andrija Kopilović, *Štovatelj Marijin*, Nav. mjesto, str. 14-15.

Al-Be, *Izdavačka djelatnost*, Nav. mjesto, str. 16-18.

Nana, *Od popića biskup*, Nav. mjesto, str. 20.

Pričest na jezik ili na ruku?

Odgovara: Dragan Muharem

Ne sjećam se jeste li u prijašnjim brojevima *Zvonika* pisali nešto o ovoj temi, pa bih molio, ako je moguće, da pojasnite koji je način pričješćivanja pravilniji i koji bi se trebao radije koristiti u liturgiji.

B. D.

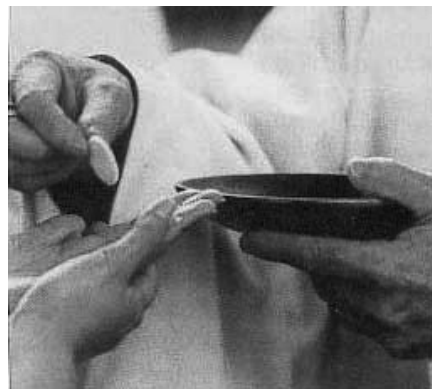
Pitanje koje ne bi smjelo biti zasjenjeno raspravama o načinu pričješćivanja, tiče se vjere pričesnika. To je najvažnije ishodište ovoga pitanja. Vjera pričesnika je presudna. Čak ne toliko ni moralno stanje koliko vjera. Postoje ljudi koji su moralno ispravni, dobri, ali nisu vjernici, prema tome ne mogu sudjelovati u otajstvu euharistije. S druge strane, pričješćivanje ne zahtijeva niti predmnijeva moralno činstunstvo, dapače; ono je „mana“ kroz postinju ovoga života do Obećane zemlje.

A sada ćemo progovoriti ukratko o načinima pričješćivanja. Naime, oba načina pričješćivanja (na jezik ili na ruku) načelno su dopuštena, osim ako biskupska konferencija ne odredi drukčije. Naša biskupska konferencija nema nikakvu odredbu što se tiče načina na koji vjernici trebaju primiti svetu pričest. Kad je riječ o iskrenosti vjere, Crkva je dala na volju vjerniku hoće li primiti pričest na ruku ili na jezik. Netko će možda prigovoriti da ruke nisu dostojne dodirivati sveto Tijelo. Tu odmah slijedi prigovor – zar nam je jezik čišći od ruke? S druge strane, ukoliko djelitelj pričesti smatra da bi mogla postojati opasnost obeščašćenja (napose kod misa s velikim brojem vjernika) onda je logično inzistirati na „sigurnijem“ načinu, tj. na

jezik. Svakako, bilo bi uputno prije pričesti upozoriti vjernike na to.

Svaki od ova dva načina ima svoju povijesnu pozadinu. Onima koji pričest na ruku karakteriziraju i osuđuju kao „novotariju“ modernoga doba ili kao gubitak svetosti i otajstvenosti euharistije, moglo bi se povijesno utemeljeno i ispravno odgovoriti da je prvi koji je uveo taj oblik pričješćivanja bio sam Krist Gospodin, i to već na posljednjoj večeri rekavši apostolima „Uzmite i jedite“. Pričest na ruku sačuvao se kao jedini oblik pričješćivanja sve do polovice IX. stoljeća, otkada se u pojedinim krajevima Crkve uvodi pričest izravno u usta. Sve do tada euharistija je bila blagovanje u

tvo s njim, zajedništvo koje rađa istinskim zajedništvom među ljudima. Stoga pričest na ruku nije gesta koja bi umanjivala otajstvenost euharistije. Taj novi

Crkva daje mogućnost i valjanost i jednomu i drugomu obliku. Stoga nije ispravno prisiljavati vjernike na neki od oblika, kao što nije ispravno načelno uskraćivati neki od oblika pričješćivanja. Možda je ipak zgodno napomenuti da pričest na ruku jasnije izriče stvarnost euharistijskoga blagovanja. Ukoliko se promiče i savjetuje takav oblik potrebna je prethodna i ispravna kateheza.

pravome smislu riječi, tj. blagovanje od razlomljenoga kruha te bi primanje kruha na jezik bilo sasvim nepraktično.

U IX. stoljeću u uporabu se počinju uvoditi hostije umjesto običnoga oblika kruha. Razlozi tomu su višestruki: sve rjeđa pričest vjernika, slavljenje mise bez naroda, duhovnost koja je isticala čovjekovu nedostojnost za sakramentalno sjedinjenje s Kristom. Iste okolnosti pogodovale su da se nakon promijenjenog oblika euharistijskoga kruha promijeni i sam način pričješćivanja. Euharistijska je duhovnost kasnije (u XI. st.) uvela i praksu pričesti u stavu klečanja. Pričest na ruku, klečanje, pričesna klupa (koja je uvedena dosta kasnije), samo su obredni izričaji vjerničke svijesti o nedostojnosti pred Euharistijom.

Pričest je, međutim, u svojoj biti *communio*, udioništvo u Kristu, zajedniš-

stari oblik pričješćivanja, prema mišljenju relevantnih liturgičara, na jasniji način posreduje sakramentalno zajedništvo s Kristom i Crkvom.

Crkva, dakle, daje mogućnost i valjanost i jednomu i drugomu obliku. Stoga nije ispravno prisiljavati vjernike na neki od oblika, kao što nije ispravno načelno uskraćivati neki od oblika pričješćivanja. Vjernik koji primi pričest na ruku, dužan je odmah se pričestiti, a svećeniku je u pojedinim slučajevima crkvenom odredbom pridržano pravo uskratiti pričest na ruku, o čemu smo na početku pisali. Možda je ipak zgodno napomenuti da pričest na ruku jasnije izriče stvarnost euharistijskoga blagovanja. Ukoliko se promiče i savjetuje takav oblik potrebna je prethodna i ispravna kateheza.

Vaša pitanja, prijedloge, sugestije napišite nam i pošaljite elektroničnom poštom: zvonik@tippnet.rs ili običnom poštom na: Uredništvo Zvonika, Beogradski put 52, 24000 Subotica.

Ka pozitivnom prihvatu drugoga – slučaj kršćanstva

Piše: Tomislav Žigmanov

Oblici ili načini susretanja onoga drugog, koji ima različite oblike pojavnosti u svijetu, mogu biti mnogoliki. Naime, radi se o spoznajno-receptivnoj te o viševrsnim oblicima iz domene praktičkog. No, od svih je po kriteriju zahtjevnosti najsloženiji viševrsni zbiljski *prihvat* drugog. On, naime, pretpostavlja demontažu svih vlastitih *jednostranosti*, što je sastavni dio svih partikularnih oblika identiteta (nacionalnih, religijskih, etničkih...). A bit je svake jednostranosti u nekakvoj isključivoj sklonosti koja je primarno usmjerena ka onome svom.

Kao polazište u našoj interpretaciji uzimamo stav da se kršćanstvo kao vjerska i religijska paradigma obraća svakom čovjeku u svijetu. To onda znači da kršćanstvo, budući da je u povijesnom iskustvu vlastita rasta iskušavao problem susretanja i obraćanja drugom, poznaje ovaj problem. Ovo pronalazimo u napisima koji oslikavaju starozavjetno situiranje Židova kao stranaca, to jest njihovu zatečenost u poziciji drugog. Kao ilustraciju za ovo navodimo ulomak iz Starog zavjeta: *da dugo živite u zemlji gdje kao stranci boravite* (Jr 35,7).

Naravno, ovdje se smjera na konkretni oblik svjetovnog obitavanja vjernika u drugoj zemlji, premda će se značenje ove svjetovne ukorijenjenosti „stranca“ radikalno promijeniti u Novom zavjetu, i to u smjeru da će se ukupni partikularitet ovozemaljskog života čovjeka nadavati posve efemernim – kao boravak u neprikladnom mjestu, to jest čovjek će biti na zemlji u poziciji stranca. To je iz razloga što se u novozavjetnoj paradigmi istinska domovinska ukorijenjenost prije svega veže za nebo, čega su potvrda Pavlove riječi *naša je domovina na nebesima* (Fil 3,20), te *priznadoše da su tuđinci i putnici na zemlji* (Heb 11,13).

No, nama se zanimljivim čini i pitanje same *naravi* odnosa prema strancu. Starozavjetno se razumijevanje sažima u sljedećim stavovima: *Ne ugnjetavajte pridošlicu! Ta znate kako je pridošlica, i samo ste bili pridošlice u zemlji egipatskoj* (Izl 23,6); zatim *jer volim strance / i za njima ću ići* (Jr 2,25); *ne činite krivo*

strancu, sirotici, udovici, ne tlačite ih (Jr 22,3); te *doći ću k vama na sud / i bit ću spreman svjedok (...)* / *protiv onih koji gaze pravo stranaca* (Mal 3,5). Očito, svi navedeni primjeri ukazuju na to da figura pozitivnog prihvata stranca zadire u dubinu kršćanstva, čak i u Starom zavjetu. Stoga se onda može zaključiti da pozitivna i otvorena „komunikacija sa strancem predstavlja paradigmatični moment kršćanstva“ (A. Losoncz).

Gore iznesena novozavjetna paradigma o *nebeskoj* domovinskoj ukorijenjenosti vjernika u kršćanstvu sa sobom kao posljednicu nosi i postavku o nužnosti razgradnje odomačenosti čovjeka u svijetu. To još više osnažuje učenje o jednom ocu svih ljudi i ideja o njihovoj iskonskoj *jednakosti*. Naime, svi oblici ovozemaljskih partikularnih razlika pokazuju se kao bezvrijedni u odnosu na, s jedne strane, postavku o jednakosti ljudi kao *osoba*, nerazlikovnog duhovnog momenta kojeg posjeduju svi ljudi, a s druge strane postojanje jednog oca (Boga) nuka na razumijevanje drugog kao *brata*, to jest zajednica ljudi u kršćanstvu je zajednica braće, bez obzira na mogući svjetovni partikularitet. Čuvena Pavlova tvrdnja to plastično dokazuje – *Nema tu više ni Židova ni Grka: nema više ni muškog ni ženskog, jer ste svi samo jedan u Kristu Isusu* (Gal 3,28).

Očito, iz ovoga se vidi kako kršćanstvo bilo kakvu isključujuću jednostranost spram drugog, koji se razlikuje od mene ili nas nekom partikularnom značajkom, uopće ne poznaje. Vjera, štoviše, vidjeli smo, u kršćanskome obličju tako što, eksplicite zabranjujući, ne dopušta. Ona, naime, jedino i primarno pretpostavlja odnos *ljubavi* i *solidarnosti* s drugima, i to u svemu i glede svega, ukoliko smo na tragu razumijevanja kršćanstva kroz duh učenja Novog zavjeta. Sjetimo se samo Isusova ukaza na nužnost ljubljenja svih, pa čak i neprijatelja, o čemu nas izvješćuje Matej (Mt 5,44).

Što se, pak, tiče drugoga modela odnosa prema drugome – naime solidarnosti – reći ćemo da je kršćanska narav solidarnosti takva da ona izvorno nuka čovjeka vjernika na solidarnost

svih članova zajednice vjernika u svemu, pa čak i u boli, o čemu svjedoče riječi apostola Pavla prema kojima su svi koji su u vjeri izjednačeni i glede toga. Razumijevajući, naime, zajednicu vjernika u metafori jednog tijela kojega simbolizira Krist, Pavao kaže da i ako samo jedan od udova tijela pati, onda svi s njime pate (usp. 1 Kor 12,26).

Ove, po mnogo čemu, paradoksalne postavke o „ljubavi i solidarnosti u svemu i glede svega“ s drugima, osobito iz konteksta razumijevanja disperzivnih i isključujućih partikularnih svjetovnih obrazaca, postaje posve „logičnom“ i nadaje se čovjeku kao *suvisla* ukoliko se prihvati sama *bit* kršćanskog nauka, što mora biti značajka onih koji vjeruju. Naime, tada će se zorno vidjeti kako je odnos *ljubavi* najvažniji odnos koji se uspostavlja glede drugoga u kršćanstvu i koji se kao zadaća ima izgraditi prema drugome u individualnoj ravni odnošenja (usp. Mt 22,37-39, te Mt 7,12). To onda znači radikalni prihvat drugoga – takav djelatni odnos prema drugome kakav se izgrađuje prema samome sebi.

Jer, stožerna je značajka kršćanske ljubavi da je ona primarno razumljena i određena kao odnos *davanja*, i to „bez anticipacije uzvratnog gesta. U njemu nema elemenata strukture uzajamnosti, naprotiv u višku poklona se identificira *bezuvjetnost* ljubavi“ (A. Losoncz). A da je se ono što drugome nedostaje – mora se nahraniti gladna, napojiti žedna, zadržati gola, primiti putnika, da se zadržimo na ovom biblijskom primjeru. Tako se, zapravo, onda na vidjelo iznosi i značajka kršćanske ljubavi kao odnosa služenja a ne gospodarenja jednih nad drugima. Značajka je, naime, kršćanske ljubavi da je ona nadahnuta stavovima „nikad dosta“, „uvijek više“, „uvijek bliže“. U tom smislu za nju vrijede riječi svetog Augustina „Tko je jedanput rekao ‘dovoljno je’, taj propada“. Dakle, kršćanska ljubav nije emocionalna i statička, nego je onda bitno djelujuće usmjerena ka zbiljskom prihvatu i dobru drugoga.

Odakle svibanj kao poseban Marijin mjesec?

Piše: fra Petar Lubina

Odavno je zajednica Isusovih vjernih brojnih zemalja starog kontinenta bl. Djevici Mariji posvetila najljepši mjesec u godini – svibanj. Ne iz liturgijskih razloga kao u Egiptu i u Carigradu, nego iz prirodnih i osjećajnih. U to doba, naime, priroda se budi i zaodijeva u mirisavo cvijeće različitih boja, a Majka Isusova najljepši je „cvijet“ što je Bog učinio da izbije na zemlji. Dok je prilično nesigurno podrijetlo običaja da se najljepši mjesec u godini posvećuje Mariji, njegovo je značenje mnogo dohvatljivije.

Sredinom proljeća stari Rimljani posebno štovanje iskazivali su već božici cvijeća Flori različitim svetkovinama cvjetnog šarenila, igrankama, pjesmama, povorkama i različitim predstavama. U srednjem vijeku svibanjske svečanosti slave se pjesmama, svirkama, cvijećem i stablima u čast zaručnici i odabranici srcu dragoj. U tom suglasju nastaju i prve veze između mjeseca svibnja i bl. Djevice Marije: one koja svojom ljepotom nadvisuje sve na nebu i na zemlji. Čini se, naime, da su te običaje od pogana preuzeli kršćani i dali im novo, marijansko značenje. Najljepši mjesec u godini posvećen je tako najljepšoj među ženama, bl. Djevici Mariji, najzrelijem plodu stvaranja i otkupljenja. No, mjesec svibanj kakav mi danas shvaćamo nastao je u novije doba i širi se tijekom baroknog doba.

Povijesno gledano, čini se da je prvi došao na zamisao da Gospi posveti svibanj španjolski Alfonso X. Mudri (†1284.), kralj Kastilje i Leona, u XIII. stoljeću. Među njegovim pjesmama Gospi nalazimo i jednu, *Cantigas a la Virgen*, u kojoj želi dobrodošlicu mjesecu svibnju zato što nas svojom vedrinom i radošću poziva da slavimo bl. Djevicu pjesmama pred njezinim oltarima. Pariški zlatari imaju u XIV. st. običaj 1. svibnja nositi Gospi u njezinu veličanstvenu crkvu Notre-Dame jedan „Maio“ ili stablo, urešeno briljantima, vrpčama i znakovima.

Prema nekim vrelima, svibanjska pobožnost svoje početke ima u XIV. st. u Južnoj Njemačkoj. Njezinim začetnikom drže dominikanskog mističara Heinricha Seusea (+1365.), koji Gospi posvećuje svake godine proljeće. U njegovu doba, naime, postoji običaj da mladići u noći s 30. travnja na 1. svibnja postavljaju svibanjsko drvo pred kuću svoje djevojke, što bi bio znak ljubavi i vjernosti. Pobožnom redovniku taj se običaj

učinio zgodnim da njime izrazi svoju ljubav i vjernost nebeskoj Izabranici. Zbog toga bi pred Gospinu sliku, koju bi urešio cvijećem ubranim u šumi, stavljao svoje svibanjsko drveće, odnosno vijenac ili buket od ruža, i kraj njega se molio, krasnoslovio i pjevao pjesme koje bi njoj u čast napisao. Vremenom se taj običaj proširio.

Prvi bogoslovski temelj marijanskom mjesecu udara njemački benediktinac Wolfgang Seidl (+1562.) objavljivanjem djela „Duhovni svibanj“ (München, 1562), u kojemu predlaže posebno poštovanje Isusu i Mariji, što je zapravo prva skica mjeseca svibnja. U Rimu poznati duhovnik sv. Filip Neri (†1596.) potiče mlade neka Gospi kroz svibanj iskazuju posebne pobožnosti: da kite njezine likove cvijećem, pjevaju joj pjesme, u njezinu čast obavljaju dobra djela... Tako nastaju duhovni „cvjetići“ Gospi.

Tijekom XVI. st. u Italiji su počele nicati različite pobožnosti vezane uz mjesec svibanj. U XVII. st. dominikanski novaci tako u Fiesolama nedaleko od Firenze, po uzoru na svoje vršnjake koji su pjevali svojim zaručnicama, priređuju za prvu svibanjsku nedjelju posebne predstave i darivaju cvijeće u Gospinu čast. One se početkom XVIII. st. protežu na ostale svibanjske nedjelje, a vremenom i na sve dane mjeseca svibnja. U napuljskoj kraljevskoj crkvi sv. Klare svake se večeri krajem XVII. st. Gospi u čast pjevaju pjesme i obavlja blagoslov s Presvetim. Taj pobožni običaj susreće se i u drugim talijanskim krajevima, pa se tijekom XVIII. st. raširio cijelom Italijom. Kapucin o. Lorenzo von Schnueffis objelodanjuje g. 1699. zbirku marijanskih pjesama za mjesec svibanj.

Svibanjsku pobožnost u današnjem obliku prvi put susrećemo početkom XVIII. st. u Napulju (Italija). Budući da Pio VII. svoj povratak iz Napoleonova zatočeništva pripisuje Gospinu zagovoru, na početku XIX. st. određuje da se svibanj na poseban način slavi kao marijanski mjesec. Inače, proglašenje dogme Bezgrešnog začeca 8. prosinca 1854. daje svibanjskim pobožnostima snažan poticaj.

Praksa svibanjske pobožnosti učvršćuje se u Crkvi tijekom XVIII. st., kad imamo već i knjižice, svojevrstne molitvenike, s različitim molitvama za te zgrade. Prvo mjesto g. 1725. zauzima posebna knjižica čudorednih razmatranja za svibanjsku pobožnost veronskog isu-

sovca o. Hanibala Dionisija (†1754.) naslovljena „Marijin mjesec“. Isusovac o. Lalomio g. 1758. objelodanjuje knjigu „Mjesec svibanj“ s razmatranjima o Marijinu životu, njezinim povlasticama i krepostima. U kratku razdoblju doživljava više od 60 izdanja. No, sve te svibanjske pobožnosti više su privatnoga negoli javnog značaja.

U prvoj polovici XVIII. st. marijanski svibanj prelazi iz redovničkih zajednica i obitelji u crkve. Tako se ubrzo proširuje na sve veronske župe, a onda i po mnogim talijanskim gradovima. Tomu doprinosi isusovački teolog Alfonso Muzzarelli (†1813.) svojom knjižicom „Mjesec svibanj“ (1785.), koju je poslao svim biskupima diljem Italije kako bi uveli svibanjsku pobožnost u svoje biskupije. U XIX. st. to je djelašce objelodanjeno u preko stotinu izdanja i prevedeno na brojne jezike.

U prvoj polovici XIX. st. svibanjska je pobožnost proširena u gotovo sve europske narode, u SAD, pa čak i u neke kineske biskupije. Hrvatima je donose milosrdne sestre sv. Vinka Paulskoga, kad, na poziv kardinala Jurja Haulika, dolaze iz Tirola i g. 1845. osnivaju samostan u Zagrebu. Godine 1815. papa Pio VII. i g. 1859. papa Pio IX. udjeljuju i posebne oproste onima koji obavljaju svibanjske pobožnosti. To pogoduje da se one u drugom dijelu XIX. st. proširuju u gotovo sve župe katoličkog svijeta.

Usprkos duhovnim plodovima, u doba II. vatikanskog sabora svibanj se našao u krizi. Svibanjsku pobožnost zamijenile su brojne župe večernjim misnim slavljinama. Iščekavaju pomalo knjige svibanjskih razmatranja. Sabor je dao prednost liturgijskim pobožnostima, pa su izvanliturgijske počele gubiti na važnosti i privlačnosti, pa tako i svibanjske. Neki pokušavaju saborske težnje tumačiti željom Crkve da bude bliža praksi ostalih kršćanskih zajednica, kod kojih ili nema ili su vrlo ograničeni pučki izričaji pobožnosti. Ivan Pavao II. bio je svjestan uloge pučke pobožnosti u životu običnih vjernika pa ju se trudio oživljavati, posebno ističući vrijednosti marijanskih pobožnosti i uloge svetišta.

Mjesecu svibnju pridružen je i rujn, posvećen Gospi žalosnoj, koji su uveli Sluge Marijine polovicom XIX. st., i listopad kao mjesec krunice, koji je nastao u prigodi Gospinih ukazanja u Lurdu, a posebno su ga promicali dominikanci. Iako posaborska liturgijska obnova daje dostojno mjesto Mariji tijekom cijele liturgijske godine, posebno usmjeruje vjerničke oči na Majku Gospodinovu u „mjesecu“ iščekivanja Isusova rođenja, u došašću.

GERARDOVO 2013.

Karmelićanska crkva
u Somboru
u znaku stoljetnih obljetnica

Malog praškog Isusa

Bratovštine

Malog praškog Isusa i

Karmelićanskog
svjetovnog reda

Program

- 17. - 22. lipnja svaku večer u 18 sati duhovni program, u 18,30. sv. misa i propovijed, molitva na grobu o. Gerarda
- 20. lipnja – program animira Karmelićanski svjetovni red
- 21. lipnja – program u čast Malog praškog Isusa, animiraju mladi župe Bački Monoštor
- 22. lipnja – program u čast Bratovštine Malog praškog Isusa, animiraju članovi Pastoralna mladih Subotičke

biskupije, otvorenje izložbe dječjih radova.

Središnja proslava

- nedjelja, 23. lipnja
- godišnjica smrti
o. Gerarda,
na mađarskom jeziku

- ponedjeljak, 24. lipnja
- godišnjica smrti
o. Gerarda
na hrvatskom jeziku

Oba dana, u 18 sati duhovni program i prilika za sv. ispovijed, u 18, 30 sv. misu predvodi subotički biskup, msgr. dr. Ivan Péntzes sa svećenicima, propovijeda mons. Stjepan Beretić.

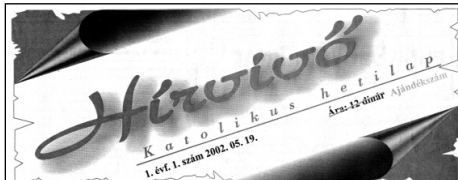
Međubiskupijski susret mladih

1. lipnja 2013.
u Vodicama i Ruskom Krsturu

Na susret su pozvani krizmanici, srednjoškolci, studenti i radnička mladež iz svih naših nad/biskupija u Srbiji.

Hrvatska Čitaonica

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici
Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirtivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-255; 011/3349746

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLANDIŠTE: 89,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC 107,4 MHz; VRDNIK 88,4 MHz; NIS 102,7 MHz

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Nada Sudarević

Fabijan (Bašo) Skenderović

(1917.-2006.)

Prje sedam godina napustio nas je dragi i voljeni suprug, otac, dida, pradida, tast i rođak Fabijan Skenderović.

U molitvi ga se rado sjećaju njegovi najmiliji: kćerka Marica, sin svećenik Ivan iz USA, sin Veco, kćerka Klara, snaha Matilda, zet Achille; unučad: Ivica sa suprugom Snežanom, Klara, Marko sa ženom Katijom, Marco i Susanne te prauučad: Ivana, Dario i David kao i sva ostala rodbina i prijatelji.

Sveta misa za njega bit će slavljenja u nedjelju, 30. 06. 2013. u 17 sati u crkvi sv. Roka u Subotici.

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem, Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom Za Zvonik:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, Serbia.

Susret dječjih crkvenih zborova „Zlatna harfa“ u Vajskoj

Iskruće Isusovo, Subotica

Tavankut

Sv. Terezija, Subotica

ara Petković, vrtić

Sv. Križ, Subotica

Vajska

Sv. Križ, Sombor

Mala Bosna

Svi sudionici 'Zlatne harfe'

Sonta

Bački Monoštor

Blagoslovljena ova zemlja moja
iz koje sam došao na Suncelmeđu ljude.

Ante Jakšić